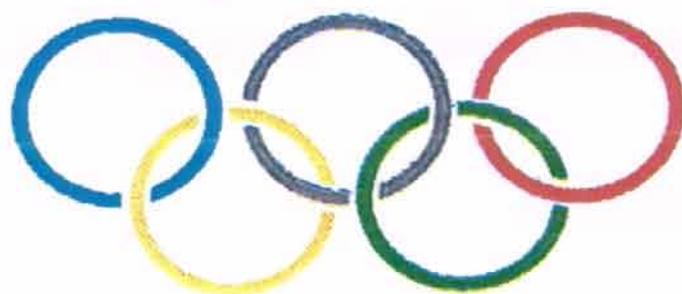

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΣΔΟ
ΤΜΗΜΑ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΔΕΛΕΓΚΟΥ
ΜΑΡΙΑΣ ΚΡΙΚΟΥ

«ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ 2004 ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ
ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ»

ΠΑΤΡΑ 2001

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	3298
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ «ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ»

ΕΝΟΤΗΤΑ Α': ΑΡΧΑΙΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	σελ.9
1.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΓΩΓΩΝ	σελ.9
1.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ	σελ.10
1.2.1 Χρόνος και διάρκεια. Ολυμπιάς.	σελ.10
1.2.2 Τα αγωνίσματα	σελ.11
1.2.3 Ο θεσμός της ιερής εκχειρίας.	σελ.12
1.2.4 Το δικαίωμα συμμετοχής των αθλητών	σελ.13
1.2.5 Το έπαθλο	σελ.14
1.3 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ	σελ.14
ΕΝΟΤΗΤΑ Β': ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ	σελ.17
1.4 Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ	σελ.17
ΕΝΟΤΗΤΑ Γ': ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	σελ.19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ «ΑΘΗΝΑ 2004»

2.1 ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ 2004	σελ.25
2.2 ΑΝΑΛΗΨΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ 2004	σελ.25
2.2.1 Η υποστήριξη της υποψηφιότητας της Αθήνας από την Κυβέρνηση - Ολυμπιακή Επιτροπή	σελ.26
2.2.2 Πολιτική υποστήριξη	σελ.28
2.2.3 Η υποστήριξη της Αθήνας από την Ομογ. – Εθελ. 2004	σελ.28
2.2.4 Παράγοντες που συνέλαβαν στην επιτυχία της Αθήνας	σελ.29
2.3 ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ 2004	σελ.31
2.4 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ – «ΑΘΗΝΑ 2004 Α.Ε.»	σελ.33
2.5 ΤΟ ΣΗΜΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ 2004	σελ.33
2.6 ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	σελ.35
2.7 ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ	σελ.36
2.8 ΟΙ ΤΕΛΕΤΕΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΛΗΞΗΣ	σελ.38
2.8.1 Η τελετή έναρξης της συνόδου της ΔΟΕ	σελ.40
2.8.2 Τελετές υποδοχής στο Ολυμπιακό Χωριό	σελ.40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ «ΧΡΥΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΓΙΑ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΕΛΛΑΔΑ»

3.1 ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΥΠΟΔΟΜΗ – ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΩΝ	σελ.43
3.2 ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΘΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ ΤΗΝ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	σελ.43
3.2.1 Το Ολυμπιακό Χωριό	σελ.43
3.2.2 Το Ολυμπιακό Ιστιοπλοϊκό Κέντρο	σελ.46
3.2.3 Το Ολυμ.Κέντρο Κωπηλας,με κανό και slalom-καγιάκ	σελ.48
3.2.4 Ολυμπιακό Ιππικό Κέντρο	σελ.50
3.2.5 Ολυμπιακές αθλητικές ευκολίες	σελ.52
3.2.6 Διεθνές Κέντρο Εκπομπής	σελ.54
3.2.6 Αθλητικό Κέντρο Γαλατσίου	σελ.55
3.2.7 Υπόλοιπες Αθλητικές Εγκαταστάσεις	σελ.56
3.3 ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΛΤΙΩΣΟΥΝ ΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ	σελ.57
3.3.1 Το νέο Διεθνές Αεροδρόμιο της Αθήνας	σελ.57
3.3.2 Περιφερειακός Δρόμος της Αθήνας	σελ.58
3.3.3 Το Αττικό Μετρό	σελ.59
3.3.4 Ενοποίηση Αρχαιολογικών χώρων	σελ.61
3.4 ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΚΤΥΟΥ	σελ.61
3.4.1 Η Αττική Οδός	σελ.61
3.4.2 Π.Α.Θ.Ε (Πάτρα – Αθήνα – Θεσσαλονίκη – Ευζώνοι)	σελ.62
3.4.3 Εγνατία Οδός	σελ.63
3.4.4 Η γέφυρα του Ρίου – Αντιρρίου	σελ.65
3.4.5 Σύνδεση Πρέβεζας – Ακτίου	σελ.66
3.4.6 Σιδηροδρομικά έργα ΟΣΕ	σελ.67
3.4.7 Έργα – Παρεμβάσεις στο κυκλοφοριακό	σελ.68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ «ΩΦΕΛΗ ΕΛΛΑΔΑΣ»

4.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	σελ.71
4.2 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ	σελ.72
4.2.1 Επενδύσεις	σελ.73
4.2.2 Μετοχές – Τεχνικές εταιρείες	σελ.74
4.2.3 Χρηματιστήριο	σελ.76
4.3 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	σελ.76
4.4 ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	σελ.78

4.5 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	σελ.79
4.6 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	σελ.81
4.7 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ	
4.8 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	σελ.82
4.9 ΕΣΟΔΑ, ΕΞΟΔΑ & ΆΛΛΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠ' ΤΗΝ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ	σελ.84
4.10 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ	σελ.87
4.11 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ – ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ	σελ.89
4.12 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΠΕΡΙΒΑΛΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑ 2004	σελ.90

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
«ΤΙ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΔΙΑΦΩΝΟΥΝΤΕΣ»
ή
«ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ»

5.1 ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ 2004 & ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ	σελ.93
5.1.1 Χωροθέτηση νέου Ολυμπιακού Χωριού	σελ.94
5.1.2 Συγκρότημα Πολλαπλών Χρήσεων	σελ.95
5.1.3 Οι αθλητικές εγκαταστάσεις του Φαλήρου	σελ.95
5.1.4 Σημαντικός βιότοπος πουλιών θυσία της 28 ^{ης} Ολυμπιάδ.	σελ.96
5.1.5 Κέντρο Κωπηλασίας Σχοινιά: η καταστροφή ενός υδροβιότοπου	σελ.96
5.2 ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ 2004	σελ.96
5.3 ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ 2004	σελ.97
5.4 ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΡΕΥΜΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ 2004	σελ.97
5.5 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΓΩΝΩΝ 2004	σελ.98
5.6 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ	σελ.99
5.6.1 Ασφάλεια Ολυμπιακών Αγώνων	σελ.99
5.6.2 Νομικά Προβλήματα	σελ.99

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ
«ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ 2004»

6.1 ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	σελ.102
6.1.1 Διαχείριση απορριμμάτων	σελ.102

6.1.2	Πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον από την κατασκευή του Ολυμπιακού Χωριού	σελ.103
6.1.3	Αστυφιλία και ανασφάλεια	σελ.103
6.2	ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	σελ.104
6.2.1	Αύξηση ΑΕΠ και επενδύσεων	σελ.104
6.2.2	Κλάδοι που ωφελούνται από τα έργα	σελ.105
6.2.3	Επιπτώσεις από την βελτίωση μεταφορών και τηλ/νιών	σελ.106
6.2.4	Επιπτώσεις για την απασχόληση	σελ.107
6.2.5	Μείωση νέφους	σελ.108
6.2.6	Περιορισμός Εμπορευματοποίησης	σελ.108
	ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ 2004 ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μεγάλες ιστορικές πρωτεύουσες του κόσμου είναι εκείνες που χαρίζουν φως, χρώμα και λαμπρότητα αναβιώνοντας το παρελθόν, βελτιώνοντας και δίνοντας μεγαλύτερη αξία στο παρόν και βάζοντας τη «σφραγίδα» τους στο μέλλον.

Η Αθήνα είναι μια τέτοια πρωτεύουσα. Η πόλη του Αισχύλου και του Πλάτωνα, ευρισκόμενη στο σημείο συνάντησης τριών ηπείρων, σήμερα σφύζει από ζωή. Κι όμως, η ζωή, το μυαλό και τα συναισθήματα των Αθηναίων δεν εξαρτώνται μόνον από το παρελθόν για να χρωματίσουν τις αναμνήσεις τους. Στην σκιά της Ακροπόλεως κατοικεί ένας – αναπτυσσόμενος και σε διαδικασία προόδου – λαός με καρδιά αλλά και πνευματική ευστροφία και με βαθιά πίστη στη Δημοκρατία, την Ελευθερία, την Ειρήνη, την Αδελφότητα και την Συνεργασία των λαών όλου του κόσμου: με όλες εκείνες τις οικουμενικές αξίες για τις οποίες οι Έλληνες έχουν πολεμήσει από την αρχή της ιστορίας τους.

Οι Έλληνες νιώθουν ότι η πρωτεύουσα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ανθρώπινης κληρονομιάς, γεγονός που θεωρείται μια από τις αιτίες που καθιστούν την Αθήνα μια πόλη ανάμεσα στις πιο ζωντανές, κοσμοπολίτικες και δυναμικές του σύγχρονου κόσμου. Μια πόλη όπου συνυπάρχουν πλάι-πλάι η παράδοση και η ζωντάνια των ανθρώπων με μια σύγχρονη υποδομή.

Η Αθήνα είναι μια από τις κυρίαρχες πόλεις της Μεσογείου, είτε από γεωγραφική, ή ιστορική ή οικονομική ή πολιτική άποψη. Είναι το σταυροδρόμι όπου ο Βορράς συναντά τον Νότο: είναι το απώτερο άκρο της Δύσης και η πύλη που οδηγεί στην Ανατολή: είναι το «αρχηγείο» των αναρίθμητων Ελληνικών και ξένων βιομηχανικών και εμπορικών εταιρειών: κάθε χρόνο προσελκύει εκατοντάδες χιλιάδες τουρίστες: τέλος, είναι ένα μέρος όπου η οικονομική, η κοινωνική και η πολιτιστική ζωή – για να μην αναφερθούμε στην διασκέδαση – δεν σταματά καθόλου.

Το ακόρεστο πάθος των Αθηναίων, αλλά και όλων των Ελλήνων όπου κι αν βρίσκονται ανά την υφήλιο, να αναλάβει η χώρα τους τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων αποτέλεσε μια σημαντική πρόκληση. Σήμαινε ότι, πέρα από την μεγάλη παράδοση της Ελλάδος στους αγώνες ως της χώρας που τους γέννησε και όπου κυριαρχεί το Ολυμπιακό Πνεύμα για 28 αιώνες, (η Ελλάδα) θα έπρεπε να εξασφαλίσει τις συνθήκες που θα της επέτρεπαν να τους τιμήσει επάξια, καθώς και να προετοιμάσει την απαραίτητη αθλητική – και όχι μόνο – υποδομή. Επιπλέον, λόγω της ιστορικής κληρονομιάς της χώρας, οι ευθύνες της πολλαπλασιάζονται και θα πρέπει να μπορεί να είναι πραγματικός «οικοδεσπότης». Οι βασικές αθλητικές εγκαταστάσεις των Αθηναίων είναι Ολυμπιακών προδιαγραφών. Όλοι γνωρίζουν ότι το Ολυμπιακό Αθλητικό συγκρότημα των Αθηνών είναι από τα πλέον σύγχρονα και ολοκληρωμένα αθλητικά κέντρα του κόσμου. Κατασκευάσθηκε όχι μόνο για να αποδείξει η Ελλάδα και εμπράκτως ότι είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις των Αγώνων, αλλά και για να είναι η Αθήνα υποψήφια σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Η Αθήνα έχει αποδείξει τις δυνατότητές της πέρα από κάθε αμφιβολία, αναλαμβάνοντας τη διοργάνωση διεθνών αθλητικών συναντήσεων, οι οποίες έλαβαν χώρα στις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις: η οργάνωση και ασφάλεια των εκδηλώσεων αυτών κατά τα τελευταία 15 χρόνια, υπήρξαν παραδειγματικές.

Η Ελλάδα θα φιλοξενήσει τους Αγώνες του 2004, η Ελλάδα μπορεί να το κάνει με επιτυχία και η Ελλάδα έχει άλλους λόγους να πιστεύει στην σπουδαιότητα του να τελεσθούν οι Αγώνες στην Αθήνα.

Ο συσχετισμός και ο συμβολισμός της ιστορίας μπορεί να είναι αυτονόητος, αλλά η κατάσταση του σημερινού κόσμου (τόσο από πολιτική όσο και από κοινωνική και οικονομική άποψη) απέχει πάρα πολύ από εκείνη που ονειρεύτηκαν οι μεγάλοι οραματιστές της ανθρωπότητας ή ο Βαρόνος Pierre De Coubertin, ο Δημήτριος Βικέλας και οι φίλοι τους, όταν σχεδίαζαν την αναβίωση των Αγώνων, το 1986 στην Αθήνα.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες είναι ένας ύμνος στην παγκόσμια αδελφότητα που εκφράζονται με την δίκαιη και ευγενή άμιλλα στο στάδιο, όπου η ψυχή και το σώμα συνεργάζονται αρμονικά. Μια χώρα που λαβαίνει μέρος στους Αγώνες, «δηλώνει» με τον τρόπο αυτό την επιθυμία της για έναν καλύτερο κόσμο, χωρίς φτώχεια, χωρίς αντιπαραθέσεις – έναν ελεύθερο κόσμο όπου η φυσική σωματική ρώμη θα είναι το μισό που θα συμπληρώνει την πνευματική δημιουργικότητα.

Οι Αγώνες μεταφέρουν ένα μήνυμα για τα έθνη και τις κοινωνίες όλου του κόσμου: ένα μήνυμα ειρήνης, συνεργασίας και ανάπτυξης. Οι Αγώνες δημιουργούν «ειδικές γνώσεις» και τις θέτουν σε εφαρμογή σε μεγάλη κλίμακα: προηγμένη τεχνολογία, αστική οργάνωση, κατασκευαστικά προγράμματα, τηλεπικοινωνίες, προστασία του περιβάλλοντος. Με λίγα λόγια οι Αγώνες μπορούν να δημιουργήσουν τις συνθήκες για την βελτίωση της ποιότητας ζωής, όχι μόνο της χώρας που τους φιλοξενεί αλλά και την όμορων προς αυτήν χωρών και των χωρών όλου του κόσμου.

Έμφυτος Ευρωπαϊκός και διεθνής προσανατολισμός της Ελλάδας είναι η **ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΙΔΕΑ**, η οποία γεννήθηκε σ' αυτή την χώρα, στο ίδιο έδαφος. Το πνεύμα της αρμονίας στο οποίο οι Αγώνες στην **ΟΛΥΜΠΙΑ** έχουν γεννηθεί, το πνεύμα της συνεργασίας που έχει καλλιεργηθεί στους Δελφούς, το πνεύμα της Ειρήνης που συμβολίζεται με τον κλάδο ελιάς (το ιερό δέντρο των Αθηνών), όλα αυτά τα πράγματα είναι ακόμα πολύ ζωντανά στην χώρα των Ελλήνων.

Ο Ολυμπισμός είναι ένα ζωτικό σημείο της Ελληνικής κληρονομιάς και η Ελληνική κληρονομιά είναι ένα ζωτικό σημείο της ανθρώπινης κληρονομιάς.

Η Αθήνα, η πρωτεύουσα των Ελλήνων, η πόλη που είναι σύμβολο για το τους λαούς ολόκληρου του πλανήτη θα είναι αυτή που θα χαρίσει φως, χρώμα και λαμπρότητα σε όλην την ανθρωπότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

1.1 ΑΡΧΑΙΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

1.1.1 Ιστορία και καταγωγή των Αγώνων

Ίσως κανένας χώρος της Ελλάδας να μην έχει τόσο μυθολογικό πλούτο όσο η Ολυμπία, ένας χώρος όπου θα μπορούσε να ονομαστεί « Βασιλείο του Μύθου». Ο μύθος λοιπόν λει πώς τους Αγώνες τους εγκαινίασαν οι Θεοί.

Από τους ανθρώπους όμως ο μύθος αναφέρει τον Περίφημο Βασιλιά της Πίσας Οινόμαο. Ο Οινόμαος είχε μια κόρη όμορφη την Ιπποδάμεια που θέλοντας να την παντρέψει δήλωσε ότι θα έδινε την κόρη του σε εκείνον που θα τον νικούσε στην αρματοδρομία. Από τους δεκατρείς μνηστήρες που παρουσιάστηκαν μόνο ο Πέλοπας, χρησιμοποιώντας απάτη, νίκησε και παντρεύτηκε την Ιπποδάμεια. Έπειτα εγκαταστάθηκε στην Ίλιδα, εγκαινιάζοντας αυτός λένε τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η Ιπποδάμεια χρωστώντας χάρη στην Θεά Ήρα καθιέρωσε και αγώνες γυναικών, τα Ηραία, στους οποίους μετείχαν παρθένες από την Ηλεία και την Πισάτιδα. Έπρεπε να τρέχουν «λυσικόμες» με ξέπλεκα μαλλιά, ντυμένες με κοντό χιτώνα και με γυμνό το ένα στήθος. Έπαθλο ήταν στεφάνια από αγριελιά «κότινος».

Όμως ο μύθος που τελικά επικράτησε, θέλει σαν γενάρχη των αγώνων τον Ηρακλή. Σύμφωνα λοιπόν με την παράδοση ο Ευρυσθέας ο βασιλιάς των Μυκηνών έστειλε τον Ηρακλή να καθαρίσει τους στάβλους του βασιλιά της Ίλιδας Αυγεία. Ο βασιλιάς αυτός είχε πιο πολλά κοπάδια βοδιών και προβάτων από οποιονδήποτε άλλο άνθρωπο πάνω στη γη, τα οποία σταβλίζονταν σε ένα χώρο που ήταν ολόγυρα φραγμένος από ένα τοίχος κοπριάς. Μέσα σε τριάντα χρόνια το τείχος είχε γίνει κάτι περισσότερο από «κυκλώπειο». Ο Ηρακλής πρότεινε να αναλάβει το καθάρισμα των στάβλων με αντάλλαγμα το ένα δέκατο των βοδιών. Ο Αυγείας συμφώνησε νομίζοντας πως ο Ηρακλής δεν θα τα κατάφερνε. Αντιθέτως ο Ηρακλής με την βοήθεια του ανιψιού του Ιόλαου γκρέμισε την μάντρα σε δύο μέρη και έστρεψε το ρεύμα των ποταμών Αλφειού και Πηνειού αναγκάζοντας το να περάσει μέσα από τους στάβλους του Αυγεία παρασύροντας έτσι την κοπριά. Καθώς όμως ο Αυγείας αθέτησε την υπόσχεση του ο Ηρακλής πρότεινε να καταφύγουν σε διαιτησία καλώντας ως μάρτυρα τον γιο του Αυγεία, ο οποίος και είπε την αλήθεια. Οργισμένος ο Αυγείας και αφού εξόρισε τον γιο του ζήτησε την βοήθεια των ανιψιών του Μολιόνων (μυθικοί δίδυμοι γίγαντες), οι οποίοι έσπευσαν στην πρόσκληση του θείου τους. Στην μονομαχία που ακολούθησε ο Ηρακλής κατάφερε να τους σκοτώσει και ανέβασε στον θρόνο τον γιο του Αυγεία, Φυλέα.

Ο Ηρακλής φεύγοντας από την Ίλιδα πήγε στο Φύκτεον Άλσος κάτω από τον Κρόνιον λόφο και αφού το έκρινε σαν το ωραιότερο τόπο της Ελλάδας έκτισε, με τα λάφυρα που πήρε, το πρώτο ιερό του Δία. Τίμησε επίσης και τους άλλους θεούς του Ολύμπου, κτίζοντας γύρω από τον βωμό του Δία άλλους έξι. Κάθε βωμός ήταν αφιερωμένος σε δύο Θεούς. Έτσι εξηγείται μυθολογικά η ονομασία της Ολυμπίας. Στην συνέχεια καθιέρωσε τους Αγώνες. Ειδικά ο Αγώνας της πάλης θα ήταν στεφανίτης, βραβευόμενος με ένα κλαδί αγριελιάς συμβολίζοντας έτσι την πάλη του με τους Μολιόνες.

Τα μνημεία στον ιερό χώρο σχηματίσθηκαν σιγά-σιγά με την γενναιοδωρία των Ελληνικών πόλεων και των αρχόντων. Πριν από τον 6ο π.Χ αιώνα, τα ιερά

μαζεύονταν στην νότια πλευρά του Κρονίου. Στη ΒΔ γωνία βρισκόταν το Πρυτανείο και στους πρόποδες του βουνού ήταν η κρηπίδα των θησαυρών. Εκεί κοντά υπήρχε το Ηραίο και λίγο ανατολικά το Ιπποδάμειο. Νότια από το Ηραίο ήταν το Πελόπειο και μπροστά τους ο βωμός του Δία. Ανάμεσα στο Πελόπειο και στο Βουλευτήριο (που βρίσκονταν νοτιότερα) υπήρχε το ιερό τείχος.

Τον 6ο π.Χ αιώνα η Άλις (ο κύριος ιερός χώρος) κλείσθηκε ολόγυρα με τετράγωνο πέτρινο τείχος. Κατά τον 5ο π.Χ αιώνα κτίσθηκαν ο ναός του Δία και το εργαστήριο του Φειδία. Οι θυσίες και οι αγώνες που γίνονταν από τους ντόπιους, απέκτησαν σιγά-σιγά πανελλήνια φήμη. Το 550 π.Χ δόθηκε στους νικητές των αγώνων το δικαίωμα να τοποθετούν τους ανδριάντες τους μέσα στον ιερό χώρο της Άλιος. Ήταν δε τόσοι πολλοί οι ανδριάντες ώστε ολοένα και έμπαινε ζήτημα επεκτάσεως των κτιρίων ή και δημιουργίας άλλων για να μπορέσουν να τοποθετηθούν. Μετά τον 4ο π.Χ αιώνα προστέθηκαν και τα αφιερώματα των «βαρβάρων». Ο Φίλιππος της Μακεδονίας ίδρυσε το Φιλίππειο, κτίσμα ιωνικού ρυθμού, μετά την μάχη της Χαιρώνειας. Εκεί λίγο πιο πάνω από το Φιλίππειο δηλαδή στην ΒΔ γωνία του Κρονίου ήταν το Πρυτανείο με την **Εστία**, όπου υπήρχε η ιερή φωτιά, το **Άσβεστο Πυρ**, που άναβε από την μία Ολυμπιάδα στην άλλη. Από το Πυρ αυτό έπαιρναν οι προσκυνητές το Ολυμπιακό Φως και το μετέφεραν σε όλα τα σημεία του Ελληνισμού σαν μήνυμα αγάπης.

1.1.2.1 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

1.1.2.1 Χρόνος και διάρκεια. Ολυμπιάς.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες ήταν πεντετηρικοί. Γίνονταν δηλαδή κάθε τέσσερα χρόνια και εντάσσονταν στην ημερολογιακή οκταετηρίδα όπως όλοι οι πανελλήνιοι αγώνες. Η ημερολογιακή οκταετηρίδα ήταν μια περίοδος οκτώ ετών που κάλυπτε τη διαφορά των 11 ¼ ημερών που υπήρχε ανάμεσα στο σεληνιακό έτος 354 ημερών και στο ηλιακό των 365 ημερών. Οι αρχαίες γιορτές υπολογίζονταν με βάση το σεληνιακό μήνα (28 ημέρες) επειδή όμως έτσι κινδύνευαν οι εποχιακές εορτές να μετακινηθούν και από το καλοκαίρι π.χ να πέσουν στον χειμώνα, επινοήθηκαν οι λεγόμενοι εμβόλιμοι μήνες στα σεληνιακά έτη που ήταν τρεις, μοιρασμένοι μέσα στην οκταετία. Η ημερομηνία των αγώνων και των άλλων μεγάλων γιορτών καθορίστηκε με βάση αυτή την ημερολογιακή οκταετηρίδα. Έτσι εξηγείται και η ασάφεια γύρω από την ακριβή ημερομηνία των Ολυμπιακών αγώνων. Πάντως αυτοί τελούσαν την πρώτη πανσέληνο μετά το θερινό ηλιοστάσιο. Σήμερα οι ερευνητές συμφωνούν ότι οι αγώνες γίνονταν στα μέσα Ιουλίου από τις 11 έως τις 16 περίπου.

Η τέλεσή τους το μεσοκαλοκαίριο επιβεβαιώνεται και από τις μαρτυρίες των πηγών, σύμφωνα με τις οποίες οι θεατές και οι αθλητές υπέφεραν από την αφόρητη ζέστη, από τις πολλές μύγες και κουνούπια.

Ο αριθμός των ημερών κατά τις οποίες τελούσαν οι αγώνες δεν ήταν ίδιος σ' όλη την διάρκεια της αρχαιότητας. Ως τα 684 π.Χ (24^η Ολυμπιάδα), όταν τα αγωνίσματα ήταν έξι, οι αγώνες γίνονταν σε μία μόνο μέρα. Στην 25^η Ολυμπιάδα όταν εισήχθηκαν τα αγωνίσματα των αρματοδρομιών προστέθηκε δεύτερη μέρα.

Στην 37^η Ολυμπιάδα μπήκαν στο πρόγραμμα τα αγωνίσματα παιδών και τότε προστέθηκε και τρίτη ημέρα. Αργότερα φαίνεται ότι οι γιορτές κρατούσαν πέντε ημέρες, αν και πρέπει να υπήρχαν αυξομειώσεις των ημερών κατά την διάρκεια της μακράιωνης ιστορίας των αγώνων.

Το διάστημα που μεσολαβούσε από την λήξη των αγώνων ως την αρχή του πέμπτου χρόνου, οπότε θα άρχιζαν οι επόμενοι, έπαιρνε το όνομα **Ολυμπιάς**. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο τόπος Ολυμπιάς χρησιμοποιούνταν επίσης για να δηλώσει τους ίδιους τους αγώνες. Οι Ολυμπιάδες χρησιμοποιήθηκαν ως βάση γενικής χρονολογήσεως και αντικατέστησαν τις επί μέρους τοπικές χρονολογήσεις (π.χ στην Αθήνα χρονολογούσαν με τους επώνυμους άρχοντες, στο Άργος με τις ιέρειες της Ήρας, στη Σπάρτη με τους Εφόρους κ.τ.λ). Το σύστημα αυτό πλεονεκτούσε απέναντι στα τοπικά συστήματα χρονολογήσεως γιατί είχε πανελλήνιο χαρακτήρα και ήταν γνωστό και καταληπτό σε όλον τον Ελληνικό κόσμο.

Κάθε Ολυμπιάδα έπαιρνε την ονομασία της από τον νικητή σταδιοδρόμο και τον αύξοντα αριθμό της με βάση την πρώτη Ολυμπιάδα. Συμβατικά θεωρείται ως αφετηρία των Ολυμπιακών Αγώνων το έτος 776 π.Χ, όταν για πρώτη φορά καταγράφηκε το όνομα του Ηλείου σταδιονίκη Κοροΐβου και η πρώτη Ολυμπιάς ονομάστηκε «Ολυμπιάς Κοροΐβου», η δεύτερη (772 π.Χ) « Ολυμπιάς Αντιμάχου» κ.τ.λ. Τελευταίος ολυμπιονίκης είναι ο Αρμένιος Βαρασδάτης ή Αρτάβασδος που νίκησε στη πυγμή τα 385 μ.Χ (291^η Ολυμπιάδα). Τελευταία Ολυμπιάς χωρίς όνομα αθλητή είναι του 393 μ.Χ. Τότε ο Θεοδόσιος Α' απαγόρευσε την τέλεση των αγώνων.

Η αρίθμηση των Ολυμπιάδων έγινε από τον σοφιστή Ιππία τον Ήλειο γύρω στα 400 π.Χ έχοντας υπόψη τους καταλόγους του ιερού. Ο Αριστοτέλης, αλλά και αργότερα ο Ερατοσθένης καθώς και ο Φλέγων από τις Τράλλεις και ο Ιούλιος Αφρικανός συμπλήρωσαν τον κατάλογο του Ιππία με τις Ολυμπιάδες των επόμενων αιώνων.

1.1.2.2.1 Τα Αγώνισματα

Οι Αγώνες ήταν γυμνικοί και ιππικοί. Γυμνικοί διότι οι αθλητές αγωνίζονταν γυμνοί. Αυτοί χωρίζονταν σε αγώνες ανδρών και αγώνες παιδών. Οι ιππικοί αγώνες χωρίζονταν σε αρματοδρομίες και ιπποδρομίες. Γυναίκες δεν επιτρέπονταν, επί ποινή θανάτου, να παρακολουθήσουν τους αγώνες. Στους Αγώνες μετείχαν μόνο Έλληνες που ήταν ελεύθεροι πολίτες και δεν είχαν διαπράξει φόνο ή ιεροσυλία.

Μόνο επί ρωμαιοκρατίας άρχισαν να συμμετέχουν και ρωμαίοι πολίτες, τίτλο που είχαν άνθρωποι πολλών φυλών. Έτσι οι Αγώνες πήραν παγκόσμιο χαρακτήρα.

Το πρώτο αγώνισμα ήταν το «στάδιο», απλός αγώνας δρόμου σε μήκος 192,25μ. Έκτοτε η λέξη στάδιο χρησιμοποιήθηκε και για τη μέτρηση αποστάσεων. Το 724 π.Χ προστέθηκε ο «δίαυλος» (δρόμος δύο σταδίων) και το 720 π.Χ ο «δίλοχος» (δρόμος 24 σταδίων). Το 708 π.Χ προστέθηκαν η «πάλη» και το «πένταθλο», το 688 π.Χ η «πυγμή» και το 648 π.Χ το «παγκράτιο». Το 520 π.Χ προστέθηκε ένα εντυπωσιακό άθλημα ο «οπλίτης δρόμος». Οι αθλητές έτρεχαν με πλήρη οπλισμό. Αργότερα καθιερώθηκαν και ιππικοί αγώνες. Οι ιππικοί αγώνες ήταν: α) Ιπποδρομία Κελήτων (648 π.Χ) όπου Κέλης ήταν το άλογο για αγώνα δρόμου. β) Συνωρίς (408 π.Χ):αγώνισμα με άρμα που το έσερναν δύο άλογα. γ) Αρματοδρομία Τεθρίππου Πύλων (384 π.Χ): αγώνας αρμάτων που τα έσερναν τέσσερα πουλάρια. δ) Συνωρίς Πύλων (268 π.Χ) και ε) Ιπποδρομία Πύλων (256 π.Χ). Στις Ιπποδρομίες το στεφάνι του νικητή δεν το έπαιρνε ο αναβάτης ή ο ηνίοχος αλλά ο ιδιοκτήτης των αλόγων και των αρμάτων.

Μερικές πληροφορίες για τα αγώνισματα και τους αγωνιστές είναι αναγκαίες. Το άλμα ήταν μάλλον «τριπλούν» και γινόταν στο «σκάμμα» που είχε μήκος 16,28 μ.

Αναφέρεται όμως ότι ο Σπαρτιάτης Χιόνις «υπερέβη τα εσκαμμένα», διότι πήδησε στην Ολυμπιάδα του 664 π.Χ 16,64μ. (52 πόδες).

Ο δίσκος στα ιστορικά χρόνια έχει στρογγυλό σχήμα ή καλύτερα το σχήμα της φακής. Από τα τέλη το 6^{ου} αιώνα είναι μεταλλικός και το βάρος του ποικίλει από 1,26 έως 6,63 χιλιόγραμμα. Θαυμαστοί δισκοβόλοι ήταν ο Φλεγύας και ο Πρωτεσίλαος. Συναφής με τον δίσκο αλλά χωρίς να περιλαμβάνεται στα Ολυμπιακά αγωνίσματα ήταν ο ομηρικός «σόλος» (χάλκινος δίσκος), κάτι σαν την σημερινή άρση βαρών.

Περίφημο αγώνισμα ήταν η πάλη, που μας έδωσε και τη λέξη «εφεδρος». Όταν ο αριθμός των αθλητών του αγώνα δεν ήταν ζυγός, γινόταν κλήρωση κι ένας αθλητής έμενε στην «εφεδρεία» για να αγωνισθεί με τον νικητή του α' γύρου. Η εφεδρεία θεωρείτο εύνοια της τύχης διότι ο εφεδρος αγωνιζόταν με έναν ήδη εξαντλημένο νικητή. Έτσι σχηματίστηκε το παροιμιακό «τη νίκη δίνει η εφεδρεία» που έγινε στρατιωτικό αξίωμα.

Οι παλαιστές αγωνίζονταν όρθιοι (ορθοπάλη) και χρησιμοποιούσαν λαβές και χτυπήματα για να ρίξουν κάτω τον αντίπαλό τους. Νικητής αναδεικνυόταν όποιος έριχνε το αντίπαλο τρεις φορές στο έδαφος (τριακτήρ). Ξακουστός αθλητής της πάλης ήταν ο Μίλων ο Κροτωνιάτης.

Η πυγμή είναι πανάρχαιο αγώνισμα. Τους κανόνες για την διεξαγωγή του αθλήματος καθόρισε ο ολυμπιονίκης του 688 π.Χ Ονομαστός από την Σμύρνη. Τα χτυπήματα είχαν σαν στόχο το πρόσωπο και το κεφάλι. Λαβές και κλωτσιές απαγορεύονταν. Οι πυγμάχοι φορούσαν στα χέρια δερμάτινους ιμάντες που άφηναν έξω τα δάκτυλα. Στη ρωμαϊκή εποχή χρησιμοποιήθηκε ο Caestus, δηλαδή το μεταλλικό γάντι. Θρυλικοί πυγμάχοι ήταν ο Γλαύκος από την Κάρυστο και ο Θεογένης από την Θάσο.

Το παγκράτιο, ήταν ο συνδυασμός πάλης και πυγμής. Μοιάζει με πολλά ανάλογα αγώνισματα της Ανατολής. Ήταν αγώνισμα σκληρό διότι επιτρέπονταν χτυπήματα, λακτίσματα, λαβές ακόμη η «κύλησις» και η «αλίνδησις» μέχρι που ο εξαντλημένο αθλητής να «απαγορεύσει», δηλαδή να αναγνωρίσει την ήττα του. Σπάνια όμως οι αθλητές από φιλότιμο ομολογούσαν «απαγόρευση».

Οι Αγώνες δεν γύμναζαν μόνο σωματικά και αισθητικά τους Έλληνες. Τους γύμναζαν και ηθικά. Οι πόλεις των νικητών κατά την υποδοχή τους γκρέμιζαν ένα μέρος των τειχών. Ο συμβολισμός είναι σαφής. Ακόμη οι αγώνες έπλαθαν ήθος και καλλιεργούσαν το σεβασμό.

1.1.2.2 Ο θεσμός της ιερής εκχειρίας

Η λέξη εκχειρία σημαίνει διακοπή των εχθροπραξιών, **ανακωχή**. Ήταν ένας θεσμός που προέβλεπε την αναστολή των εχθροπραξιών για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο άρχιζε με την αναγγελία των αγώνων. Ο θεσμός αυτός καθιερώθηκε με την ιερή συνθήκη ανάμεσα σε τρεις βασιλείς, τον Ίφιτο των Ηλείων, τον Κλεοσθένη των Πισατών και τον Λυκούργο της Σπάρτης. Πόσο διαρκούσε η εκχειρία δεν είναι γνωστό με βεβαιότητα. Πάντως αρχικά ήταν ένας μήνας και αργότερα τρεις. Ορισμένοι φτάνουν να αναφέρουν το διάστημα των δέκα μηνών. Κατά το διάστημα της εκχειρίας οι αθλητές, οι συγγενείς τους και οι απλοί προσκυνητές μπορούσαν να ταξιδέψουν άφοβα για να δουν τους πολυθρύλητους αγώνες και να επιστρέψουν έπειτα στην πατρίδα τους με ασφάλεια.

Χάρη στο θεσμό αυτό το ιερό της Ολυμπίας απέκτησε τεράστιο κύρος και φήμη. Αλλά και οι Ηλείοι που κρατούσαν έτσι επί μακρά χρονικά διαστήματα τη χώρα τους έξω από πολεμικές διαμάχες, γνώρισαν ευημερία τουλάχιστον ως τον 5^ο αιώνα π.Χ. Μάλιστα ο Πολύβιος την πυκνότητα του πληθυσμού της Ηλείας και την ευδαιμονία της χώρας τις αποδίδει στο θεσμό της εκχειρίας.

Η αναγγελία των αγώνων γινόταν με σπονδοφόρους. Ήταν πολίτες της Ήλιδας που στεφανωμένοι με κλαδιά ελιάς και κρατώντας το ραβδί του κήρυκα στο χέρι, έφερναν από πόλη σε πόλη σε όλο τον κόσμο το μήνυμα της ιερής εκχειρίας, της οποίας ήταν και εγγυητές.

Για τους όρους της εκχειρίας δεν υπάρχουν ακριβείς και σαφείς μαρτυρίες, γιατί κανένας από τους αρχαίους συγγραφείς δεν αναφέρει λεπτομέρειες. Από τις διάφορες περιπτώσεις όμως παραβιάσεως της εκχειρίας μπορούμε να συμπεράνουμε:

- (1) Σταματούσε κάθε εχθροπραξία και επιτρεπόταν ελεύθερα η προσπέλαση στη χώρα της Ηλείας, που κηρυσσόταν ουδέτερη και απαραβίαστη. Επιπλέον όσοι επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν, να πάρουν μέρος στους αγώνες ήταν ελεύθεροι να περάσουν ακόμη και από χώρες με τις οποίες η πατρίδα τους βρισκόταν σε πόλεμο.
- (2) Απαγορευόταν αυστηρά η είσοδος στη Ηλεία σε οποιονδήποτε οπλισμένο ή σε ομάδα στρατού.
- (3) Απαγορευόταν η εκτέλεση οποιαδήποτε θανατικής ποινής.

1.1.2.4 Το δικαίωμα συμμετοχής των αθλητών

Η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς αγώνες καθώς και σε όλους τους άλλους πανελλήνιους αγώνες των πόλεων, δεν ήταν ελεύθερη αλλά υπήρχαν περιορισμοί που τους τηρούσαν με μεγάλη αυστηρότητα. Πριν από όλα οι αγωνιστές έπρεπε να είναι Έλληνες. Στους βαρβάρους απαγορευόταν η συμμετοχή. Ακόμα, δεν επιτρεπόταν να πάρουν μέρος οι δούλοι. Έπειτα από τη υποδούλωση της χώρας στους Ρωμαίους, η διάταξη για τη συμμετοχή μόνο Ελλήνων στους αγώνες έπαψε να ισχύει και οι Ρωμαίοι γίνονταν δεκτοί. Πρώτος Ρωμαίος νικητής αναφέρεται ο Γάιος που νίκησε στην 177^η Ολυμπιάδα. Ακόμη αναδείχτηκαν νικητές ο αυτοκράτορας Τιβέριος στο τέθριππο κατά την 199^η Ολυμπιάδα και ο Νέρων το 65 μ.Χ αφού ανάγκασε τους αντιπάλους να αποσυρθούν.

Μια διάταξη που οι Ηλείοι την τηρούσαν αυστηρά, ήταν πως οι αθλητές έπρεπε να πάνε στη Ολυμπία ένα μήνα πριν την έναρξη των αγώνων για να προπονηθούν κάτω από την επίβλεψη των Ηλείων κριτών και ακόμη να αποδείξουν πως είχαν προπονηθεί τους τελευταίους δέκα μήνες. Σε περίπτωση που ένας αθλητής δεν έφτανε έγκαιρα στη Ολυμπία, έπρεπε να δικαιολογήσει την αργοπορία του.

Από τους αγώνες αποκλείονταν όσοι είχαν διαπράξει φόνο ή είχαν κλέψει από ναό, αλλά και όσοι είχαν παραβιάσει την εκχειρία, είτε άτομα ήταν, είτε πόλεις. Έτσι η Σπάρτη το 420 π.Χ αποκλείστηκε από τους αγώνες και τιμωρήθηκε με πρόστιμο 2.000 μνας γιατί είχε επιτεθεί στο Λέπρεο κατά την διάρκεια της εκχειρίας.

Κάθε αθλητής δήλωνε την προέλευσή του και καταγραφόταν π.χ Αθηναίος, Ηλείος, Κορίνθιος κ.λ.π. Είχαν όμως οι αθλητές το δικαίωμα να δηλωθούν σαν πολίτες άλλης

πόλης. Αυτό μπορούσαν να το κάνουν όταν ήθελαν να τιμήσουν τον άρχοντα μιας πόλης με τον οποίο τους συνέδεε φιλία ή αισθάνονταν υποχρεωμένοι απέναντί του. Επίσης όταν άλλη πόλη τους πρόσφερε δώρα και τιμές και μερικές φορές όταν τους είχε διώξει η πατρίδα τους, για να τους τιμωρήσει ή για να τους εκδικηθεί.

1.1.2.5 Το έπαθλο

Οι Ολυμπιακοί αγώνες ήταν στεφανίτες. Το μοναδικό βραβείο για τους νικητές στην Ολυμπία ήταν ένα στεφάνι από κλαδί αγριελιάς, ο λεγόμενος κότινος. Σύμφωνα με τοπικό μύθο στη Ηλεία, οι αγριελιές βαστούσαν από την ελιά που φύτεψε ο Ηρακλής στον γυμνό τόπο του Κρονίου, φέρνοντάς την από τη χώρα των Υπερβορείων, όπου πήγε κυνηγώντας την αφιερωμένη στην Άρτεμη χρυσοκέρατη ελαφίνα.

Σύμφωνα με την παράδοση, τον κότινο τον καθιέρωσε σαν έπαθλο ο Ίφιτος ύστερα από χρυσό του μαντείου των Δελφών. Ο Φλέγων θεωρεί ότι ο πρώτος αθλητής που στέφθηκε με τον κότινο ήταν ο Μεσσήνιος σταδιονίκης της 7^{ης} Ολυμπιάδας (752 π.Χ), ο Δαικλής.

Ο κότινος κοβόταν πάντα από την ίδια γέριχη αγριελιά, την Καλλιστέφανο, που φύτευε δεξιά από τον οπισθόδομο του ναού του Δία. Ένας παις αμφιθαλής (που η μητέρα του και ο πατέρας του βρίσκονταν στη ζωή) έκοβε με χρυσό ψαλίδι τόσα κλαδιά από το δέντρο όσα ήταν και τα αγωνίσματα. Τα πήγαινε μέσα στον ναό της Ήρας και τα ακουμπούσε πάνω σε μια χρυσελεφάντινη τράπεζα με παραστάσεις των αγωνισμάτων, έργο του γλύπτη Κολώτη όπου από εκεί τα έπαιρναν οι Ελλανοδίκες για την στέψη των νικητών.

Είναι γνωστό ακόμη πως για βραβείο χρησιμοποιούσαν μάλλινες ταινίες που τις έδεναν στο μέτωπο ή σε άλλα μέρη του σώματος των νικητών. Στα κλασικά χρόνια ταινίες έδεναν στα μέτωπα των ηνιόχων ή των ιππέων που νικούσαν στους ιππικούς αγώνες, ενώ τον κότινο τον έπαιρναν οι ιδιοκτήτες των αρμάτων και των αλόγων.

Η ηθική σημασία της βραβεύσεως στην Ολυμπία ήταν ανυπολόγιστη. Οι αθλητές αγωνίζονταν με ευθύτητα, με τιμιότητα και με αξιοπρέπεια μπροστά στα μάτια της συναγμένης Ελλάδας για να αποκτήσουν ένα απλό στεφάνι πολυτιμότερο όμως από οποιοδήποτε πλούτο, που θα το πρόσφεραν δώρο στον οικο, στο γένος, στην πόλη, στους προγόνους ή στους Θεούς.

1.1.3 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Καμιά θρησκευτική γιορτή και κανένα μεγάλο ιερό δεν υπήρχε στην Ελλάδα που να μην συνδύαζε λατρεία με την οργάνωση των αγώνων. Μάλιστα οι πρώτοι αγωνιστικοί χώροι βρίσκονταν στα προαύλια και στα περίγυρα των ναών, με κύριους θεατές τους Θεούς.

Από όλους όμως τους αγώνες οι σπουδαιότεροι και αρχαιότεροι ήταν της Ολυμπίας. Και όπως ο Πίνδαρος λει στην πρώτη ολυμπιακή ωδή του: «όπως το νερό είναι το πολυτιμότερο από τα στοιχεία, και όπως ο χρυσός προβάλλει σαν το πιο ακριβό ανάμεσα σε όλα τα αγαθά, και όπως τέλος, ο ήλιος φωτοβολεί περισσότερο από κάθε άλλον αγώνα».

Το Ιερό τη Ολυμπίας διατήρησε σαν κύρια αποστολή την καλλιέργεια του αγωνιστικού πνεύματος του άθλου στη ζωή, ενώ οι Δελφοί και τα Μυστήρια άνοιγαν στον άνθρωπο το δρόμο για την πραγμάτωση μιας ανώτερης ζωής.

Ήδη από την αυγή της ιστορίας μετά το 776 π.Χ, έτος της πρώτης Ολυμπιάδας, διακόσια περίπου χρόνια πριν καθιερωθούν οι άλλοι πανελλήνιοι Αγώνες, το ιερό της Ολυμπίας είναι κιάλας πανελλήνιο και το κύρος του απλώνεται γοργά σ' Ανατολή και Δύση. Οι νόμοι και οι κανονισμοί του γίνονται από την πρώιμη αρχαϊκή εποχή πανελλήνια αποδεκτοί και παρέμειναν σεβαστοί σ' όλη την αρχαιότητα από άτομα και κράτη, ακόμα και από τα ισχυρότερα του αρχαίου κόσμου.

Πόλεις και μεμονωμένοι πολίτες συναγωνίζονταν ποίος να δείξει πιο εύγλωττα την ευσέβειά του προς τους Θεούς της Ολυμπίας. Αυτό φανερώνουν τα αναρίθμητα αγάλματα και λοιπά αφιερώματα στο Ιερό, και οι «θησαυροί», τα ναόσχημα κτίσματα στους πρόποδες του Κρονίου, που πολλές ελληνικές πόλεις είχαν στήσει στην Άλτη για να εξασφαλίσουν την εύνοια των Θεών. Τόσο μεγάλη ήταν η φιλοδοξία κάθε ελληνικής πόλης να αναδείξει όσο μπορούσε πιο πολλούς Ολυμπιονίκες, ώστε φρόντιζε με διατάξεις και νόμους να παρορμά τους πολίτες στην άθληση.

Παράλληλα με τους ανδρικούς αγώνες, γίνονταν στην Ολυμπία κάθε τέσσερα χρόνια και πανελλήνιοι αγώνες κοριτσιών. Η ελληνική σκέψη, που έδωσε τιμητική θέση στη γυναίκα, δεν μπορούσε να την αγνοήσει και στην Ολυμπία. Τα Ηραία, όπως λέγονταν οι αγώνες αυτοί, είχαν καθιερωθεί προς τιμήν της Ήρας, από την Ιπποδάμεια μετά το γάμο της με τον Πέλοπα κατά μια παράδοση και κατά μια άλλη από το συμβούλιο των 16 σεβάσμιων γυναικών της Ηλείας που κατά τον 6^ο αιώνα π.Χ είχαν αναλάβει να ειρηνέψουν τη χώρα της Ηλίδας. Στα αθλήματα δεν ενδιέφερε ή κατάρριψη της ανώτατης δυνατής απόδοσης που ενισχύει μια σωματική ικανότητα σε βάρος των υπολοίπων. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο, λιγαστές και τυχαίες είναι οι αρχαίες πληροφορίες για την επίδοση των αθλητών. Αρκούσε ο τίτλος του πρώτου ανάμεσα στους άριστους, για να περιβληθεί ο νικητής με την ύψιστη τιμή και δόξα. Για τον ίδιο λόγο και το πένταθλο, που οδήγησε στην ισόρροπη ανάπτυξη όλων των μελών και ικανοτήτων του σώματος, το θεωρούσαν οι Έλληνες σαν το ιδανικό αγώνισμα.

Τα κύρια αθλήματα των ιστορικών χρόνων στην Ολυμπία είχαν για θεικό – ηρωικό πρότυπό τους, τους μυθικούς αγώνες. Η ομοίωση του ανθρώπου με τους Θεούς και ήρωες, ιδρυτές των αγώνων, ήταν η κύρια αποστολή του Ιερού της Ολυμπίας, όπως άλλωστε και των άλλων Ελληνικών Ιερών. Το πνευματικό τους έργο ήταν να διδάξουν πως μόνο με τον άθλο κατορθώνει ο άνθρωπος να απαλλαγεί από τον «θηριώδη βίο», να αφυπνίσει και να αναπτύξει τις ανεξάντλητες ψυχικές και σωματικές του δυνάμεις και τις αρετές με τις οποίες τον έχει προικίσει η φύση, να γίνει ελεύθερος. Οι αγώνες λοιπόν στο Ιερό δεν ήταν απλό θέαμα, αλλά **Ιεροτελεστία**, αφού μάλιστα η γυμναστική μαζί με τη μουσική ήταν, όπως έλεγε ο Πλάτων, δώρα των Θεών.

Οι Ολυμπιονίκες γίνονταν, κατά κάποιο τρόπο, κοινωνοί της θεικής αίγλης και της άχρονης ζωής των πρώτων μυθικών νικητών, και γι' αυτό πολλοί από αυτούς λατρεύονταν μετά το θάνατό τους στις γενέτειρες πόλεις τους σαν ήρωες. Η νίκη στους Αγώνες ήταν το ύψιστο αγαθό και η ανώτατη τιμή που μπορούσε να φτάσει ο θνητός.

Με τους αγώνες θεμελιώνεται το ιδανικό της ευγενικής άμιλλας που θα αποτελέσει τη βάση της αγωγής των νέων σ' όλες της ελληνικές πόλεις και το κύριο κίνητρο για την καλλιέργεια και μέγιστη δυνατή ανάπτυξη των σωματικών, ψυχικών και

διανοητικών ικανοτήτων του ανθρώπου. Κανένας άλλος λαός, πριν και μετά τους Έλληνες, δεν έθεσε έναν τέτοιο στόχο και μάλιστα σε τόση αποκλειστικότητα και ένταση. Και σε κανέναν άλλο λαό η επιβράβευση του ιδανικού αυτού, το στεφάνι της νίκης, δεν στάθηκε τόσο σταθερά το ύψιστο αγαθό ανάμεσα σε όλους τους θησαυρούς του κόσμου που θα μπορούσαν να χορηγήσουν οι θεοί στον άνθρωπο.

Το αγωνιστικό στοιχείο υπήρξε ο βασικός παράγοντας για τη διαμόρφωση του ελληνικού πολιτισμού στο σύνολό του, γιατί σ' αυτό οφείλεται κάθε σπουδαία επίτευξη όχι μόνο στην άθληση αλλά και στα γράμματα, στις τέχνες, στην πολιτική και σε κάθε άλλη εκδήλωση της ζωής.

Τόσο βαθιά και άμεση ήταν η αίσθηση και η ανάγκη του αγώνα στην καθημερινή ζωή αλλά και στις μεγάλες στιγμές των Ελλήνων, ώστε ήδη στις αρχές του 5^{ου} αιώνα π.Χ ο «Αγών» είχε πάρει συγκεκριμένη μορφή και το άγαλμά του με αλτήρες στα χέρια είχε στηθεί στο Ιερό της Ολυμπίας. Άλλη παράσταση του σε ανάγλυφο διακοσμούσε τη χρυσελεφάντινη τράπεζα που χρησίμευε για την τοποθέτηση των στεφάνων που προορίζονταν για τους Ολυμπιονίκες. Παράσταση του «Αγώνος» κοσμούσε και τα νομίσματα της νήσου Πετταρήθου (σημ. Σκοπέλου) που χρονολογούνται στα 500- 480 π.Χ.

Η Νίκη εξάλλου ήταν για τους Έλληνες μια συγκεκριμένη και απτή μορφή. Οι αναρίθμητες παραστάσεις της Θεάς σε έργα πλαστικής και ζωγραφικής φανερώνουν την αδιάκοπη παρουσία της στις σκέψεις και στις καρδιές των Ελλήνων.

Ο Ελληνικός κόσμος ονειρεύτηκε και πάσχισε να αποκτήσει, την ενότητα και την ειρήνη και αυτό πραγματώθηκε στα Ελληνικά Ιερά που ήταν και τα αγωνιστικά κέντρα, και προπάντων στο Ιερό της Ολυμπίας. Όσο διαρκούσε η ιερή εκχειρία, οι Έλληνες, κάτω από τη αόρατη παρουσία και προστασία των Θεών, παραμέριζαν τις διαμάχες τους και επιδίδονταν σε ειρηνικά έργα.

Ο διαλυτικός ανταγωνισμός και το αλληλοσπάραγμα έδιναν τη θέση τους για λίγο χρόνο στην ευγενική και δημιουργική άμιλλα. Κατά το διάστημα αυτό σοφοί και λόγιοι είχαν την ευκαιρία να διαβάσουν στην Ολυμπία τα έργα τους και να προτρέψουν τους Έλληνες σε ομόνοια. Στο χώρο της συνειδητοποιούσαν οι Έλληνες την πνευματική τους ενότητα πάνω από τις επί μέρους διαφορές που τους χώριζαν. Η Ολυμπία δεν οδήγησε βέβαια σε μια πανελλήνια πολιτική ένωση, κατόρθωσε όμως κάτι σπουδαιότερο: να επιβληθούν και να αποκρυσταλλωθούν τα κοινά χαρακτηριστικά του ελληνικού πνεύματος, παρά τις αντιδικίες, τους ανταγωνισμούς και τον κατακερματισμό των Ελλήνων στις εχθρικές και απομονωμένες μεταξύ τους ελληνικές πόλεις.

Τόση σημασία έδιναν σε αυτούς τους αγώνες οι Έλληνες ώστε ακόμα και στις ζοφερές ημέρες που πέρασαν κατά τις παραμονές της μεγάλης συγκρούσεως με τους Πέρσες στα 480 π.Χ και ενώ ο Λεωνίδας και οι τριακόσιοι αμετακίνητοι στις Θερμοπύλες, άφηναν την τελευταία τους πνοή, οι άλλοι Έλληνες συναθροισμένοι στην Ολυμπία, κατά την 75^η Ολυμπιάδα συνέχισαν τα αγωνίσματά τους. Σύμφωνα με την διήγηση του Ηρόδοτου, το γεγονός αυτό, καθώς και ότι το βραβείο της νίκης ήταν μόνο στεφάνι αγριελιάς, προξένισε τέτοια αίσθηση στο περιβάλλον του Πέρση βασιλιά ώστε ένας από τους αξιωματούχους, απευθυνόμενος στον Μαρδόνιο αναφώνησε: «αλίμονο Μαρδόνιε εναντίον ποιών ανδρών μας οδηγείς να πολεμήσουμε, που δεν αγωνίζονται για χρυσάφι, αλλά μόνο για την αρετή».

Στην Ολυμπία και στα υπόλοιπα ιερά σφυρηλατήθηκαν οι Ήρωες των Θερμοπυλών, του Μαραθώνα, της Σαλαμίνας και των Πλαταιών. Η νίκη των Ελλήνων κατά των Περσών παρουσιάζεται σαν μια ολυμπιακή νίκη. Γι' αυτό η πρώτη

Ολυμπιάδα ύστερα από τους περσικούς πολέμους στα 476 π.Χ γιορτάστηκε με μοναδική λαμπρότητα. Στην πιο ευτυχισμένη αυτή στιγμή της ιστορίας της Ελλάδας και την πιο λαμπρή του Ιερού, οι Έλληνες μαζεύτηκαν και πάλι τότε στην Ολυμπία με πίστη μεγαλύτερη προς τους Θεούς και στο ιδανικό του αθλούμενου ελεύθερου ανθρώπου. Ανάμεσά τους βρισκόταν και ο πρωτεργάτης της νίκης εκείνης ο Θεμιστοκλής.

1.2 ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

1.2.1 Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Η εισβολή των ρωμαϊκών λεγεώνων και η υποταγή της Ελλάδας το 146 π.Χ προξενεί σιγά σιγά φθορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες, που μετατρέπονται ουσιαστικά σε δημόσια θεάματα, οι αθλητές και οι κριτές εξαγοράζονται, η αίγλη του θεσμού χάνεται για να έρθει το τελειωτικό χτύπημα της κατάργησης το 393 μ.Χ., από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο Α'. Σχεδόν ταυτόχρονα χάνεται και η Ολυμπία από τις καταστροφές που υφίσταται από τις εισβολές βάρβαρων φυλών, αλλά και από την πυρπόληση ναών από τους Ρωμαίους. Δύο ισχυροί σεισμοί συμπληρώνουν την τραγωδία και με την εκτροπή των ποταμών Αλφειού και Κλαδέου, όλα θάβονται κάτω από την άμμο και την λάσπη. Το 1829 οι Γάλλοι και το 1875 οι Γερμανοί με επικεφαλής τον αρχαιολόγο Έρνστ Κούρτιους αρχίζουν ανασκαφές στην περιοχή με άδεια της Ελληνικής Κυβέρνησης. Το 1881, λοιπόν, έρχονται στο φως τα πρώτα ευρήματα, τα ερείπια του χώρου όπου φιλοξενούνταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες της αρχαιότητας.

Η σπουδαία ανακάλυψη προκαλεί ιδιαίτερο θόρυβο, αλλά και μεγάλο ενδιαφέρον στην Ελλάδα και στην Ευρώπη ολόκληρη, γεγονός που έχει σαν άμεσο αποτέλεσμα να αρχίσουν συζητήσεις, αλλά και προσπάθειες για την ανασύσταση, την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Προσπάθειες, για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων υπήρξαν και αμέσως μετά τις ανασκαφές των Γάλλων. Το 1838 με τον Δήμο Λετρίνων, γειτονική πόλη της Ολυμπίας, συγκροτήθηκε επιτροπή με πρόεδρο τον Ανδρέα Αυγερινό που όμως δεν προχώρησε σε καμιά ενέργεια. Είκοσι χρόνια αργότερα, το 1858 με χρηματοδότη τον εθνικό ευεργέτη Βαγγέλη Ζάππα, Έλληνα εγκαταστημένο στην Ρουμανία, γίνεται η πρώτη σοβαρή ελληνική προσπάθεια για ανασύσταση των Ολυμπιακών Αγώνων, όπου πράγματι λίγο αργότερα ήταν γεγονός. Οι αγώνες έγιναν στις 15 Νοεμβρίου του 1870 στο Παναθηναϊκό Στάδιο που φυσικά δεν έχει την σημερινή μορφή του. Σκάφτηκαν σκαλοπάτια στις πλαγίες του Αρδήτητου, προκειμένου να δημιουργηθούν καθίσματα για τους θεατές που σύμφωνα με τις εφημερίδες της εποχής έφταναν τις 25.000.

Το ενδιαφέρον που είχε δημιουργηθεί στην Ευρώπη βρήκε και στην Γαλλία και ακόμα περισσότερο στην καρδιά του Πιέρ ντε Κουμπερντέν, που το 1889 βλέπει μετά από δική του ιδέα να οργανώνεται, το πρώτο σχολικό πρωτάθλημα στο Παρίσι. Είναι ο ίδιος που ρίχνει και δημόσια την ιδέα του για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων, όταν σε ομιλία του στις 25 Νοεμβρίου 1892 σε ηλικία 29 χρονών μιλάει στο αμφιθέατρο της Σορβόνης επ' ευκαιρία της 5^{ης} επετείου από την ίδρυση των γαλλικών αθλητικών σωματείων.

Τελειώνει την ομιλία του με τα λόγια : «Με την βοήθεια σας, θα εργαστώ για την επίτευξη αυτού του στόχου, έτσι ώστε η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων να βασίζεται στις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής».

Πάντως, όπως αναφέρει η ιστορία, τα λόγια του δεν βρήκαν και σπουδαία ανταπόκριση την εποχή εκείνη, που ο αθλητισμός φαινόταν στους περισσότερους σαν κάτι μακρινό. Όμως ο Κουμπερντέν που είχε εγκαταλείψει την στρατιωτική σχολή του Σεν Σιρ για να ασχοληθεί με την κοινωνιολογία και την παιδαγωγική δεν το έβαλε κάτω παρά τις δυσκολίες που ολοένα μεγάλωναν, αφού δεν έβρισκε θερμούς συμπαραστάτες. Τελικά, την 1^η Αυγούστου καταφέρνει να βάλει το θέμα της αναβίωσης στην διεθνή συνάντηση που γίνεται στο Παρίσι για τον ερασιτεχνικό αθλητισμό. Η αρχική του ιδέα ήταν να ξεκινήσουν οι αγώνες το 1900 στο Παρίσι, αλλά οι Γάλλοι βρίσκουν ότι το διάστημα είναι πολύ μικρό. Η φιλία του με τον Έλληνα Δημήτρη Βικέλα, κάτοικο Παρισιού ανοίγει κάποιο δρόμο, ρίχνει φως στο σκοτάδι.

Ο Βικέλας, εκπρόσωπος του Πανελληνίου Γ.Σ στη συνάντηση της 1^{ης} Αυγούστου γίνεται συμπαραστάτης και υποβάλει στο συνέδριο υπόμνημα με μοναδικό θέμα την αναβίωση, χωρίς καμιά παραπέρα λεπτομέρεια. Στις 23 Ιουνίου η απόφαση πάρθηκε ύστερα από ομοφωνία των 13 μελών της συνάντησης 1^{ης} Αυγούστου «ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΘΑ ΔΙΕΞΑΧΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΟ 1896».

Αμέσως συντάσσεται μια Ολυμπιακή επιτροπή με πρόεδρο τον Δημήτρη Βικέλα και γραμματέα τον Κουμπερντέν και τον Ιούλιο συντάσσεται το πρώτο δελτίο της επιτροπής, κάτι που συνεχίζεται και σήμερα. Εκεί εμφανίζεται και το τρίπτυχο Cities, Altus, Forties (πιο γρήγορα, πιο ψηλά, πιο δυνατά).

Ωστόσο προβλήματα εμφανίζονται στον ελληνικό τομέα, όταν σε σύσκεψη στο Ζάππειο Μέγαρο, ο πρωθυπουργός της χώρας Χαρίλαος Τρικούπης εξήγησε ότι η Ελλάδα δεν έχει την δυνατότητα να διοργανώσει τους αγώνες. Ο Κουμπερντέν, όμως, στάθηκε ιδιαίτερα έξυπνος. Έστειλε επιστολή στον Ελληνικό Τύπο, στην οποία κατέλεγε τα εξής: «Εμείς οι Γάλλοι έχουμε μια παροιμία που λει στη γλώσσα μας η λέξη 'αδύνατον' δεν υπάρχει. Σήμερα το πρωί έμαθα η λέξη είναι ελληνική. Δεν το πιστεύω». Η ιδέα έφερε αμέσως αποτέλεσμα. Το κοινό και ο Τύπος ξεσηκώθηκαν και ο Κουμπερντέν σε νέα σύσκεψη έβαλε τον πρίγκιπα Γεώργιο να προεδρεύσει. Η οργανωτική επιτροπή ήταν λοιπόν έτοιμη. Έμενε να λυθεί το οικονομικό και παρόλο που η περιουσία του Βαγγέλη Ζάππα ήταν αρκετή, ήταν στην Ρουμανία και ήταν δύσκολο να απαγκιστρωθεί ολόκληρη.

Το Φεβρουάριο του 1985 όμως εμφανίζεται ο Γεώργιος Αβέρωφ, ένας Έλληνας της Αλεξάνδρειας που προσφέρει 1.000.000 δρχ. Με τον όρο να ανακατασκευασθεί το Παναθηναϊκό Στάδιο που είχε καταστραφεί. Το 1896 οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν πλέον γεγονός. Το όνειρο του Πιέρ ντε Κουμπερντέν έγινε πραγματικότητα.

Από τότε οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα τελούνται κάθε τέσσερα χρόνια αλλά σε διαφορετική χώρα. Θα περιλαμβάνουν εκτός από τα παλιά και νέα αγωνίσματα και θα εξασφαλίζουν το δικαίωμα στους αθλητές όλου του κόσμου να συμμετέχουν ανεξάρτητα από φυλετικές, κοινωνικές, πολιτικές ή θρησκευτικές διακρίσεις και θα προωθούν την ειρήνη και την συνεργασία των λαών.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα εποπτεύονται από την Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, που θα αναθέτει κάθε φορά την οργάνωσή τους σε άλλη πόλη, ύστερα από αίτησή της. Η Επιτροπή αυτή συνεργάζεται με τις Εθνικές Επιτροπές Ολυμπιακών Αγώνων των διάφορων χωρών.

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή στα πλαίσια της προσπάθειας της για τη διάδοση της Ολυμπιακής Ιδεολογίας, ίδρυσε στην Ολυμπία τη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία. Εκεί σε άρτιες εγκαταστάσεις φιλοξενούνται κάθε καλοκαίρι αθλητές, καθηγητές, και

άλλοι αθλητικοί παράγοντες απ' όλο τον κόσμο και συζητούν θέματα σχετικά με τους αγώνες.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες εξελίχθηκαν σε παγκόσμιο θεσμό με μεγάλο κύρος, υπηρέτησαν με συνέπεια τους ειρηνικούς σκοπούς και αγαπήθηκαν από όλους τους λαούς του κόσμου.

Η Ελλάδα για να δικαιώσει το έργο του Βαρόνου ντε Κουμπερντέν, του έστησε ένα απέριπτο μνημείο στην Ολυμπία, όπου το 1938, έναν χρόνο μετά τον θάνατό του, τοποθετήθηκε μια γυάλινη φιάλη που περιέχει ταριχευμένη την καρδιά του, σύμφωνα με την τελευταία επιθυμία του μεγάλου αναβιωτή.

Μια λαμπρή αρχαιοπρεπής τελετή προστέθηκε στην έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων. Η αφή της Ολυμπιακής Φλόγας που γίνεται στο βωμό της Ήρας. Ο βωμός πλαισιώνεται με Ιέρειες με αρχαιοπρεπείς ενδυμασίες, ενώ η Εστίας Ιέρεια με ένα μεταλλικό κάτοπτρο ανάβει από τις ακτίνες του ήλιου δάδα. Και αμέσως μετά μεταδίδει την φλόγα σε κρατήρα. Τότε σχηματίζεται πομπή με όλες τις ιέρειες που φτάνει στο Στάδιο. Εκεί η Εστίας ανάβει δάδα και την παραδίδει στον πρώτο δρομέα. Η μεταφορά της Ιερής Φλόγας μέχρι την Αθήνα γίνεται με δρομείς, ενώ μεταφέρεται στον τόπο του προορισμού με πλοίο, με αεροπλάνο ή με ακτίνες λέιζερ.

1.3 ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Σε αυτήν την ενότητα θα αναφερθούμε στους Νεώτερους Ολυμπιακούς Αγώνες που ακολούθησαν μετά την Α' Διεθνή Ολυμπιάδα του 1896, ξεκινώντας με εκείνους που ξεκίνησαν στο Παρίσι το 1900 και καταλήγοντας στους Αγώνες που πραγματοποιήθηκαν πρόσφατα στο Σίδνεϋ.

Παρίσι 1900

Συμμετείχαν 1.319 αθλητές και 11 αθλήτριες από 22 χώρες. Η χειρότερη Ολυμπιάδα από πλευρά οργάνωσης. Δεν επρόκειτο για καθαρή αθλητική διοργάνωση αλλά για αθλητικούς διαγωνισμούς, στα πλαίσια της παγκοσμίου εκθέσεως, που οργάνωσε το έτος εκείνο η Γαλλία. Οι φίλαθλοι δεν ξεπέρασαν τους 2.000 – 3.000 εφόσον δεν υπήρχε στάδιο να φιλοξενήσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Οι αθλητές έτρεχαν σε χορταριασμένο έδαφος και οι δίσκοι και τα ακόντια συνήθως κατέληγαν σε δέντρα της περιοχής με αποτέλεσμα να μην μπορούν να μετρηθούν οι βολές και οι ρίψεις. Σ' αυτήν την Ολυμπιάδα πρώτοι ήρθαν οι Γάλλοι με 29 χρυσά, 41 ασημένια, 32 χάλκινα και δεύτερες οι ΗΠΑ.

Σεντ Λουίς 1904

Συμμετείχαν 681 αθλητές και 6 αθλήτριες από 13 χώρες. Η Ολυμπιάδα αυτή έμεινε γνωστή για την απάτη του Αμερικάνου Φρεντ Λορτζ στο μαραθώνιο. Στο 16^ο χιλιόμετρο εγκατέλειψε τον αγώνα κατακουρασμένος, ανέβηκε σε μια καρότσα ενός φορτηγού και ξεκουράστηκε. Λίγο μετά όμως σκέφτηκε τον εαυτό του νικητή και χωρίς να τον δει κανείς κατέβηκε απ' την καρότσα και άρχισε και πάλι να τρέχει στον αγωνιστικό χώρο. Όλοι οι θεατές τον αποθέωναν μέχρι που μπήκε στο στάδιο ο πραγματικός νικητής Τόμας Χικς. Τιμωρήθηκε με ισόβιο αποκλεισμό. Σ' αυτήν την Ολυμπιάδα πρώτες ήρθαν οι ΗΠΑ με 80 χρυσά, 86 ασημένια και 72 χάλκινα, ενώ η

Ελλάδα πήρε ένα χρυσό με τον Περικλή Καλούση στην άρση βαρών και ένα χάλκινο με τον Νίκο Γεωργαντά στην δισκοβολία.

Λονδίνο 1908

Σ' αυτούς τους Ολυμπιακούς Αγώνες συμμετείχαν 23 χώρες, 1.999 αθλητές και 36 αθλήτριες. Οι Βρετανοί είχαν σπουδαία διοργάνωση. Χαρακτηριστική ήταν η γκάφα των Γάλλων να κατεβάσουν δύο ομάδες ποδοσφαίρου για να φτάσουν τη νίκη αλλά τελικά και οι δύο ομάδες συντρίφτηκαν από την Δανία 17-1.

Πρώτοι στα μετάλλια ήρθαν οι Βρετανοί με 56 χρυσά, 50 ασημένια και 39 χάλκινα, ενώ η Ελλάδα κέρδισε 3 ασημένια και 1 χάλκινο.

Στοκχόλμη 1912

Συμμετείχαν 12.490 αθλητές και 57 αθλήτριες από 28 χώρες. Η Ολυμπιάδα της Στοκχόλμης είχε τον μεγαλύτερο σε ώρα αγώνα πάλης στην ιστορία μεταξύ του Εσθονού Κλάιν και του Φιλανδού Ασικαίνο. Αναμετρήθηκαν επί 11 ώρες σε έναν απίστευτο αγώνα. Σταματούσαν κάθε μισή ώρα να δροσιστούν εξαιτίας του καυτού ήλιου και έπειτα συνέχιζαν. Τελικά κέρδισε ο Εσθονός Κλάιν αλλά δεν μπόρεσε να αγωνιστεί στον τελικό που προκρίθηκε μετά τον αγώνα με τον Ασικαίνο. Στα μετάλλια πρώτοι ήρθαν οι Σουηδοί με 24 χρυσά, 24 ασημένια, και 17 χάλκινα, ενώ η Ελλάδα πανηγύριζε για τον Κώστα Τσικλητήρα που πήρε ένα ασημένιο μετάλλιο στο μήκος άνευ φόρας με άλμα 3,37μ. Και ένα χάλκινο στο ύψος άνευ με άλμα 1,55μ.

Αμβέρσα 1920

Άσπογη ήταν η διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων στους οποίους πήραν μέρος 2.543 αθλητές και 64 αθλήτριες. Δεν απονεμήθηκαν χρυσά μετάλλια αλλά επίχρυσα για λόγους οικονομίας. Για πρώτη φορά έγινε έπαρση της Ολυμπιακής σημαίας και καθιερώθηκε ο όρκος του αθλητή. Στα μετάλλια πρώτες ήταν οι ΗΠΑ με 41 χρυσά, 27 ασημένια, 28 χάλκινα, ενώ η Ελλάδα πήρε ένα ασημένιο με την ομάδα βολής περιστρόφου.

Παρίσι 1924

Συμμετείχαν 2.956 αθλητές και 136 αθλήτριες από 44 χώρες. Στην Ολυμπιάδα αυτή ακούστηκαν ή παίχτηκαν για πρώτη φορά οι ύμνοι της Ελλάδας σαν της χώρας που γεννήθηκαν οι Ολυμπιακοί αγώνες, της Γαλλίας ως η διοργανώτρια χώρα και της Ολλανδίας ως η επόμενη διοργανώτρια χώρα. Μετάλλιο πήρε ο γλύπτης Δημητριάδης που αναδείχθηκε νικητής με το έργο του ο δισκοβόλος, αντίγραφο του οποίου βρίσκεται απέναντι από το Παναθηναϊκό Στάδιο, ενώ το πρωτότυπο φιλοξενείται στις ΗΠΑ. Πρώτες στα μετάλλια ήρθαν οι ΗΠΑ με 45 χρυσά, 27 ασημένια και 27 χάλκινα.

Αμστερνταμ 1928

Η Ολυμπιάδα της καθιέρωσης των γυναικών. Μετά από ψηφοφορία της ΔΟΕ (15 ψήφοι υπέρ και 6 κατά) αποφασίστηκε η συμμετοχή τους. Πήραν μέρος 46 χώρες, 2.674 αθλητές και 290 αθλήτριες. Οι αθλήτριες αγωνίστηκαν στα 100μ. και 800μ., στη δισκοβολία, το ύψος και την σκυταλοδρομία. Πάλι οι ΗΠΑ ήρθαν πρώτες στα μετάλλια με 22 χρυσά, 18 ασημένια και 16 χάλκινα.

Λος Άντζελες 1932

Σ' αυτήν την Ολυμπιάδα υπήρχε άφουγη διοργάνωση. Έλαβαν μέρος 1.281 αθλητές και 127 αθλήτριες από 37 χώρες. Θαυμασμό προκάλεσε η δήλωση του νικητή του μαραθώνιου Αιγυπτίου Χουάν Ζαμπάλα: «η προπόνηση μου έγινε στους δρόμους του Μπουένος Άιρες ενώ πουλούσα κάθε μέρα για ώρες εφημερίδες τα τρία τελευταία χρόνια». Παρά την απαγόρευση στους αθλητές των ΗΠΑ να μην πίνουν, λόγω της ποτοαπαγόρευσης, οι Γάλλοι έπιναν κρασί κατόπιν αιτήσεως που κατέθεσαν στην οργανωτική επιτροπή, η οποία και την αποδέχτηκε. Για άλλη μια φορά ήρθαν πρώτοι οι ΗΠΑ με 41 χρυσά, 32 ασημένια και 31 χάλκινα.

Βερολίνο 1936

Συμμετείχαν 3.738 αθλητές και 328 αθλήτριες από 49 χώρες. Την κήρυξη των Ολυμπιακών Αγώνων αυτή τη φορά έκανε ο Αδόλφος Χίλτερ ενώ την ίδια ώρα 118.000 περιστέρια γέμιζαν τον ουρανό. Η Ελληνική ομάδα ήταν η πρώτη στην παρέλαση με επικεφαλής τον Σπύρο Λούη. Για πρώτη φορά πραγματοποιήθηκαν τα αγωνίσματα: μπάσκετ, κανόε και χάντμπολ. Στα μετάλλια αυτή τη φορά πρώτοι οι Γερμανοί με 33 χρυσά, 26 ασημένια και 30 χάλκινα.

Λονδίνο 1948

Συμμετείχαν 3.714 αθλητές και 385 αθλήτριες από 59 χώρες. Αυτοί οι Ολυμπιακοί αγώνες είχαν φόντο τα ερείπια του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Οι Γερμανοί και οι Ιάπωνες είχαν αποκλειστεί από τους αγώνες ενώ υπήρχε ραδιοφωνική κάλυψη των αγώνων και φωτοφίνις στα αγωνίσματα δρόμων. Στα μετάλλια και πάλι πρώτες ήταν οι ΗΠΑ με 38 χρυσά, 27 ασημένια και 19 χάλκινα.

Ελσίνκι 1952

Συμμετείχαν 4.407 αθλητές και 518 αθλήτριες από 69 χώρες. Η πρώτη συμμετοχή των αθλητών της Σοβιετικής Ένωσης σε Ολυμπιάδα. Αποθεώθηκαν από το κοινό αφού κέρδισαν 22 χρυσά, 30 ασημένια και 19 χάλκινα μετάλλια. Χαρακτηριστικό της 14^{ης} Ολυμπιάδας ήταν όταν η Μάρτ Τζάκσον από την Αυστραλία κέρδισε το χρυσό μετάλλιο στα 100 μέτρα. Όλοι οι συγχωριανοί της συγκεντρώθηκαν και πανηγύριζαν στην πλατεία του χωριού τρώγοντας κέικ 50 κιλών.

Μελβούρνη 1956

Συμμετείχαν 2.958 αθλητές και 384 αθλήτριες από 67 χώρες. Για πρώτη φορά η Ολυμπιακή φλόγα άναψε στην Αρχαία Ολυμπία και μεταφέρθηκε αεροπορικώς στο έδαφος της Αυστραλίας, όπου 2.830 δρομείς έτρεχαν μέρα νύχτα για να φτάσει στο Ολυμπιακό Στάδιο. Χαρακτηριστικό της Ολυμπιάδας αυτής είναι ότι ο κωπηλάτης Ιβανόφ έχασε το χρυσό μετάλλιο του που έπεσε στο βούρκο της θάλασσας και παρόλες τις βουτιές που έκανε δεν μπόρεσε να το ξαναβρεί.

Ρώμη 1960

Στην 16^η Ολυμπιάδα συμμετείχαν 4.738 άνδρες και 610 γυναίκες από 83 χώρες. Ο Αιθίοπας Μπεκίλα πήρε χρυσό μετάλλιο στο μαραθώνιο τρέχοντας μέσα στο σκοτάδι. Πρώτος στα 400 μέτρα βγήκε ο Αμερικανός Ντέιβις, πρώην μπασκετμπολίστας, ο οποίος μέχρι τα 26 χρόνια του δεν είχε ασχοληθεί με τον στίβο. Ο 20χρονος Κωνσταντίνος, διάδοχος του ελληνικού θρόνου, βγήκε πρώτος στην ιστιοπλοΐα. Στα μετάλλια ήρθαν πρώτοι οι Σοβιετικοί με 43 χρυσά, 29 ασημένια, 31 χάλκινα ενώ ακολουθούσαν οι Αμερικανοί με 43 χρυσά, 21 ασημένια και 16 χάλκινα.

Τόκιο 1964

Συμμετείχαν 5.848 αθλητές και 1.299 αθλήτριες από 112 χώρες. Η πιο άψογη Ολυμπιάδα από πλευράς οργάνωσης. Στην έναρξη των αγώνων παρουσιάστηκαν 75.000 θεατές και την Ολυμπιακή φλόγα άναψε ένας νεαρός φοιτητής που γεννήθηκε την ημέρα που έπεσε η πρώτη πυρηνική βόμβα. Πρώτοι ήταν οι Αμερικανοί στα μετάλλια με 36 χρυσά, 26 ασημένια και 28 χάλκινα.

Μεξικό 1968

Συμμετείχαν 5.848 αθλητές και 1.299 αθλήτριες από 112 χώρες. Οι αγώνες της 19^{ης} Ολυμπιάδας παρουσίασαν μεγάλα προβλήματα από άποψη οργάνωσης. Οι ελλείψεις ήταν πάρα πολλές. Για παράδειγμα οι αγώνες έγιναν σε στίβο με ελάχιστο τάπητα που είχε σαν αποτέλεσμα να τρελαθούν τα χρονόμετρα. Στα μετάλλια προηγήθηκαν οι ΗΠΑ με 45 χρυσά, 28 ασημένια και 34 χάλκινα. Η Ελλάδα πήρε ένα χάλκινο με τον Πέτρο Γαλακτόπουλο στην πάλη.

Μόναχο 1972

Η Ολυμπιάδα του τρόμου. Οι αγώνες αυτοί αποτέλεσαν το σκηνικό μιας φοβερής τραγωδίας που επισκίασε τόσο πολύ τα αθλητικά γεγονότα, ώστε παρά λίγο να διακοπούν στη μέση οι αγώνες. Πάνω από 7.000 αθλητές εκπροσωπούσαν 122 κράτη. Δυστυχώς όμως πραγματοποιήθηκε τρομοκρατική ενέργεια κατά της Ισραηλινής αποστολής. Παλαιστίνιοι τρομοκράτες σκότωσαν 11 Ισραηλινούς αθλητές και όλοι σοκαρίστηκαν. Οι αγώνες όμως συνεχίστηκαν κανονικά. Πρώτοι ήρθαν στα μετάλλια οι Σοβιετικοί με 50 χρυσά, 27 αργυρά και 22 χάλκινα.

Μόντρεαλ 1976

Σ' αυτήν την Ολυμπιάδα οι αγώνες έγιναν κάτω από δρακόντεια μέτρα ασφαλείας. Συμμετείχαν 4.834 άνδρες και 1.221 γυναίκες από 92 χώρες. Για πρώτη φορά στα χρόνια της ιστορίας σβήνει η Ολυμπιακή φλόγα. Ο εργάτης Πιέρ Μπρουσάρ άναψε και πάλι την φλόγα με τον αναπτήρα του όμως οι διοργανωτές την έσβησαν και πάλι. Το τελετουργικό διασώθηκε, καθώς η γνήσια φλόγα που διατηρείτο σε εφεδρική λυχνία επανήλθε στο βωμό.

Μόσχα 1980

Συμμετείχαν 4.265 αθλητές και 1.088 αθλήτριες από 81 χώρες. Οι αγώνες του 1980 είχαν σαν κύριο χαρακτηριστικό την απουσία δυνητικών ολυμπιονικών. Το πρόβλημα ήταν η σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν λίγο πριν αρχίσουν οι αγώνες. Ήταν πολλά τα κράτη που προσπάθησαν να οργανώσουν ένα Δυτικό μποϊκοτάρισμα των αγώνων της Μόσχας σε ένδειξη διαμαρτυρίας. Τελικά πολλές χώρες δεν έλαβαν μέρος, αλλά αυτό που επηρέασε οπωσδήποτε περισσότερο ήταν η απουσία των ΗΠΑ, της Δυτικής Γερμανίας και της Ιαπωνίας. Πρώτη στα μετάλλια ήταν η Σοβιετική Ένωση με 80 χρυσά, 69 αργυρά και 46 χάλκινα.

Λος Άντζελες 1984

Συμμετείχαν 5.458 αθλητές και 1.620 αθλήτριες από 141 χώρες. Αυτή την φορά έχουμε το μποϊκοτάζ του Ανατολικού μπλοκ. Δεν συμμετείχε η Σοβιετική Ένωση και άλλες 17 χώρες. Η διοργάνωση έγινε χωρίς κρατική οικονομική ενίσχυση αλλά παρουσίασε μεγάλα κέρδη αφού οι Αμερικανοί αγνόησαν θεσμούς και ιστορία. Η Ελλάδα διαμαρτυρήθηκε και η ΕΟΑ αρνήθηκε να δώσει την Ολυμπιακή φλόγα με επίσημη τελετή. Η αφή έγινε στην αρχαία Ολυμπία, αλλά για πρώτη φορά χωρίς

επισημότητα. Πρώτοι στα μετάλλια ήταν οι ΗΠΑ με 83 χρυσά, 61 αργυρά και 30 χάλκινα.

Σεούλ 1988

Συμμετείχαν 7.105 αθλητές και 2.476 αθλήτριες από 160 χώρες. Σ' αυτούς τους Ολυμπιακούς διεξήχθησαν 23 αγωνίσματα. Δύο από αυτά το τένις και το πιנגκ-πονγκ περιελήφθησαν για πρώτη φορά στα επίσημα αθλήματα. Η Ολυμπιάδα αυτή ονομάστηκε και Ολυμπιάδα των ρεκόρ γιατί συνολικά καταρρίφθηκαν 117 ολυμπιακά ρεκόρ και 30 παγκόσμια. Πρώτη στα μετάλλια ήταν η Σοβιετική Ένωση με 55 χρυσά, 31 αργυρά και 46 χάλκινα.

Βαρκελώνη 1992

Συμμετείχαν 7.555 αθλητές και 3.008 αθλήτριες από 172 χώρες. Μια από τις πιο άψογες Ολυμπιάδες από πλευράς οργάνωσης. Παρά το γεγονός ότι τα τελικά οικονομικά αποτελέσματα της 24ης Ολυμπιάδας είχαν αρνητικό υπόλοιπο, εν τούτοις τα έργα που είχαν γίνει ακόμη και σήμερα ενισχύουν την παραγωγική μηχανή της περιοχής. Σ' αυτή την Ολυμπιάδα παρόλο που πρώτευαν οι Αμερικανοί πολλά μετάλλια κέρδισαν και οι Ισπανοί, ενώ η Ελλάδα κατέκτησε χρυσό μετάλλιο στα 100μ. με εμπόδια με την Βούλα Πατουλίδου και χρυσό μετάλλιο στην άρση βαρών με τον Πύρρο Δήμα.

Ατλάντα 1996

Συμμετείχαν 6.553 αθλητές και 3.779 αθλήτριες από 197 χώρες. Σ' αυτούς τους Ολυμπιακούς τα μέτρα ασφαλείας είναι δρακόντεια. Η παρουσία των χιλιάδων επισήμων ανάγκασε τις αρχές της Ατλάντα να λάβουν τα αυστηρότερα μέτρα στην ιστορία των αγώνων. Παρόλα όμως τα δρακόντεια μέτρα, η βόμβα που τοποθετήθηκε στο Ολυμπιακό Πάρκο αποκάλυψε τα κενά της διοργάνωσης. Στα μετάλλια και πάλι πρώτοι οι ΗΠΑ με 44 χρυσά, 32 ασημένια και 27 χάλκινα, ενώ η Ελλάδα συγκέντρωσε όσα χρυσά και ασημένια μετάλλια είχε κερδίσει τα τελευταία 76 χρόνια.

Σίδνεϊ 2000

Είναι μια πόλη μόλις 200 ετών, που κατάφερε να εντυπωσιάσει την υφήλιο με την άψογη διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων. Άλλωστε ο αθλητισμός ήταν ανέκαθεν συνυφασμένος με την παράδοση της μεγαλούπολης. Το Ολυμπιακό στάδιο, χωρητικότητας 110.000 θέσεων, είναι το μεγαλύτερο που έχει κατασκευαστεί μέχρι τώρα για να υποδεχθεί το σημαντικότερο γεγονός του πλανήτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΘΗΝΑ 2004

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΘΗΝΑ 2004

2.1 ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ 2004

Για την Ελλάδα, την γενέτειρα του Ολυμπιακού πνεύματος και της Ολυμπιακής Ιδέας, οι αγώνες στην Αθήνα θα είναι ένα γεγονός υψίστης σημασίας. Οι αγώνες θα είναι η αφορμή για να γίνει μια γέφυρα μεταξύ της παράδοσης και της δυναμικής σύγχρονης Ελλάδας, επιτρέποντας στην χώρα να συνεισφέρει στην ανάπτυξη και προαγωγή της ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΙΔΕΑΣ στην σύγχρονη εποχή.

Έτσι μετά την Ολυμπιάδα του 1896, η Ελλάδα διεκδικεί τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004 ως μέλος της Ευρωπαϊκής οικογένειας που μπορεί να αναπτύξει σημαντικές πρωτοβουλίες παρόλο που βρίσκεται μέσα στη δίνη του στροβίλου που σαρώνει τα Βαλκάνια.

Η Αθήνα **μπορεί και θέλει** να διεξάγει τους Αγώνες του 2004 γιατί η διεξαγωγή τους στην πόλη μας σε συνδυασμό με τον ενθουσιασμό των επιτυχιών της Ατλάντα θα μεγαλώσουν την συμμετοχή των Ελλήνων σε όλα τα Ολυμπιακά αθλήματα, γιατί θα δώσουν την δυνατότητα σε όλο το κόσμο να κατανοήσει τις διαχρονικές αξίες του πολιτισμού μας και γιατί θα δώσει στον κόσμο μια μοντέρνα Ολυμπιάδα βασισμένη σε ανθρώπινο σκελετό. Μια Ολυμπιάδα λειτουργική και καλαίσθητη.

Η Αθήνα **θέλει** να φιλοξενήσει τους αγώνες γιατί τους αγαπά και γιατί εδώ και χιλιάδες χρόνια αποτελούν την υπέρτατη έκφραση και έκφανση του «καλώς αγωνίζεσθαι». Θέτει λοιπόν το φάκελο υποψηφιότητας στην Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή υποσχόμενη να κάνει προσπάθειες προσεγγίσεως του γνήσιου Ολυμπιακού Πνεύματος που, ως γνωστόν, έχει δεινοπαθήσει (και κάποτε εκφυλιστεί και ευτελιστεί) μέσα από την βαρβαρότητα και τη χυδαιότητα της εμπορευματοποίησης του Αθλητισμού.

2.2 ΑΝΑΛΗΨΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ 2004

Απερίγραπτη χαρά πλημμύρισε τις καρδιές των Ελλήνων όταν ο πρόεδρος της Διεθνής Ολυμπιακής Επιτροπής Χουάν Αντόνιο Σάμαρανκ ανήγγειλε ότι η πόλη που θα φιλοξενήσει τους αγώνες του 2004 είναι η **Αθήνα**. Ατελείωτοι πανηγυρισμοί πραγματοποιήθηκαν σε κάθε γωνιά της Ελλάδας και ειδικά στο Ζάππειο, όπου είχε την έδρα της η επιτροπή διεκδίκησης. Νέοι, γέροι και μικρά παιδιά, άντρες και γυναίκες, αγκαλιασμένοι τραγουδούσαν τον Εθνικό Ύμνο και αγκάλιαζαν ο ένας τον άλλον, άγνωστοι μεταξύ αγνώστων, κοινωνικοί όμως σε μια από τις πιο λαμπρές ημέρες της Ελληνικής Ιστορίας. Επιτέλους, η Ελλάδα θα φιλοξενήσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 που κέρδισε με πανηγυρικό τρόπο.

Στην 1^η ψηφοφορία η Ελληνική πρωτεύουσα πήρε 32 ψήφους έναντι 23 της Ρώμης και 20 της Στοκχόλμης που πήρε την τρίτη θέση. Στην 2^η ψηφοφορία η Αθήνα και η Ρώμη κέρδισαν από έξι ψήφους. Η Αθήνα είχε καταφέρει να διατηρήσει τη διαφορά, πράγμα που σήμαινε πως ίσως τα κατάφερνε. Η 3^η ψηφοφορία όμως ήταν εκείνη που έκρινε τα πάντα. Η Αθήνα πήρε τους 14 από τους 9 σταυρούς της Στοκχόλμης, την ίδια ώρα που η Ρώμη κέρδιζε μόλις 7. Το κυριότερο όμως ήταν ότι η Αθήνα συγκέντρωσε 14 από τους 20 ψήφους των Αφρικανών σαρώνοντας την Ρώμη με το εντυπωσιακό 66 -41.

ΟΙ ΨΗΦΟΦΟΡΙΕΣ

ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΠΟΛΕΙΣ 1^{ΗΣ} ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ	ΑΘΗΝΑ	32
ΙΤΑΛΙΑ	ΡΩΜΗ	23
ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ	ΚΕΙΠ – ΤΑΟΥΝ	20
ΣΟΥΗΔΙΑ	ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ	16
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	ΜΠΟΥΕΝΟΣ ΑΪΡΕΣ	16

ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΠΟΛΕΙΣ 2^{ΗΣ} ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ	ΑΘΗΝΑ	38
ΙΤΑΛΙΑ	ΡΩΜΗ	28
ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ	ΚΕΙΠ – ΤΑΟΥΝ	22
ΣΟΥΗΔΙΑ	ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ	19

ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΠΟΛΕΙΣ 3^{ΗΣ} ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ	ΑΘΗΝΑ	52
ΙΤΑΛΙΑ	ΡΩΜΗ	35
ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ	ΚΕΙΠ – ΤΑΟΥΝ	20

ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΠΟΛΕΙΣ 4^{ΗΣ} ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ	ΑΘΗΝΑ	66
ΙΤΑΛΙΑ	ΡΩΜΗ	41

Η ανάληψη της οργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την Αθήνα ήταν πλέον πραγματικότητα. Ήταν ένα σημαντικό στοιχείο για την χώρα μας και το κερδίσαμε, δίνοντας μάχες δύσκολες. Όμως στους διαδρόμους του «Μπωλιέ» της Λοζάννης πολλοί παραδέχθηκαν πως αυτή η Ολυμπιάδα ήταν ένα δώρο του Σάμαρανκ στην Αθήνα. Ο επανεκλεγείς πρόεδρος της ΔΟΕ έριξε όλη την επιρροή του υπέρ της Αθήνας, καθώς ήθελε να σταματήσει ο κόσμος να μιλά διαρκώς για την εμπορευματοποίηση της Ολυμπιακής Ιδέας και του Ολυμπιακού κινήματος. Ήταν αυτός που έγειρε την πλάστιγγα υπέρ της Αθήνας. Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες, είχε μακρά συνομιλία όλο το βράδυ της παραμονής με σκοπό να επηρεάσει όσους ήταν αμφιταλαντευόμενοι ή ανήκαν σε άλλα γκρουπ. Την ίδια δουλειά έκαναν και ο Κιμ Ουν Γιονγκ, που κατάφερε να οδηγήσει από την πρώτη ψηφοφορία, όλους τους Ασιάτες στην καλποδόχο της Αθήνας.

2.2.1 Η υποστήριξη της υποψηφιότητας της Αθήνας από την Κυβέρνηση - Ολυμπιακή Επιτροπή

Στις 30 Απριλίου του 1996, με απόφαση του πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη. Η Ελληνική πολιτεία παρέσχε την εγγύηση την εγγύηση προς τη ΔΟΕ για την οικονομική υποστήριξη της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα και την χρηματοδότηση των απαραίτητων έργων υποδομής.

Η απόφαση εκείνη, με αριθμό πρωτοκόλλου 339 που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως (No 293 ΣΤΙΣ 2/5/1996) και που έμελλε να αποβεί τελικά ιστορική, στηρίχθηκε στην απόφαση της ΕΟΑ για την διεκδίκηση των Αγώνων και στην αίτηση του Δήμου Αθηναίων στη ΔΟΕ και προέβλεπε την σύσταση 12μελούς Επιτροπή Διεκδίκησης. Η επιτροπή αυτή αποτελείτο από τους: Γιάννα Αγγελοπούλου – Δασκαλάκη, Γ. Δαυίδ, Δ. Κροντηρά, Αθ. Λαβίδα, Π. Λιβανό, Μαριάννα Λάτση, Ζυλ Ντασσέν, Λ. Παπαδήμο, Ανδρέα Ποταμιανό, Μιχ. Σάλλα, Αγ. Τσακόπουλο και Παν. Φωτήλα. Επιχειρηματίες, τραπεζίτες, εφοπλιστές, άνθρωποι που μπορούσαν, εκτός των γνωριμιών τους, να συνδράμουν και οικονομικά στην προσπάθεια της Επιτροπής.

Η ίδια απόφαση προέβλεπε πενταμελές προεδρείο, με πρόεδρο την Γιάννα Αγγελοπούλου και μέλη του Π. Λιβανό, Λ. Παπαδήμο, Μιχ. Σάλλα και Παν. Φωτήλα. Η επιτροπή άρχισε το έργο της, τα μέλη της συνεδρίασαν αρκετές φορές και στις 5 Σεπτεμβρίου του 1996, με απόφαση του υφυπουργού Αθλητισμού Ανδρέα Φούρα στον οποίο έχουν ανατεθεί οι σχετικές αρμοδιότητες από τον πρωθυπουργό, η επιτροπή διεκδίκησης ανασυγκροτείται και τα μέλη της μειώνονται σε επτά: Γιάννα Αγγελοπούλου, Λ. Παπαδήμο, Ανδρέα Ποταμιανό, Ζυλ Ντασσέν, Γ. Σγουρός, Κ. Λιάσκας, Λ. Τσίλιας.

Η επιτροπή έχει ήδη αρχίσει τις δραστηριότητες της. Επαφές με ξένες αντιπροσωπείες και, κυρίως με τα μέλη των Ολυμπιακών Επιτροπών ξένων χωρών. «Εσωτερικό σημείωμα» με ημερομηνία 16/1/1997, που απευθύνει η πρόεδρος προς τα μέλη της Επιτροπής αναφέρει ότι «πρέπει να επιδιωχθούν επαφές, με σκοπό την δημιουργία ευνοϊκού κλίματος όχι τόσο με τους άμεσα ενδιαφερόμενους, μέλη της ΔΟΕ, όσο και με τον περιβάλλοντα χώρο που είναι οι Ολυμπιακές Επιτροπές».

Έτσι τα μέλη της επιτροπής αναλαμβάνουν να συναντηθούν και να εκθέσουν τα της Ελληνικής υποψηφιότητας στα μέλη των Ολυμπιακών Επιτροπών Πακιστάν, Ινδίων, Μαλαισίας, Ινδονησίας, Φιλιππίνων, Αυστραλίας, Ιαπωνίας, Ταϊπέι, Ν. Κορέας, Κίνας κλπ. Δουλειά δηλαδή δύσκολη που χρειάζεται ταξίδια, ώρες, διπλωματικές ικανότητες. Κυρίως όμως χρόνο και υπομονή.

Το κράτος έχει αρχίσει τη χρηματοδότησή του προς την Επιτροπή, η οποία διαχειρίζεται εν λευκώ τα κονδύλια που της παρέχονται αλλά υποχρεούται να αποδίδει λογαριασμό. Στην επιτροπή συγκεκριμένα υπάρχουν οι «λαρτζ» και οι «σφιχτοί».

Υπάρχουν δηλαδή εκείνοι που συνιστούν να ξοδεύεται χρήμα για την επίτευξη του σκοπού και εκείνοι που λένε «ναι μεν, αλλά τα χρήματα είναι του κράτους». Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται ισορροπία στη διαχείριση και σύμφωνα με πληροφορίες, τα κονδύλια που δαπανήθηκαν είναι σε λογικά πλαίσια. Βεβαίως, έχει προηγηθεί η χορήγηση κονδυλίου 500 εκ. δρχ. από την Μαριάννα Λάτση, η οποία απεχώρησε από την Επιτροπή και κάποιες άλλες χορηγίες από επιχειρήσεις – χορηγούς. Οι μήνες περνούν, ο Μάρτιος του 1997 έρχεται και η Αθήνα κερδίζει το εισιτήριο της συμμετοχής στην τελική φάση, με αντιπάλους τη Ρώμη, το Κέιπ Τάουν, το Μπουένος Άϊρες και τη Στοκχόλμη.

Μια σειρά από μειονεκτήματα της Αθήνας στη διεκδίκηση του 1990 δεν εμφανίζονται. Σε ότι αφορά τα μεγαλύτερα έργα υποδομής, η Αθήνα βρίσκεται σε πολύ καλύτερη μοίρα από ότι το 1990. Αντίθετα, σύμφωνα με τους ξένους επισκέπτες της ΔΟΕ, παρουσιάζει δύο βασικά μειονεκτήματα: Η ελληνική υποψηφιότητα υποστηρίζεται από «μικρές» και σχετικά ασήμαντες εταιρείες – εκτός της Adidas και της οικογένειας Λάτση – παρά το γεγονός ότι έχουν δοθεί

διαβεβαιώσεις σε μια σειρά προμηθευτές πως τα δικαιώματά τους σε καμία περίπτωση δεν θα θιγούν όταν η Αθήνα «κατατροπώσει» τη Ρώμη. Το δεύτερο μεγάλο πρόβλημα για την Ελληνική υποψηφιότητα είναι η δυνατότητα της Αθήνας να «πείσει» ότι το κοινό της είναι σε θέση να «σηκώσει» το βάρος της παρουσίας των θεατών σε πολλά και διαφορετικά στάδια αγωνισμάτων, που είτε δεν είναι δημοφιλή, είτε είναι σχεδόν άγνωστα στην Ελλάδα. Η Ελληνική Επιτροπή Διεκδίκησης αντιπροτείνει σε αυτού του είδους το σκεπτικισμό, ότι η Αθήνα εύκολα θα γεμίσει τα στάδια αν ακολουθήσει την ίδια τακτική με εκείνη της Ατλάντας στην διανομή των εισιτηρίων, «ανακατεύοντας» δημοτικά και λιγότερα δημοτικά θεάματα στις δυνατότητες επιλογής ή διακινώντας εισιτήρια μέσα από χορηγούς.

Έτσι αρχίζει ο «Μαραθώνιος» για την Επιτροπή, οποία έχει μεν εμπρός της χρόνο, αλλά μπροστά στην ευθύνη που ανέλαβε, ο χρόνος αυτός δείχνει ελάχιστος.

2.2.2 Πολιτική υποστήριξη

Η Οργανωτική επιτροπή έχει την πλήρη στήριξη όχι μόνο της Κυβέρνησης και του Δημάρχου Αθηναίων αλλά και των πολιτικών κομμάτων. Τα πολιτικά κόμματα που συνεχώς αντιπροσωπεύουν το Ελληνικό Κοινοβούλιο, έχουν εκφράσει την ανεπιφύλακτη υποστήριξη τους για την υποψηφιότητα της πόλης των Αθηνών για τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004.

Αυτή η πολιτική ομοφωνία, αφενός είναι η βαθιά επιθυμία του Ελληνικού λαού ότι οι Αγώνες θα πραγματοποιηθούν για μια φορά ακόμη στην χώρα που γεννήθηκαν και στην πόλη στην οποία είχαν ξαναζωντανέψει το 1896 και αφετέρου, είναι μια ευχή για το δυναμικό της Ελλάδας που θα διαφημιστεί. Τα τελευταία χρόνια που οι αρχές υποστηρίζονται από το ΠΑΣΟΚ και εκείνες της Ν.Δ (Νέας Δημοκρατίας) δυνάμεις, έχουν εργαστεί με τον ίδιο ζήλο ώστε να προάγουν την υποψηφιότητα της Αθήνας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004. Αλλαγές στην κυβέρνηση δεν θα επηρεάσουν και δεν έχουν επηρεάσει αυτή την πολιτική. Ομοίως, οι Δημοτικές Αρχές της Αθήνας έχουν σταθερά προάγει την υποψηφιότητα της πόλης, ανεξάρτητα των αλλαγών που τυχόν συμβαίνουν κάθε τέσσερα χρόνια στις τοπικές εκλογές, και θα συνεχίσουν να εργάζονται προς εκείνη την κατεύθυνση.

2.2.3 Η υποστήριξη της Αθήνας από την ομογένεια – εθελοντές του 2004

Η ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 απ' την Αθήνα έχει συγκινήσει έντονα τα 7.000.000 Ελλήνων της Διασποράς που ζουν σήμερα σε 140 περίπου χώρες σε όλον τον κόσμο. Η συγκίνηση είναι ιδιαίτερη – αλλά ιδιαίτερης, για την Ελλάδα, σημασίας – ανάμεσα στους νέους Έλληνες της Διασποράς, δεύτερης, τρίτης και μετέπειτα γενεών.

Είναι βέβαιο ότι η διοργάνωση των Αγώνων του 2004, όπως και αντίστοιχες διοργανώσεις από άλλες χώρες, θα στηριχθεί εν μέρει στη δραστηριοποίηση δεκάδων χιλιάδων νέων εθελοντών. Οι εθελοντές αυτοί θα χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, ως οδηγοί, συνοδοί – ξεναγοί, βοηθοί στα αεροδρόμια ή στα γκισέ-εισιτηρίων, διερμηνείς, στελέχη σε περίπτερα πληροφοριών, εξειδικευμένο προσωπικό σε κομπιούτερ, κ.α.

Ένας μεγάλος αριθμός από τους εθελοντές αυτούς θα προέλθει από νέους ελληνική καταγωγής σε όλη τη γη, πάντα σε συνεργασία με την Οργανωτική Επιτροπή των Αγώνων.

Η Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού έχει ήδη στη διάθεσή της τα ονόματα χιλιάδων παιδιών και νέων από δεκάδες χώρες σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης, που έχουν συμμετάσχει στα προγράμματα φιλοξενίας που διοργανώνει γι' αυτούς από τις αρχές του 1990. Τα προγράμματα αυτά θα εξακολουθήσουν να διοργανώνονται και τα επόμενα χρόνια.

Η Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού προγραμματίζει τη δημιουργία βάσεων συσπειρώσεως, αλληλογνωριμίας, δραστηριοποίησης, διαδικτύωσης και έρευνας της απόδημης νεολαίας με την ενθάρρυνση της δημιουργίας «Club Φιλοξενίας».

Ταυτόχρονα, ορισμένοι ιδιωτικοί φορείς, όπως το αξιόλογο ομογενειακό περιοδικό «Odyssey», οργανώνουν παρόμοιες συσπειρώσεις απόδημων νέων για το σκοπό της ευρύτερης δραστηριοποίησης τους περί τα Ελληνικά πράγματα, αλλά της συμμετοχής τους στη διοργάνωση των Αγώνων. Οι παραπάνω νέοι θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη «μαγιά» των εθελοντών του 2004.

Τα πλεονεκτήματα μιας τέτοιας πρωτοβουλίας είναι προφανή: Χιλιάδες νέοι Απόδημοι Έλληνες, με έμφυτη την αγάπη για την Ελλάδα και την επιθυμία να στεφθούν με επιτυχία οι Αγώνες, θα έρθουν πιο κοντά στην πατρίδα, με το επιπλέον κίνητρο ότι προσφέρουν έργο σε ένα παγκόσμιας εμβέλειας γεγονός. Πολλοί απ' αυτούς, στην πλειοψηφία τους μαθητές, φοιτητές ή νέοι επαγγελματίες, θα έχουν εκ των πραγμάτων μια στοιχειώδη (στην χειρότερη περίπτωση) γνώση της ελληνικής γλώσσας, ενώ θα μιλούν άπταιστα τουλάχιστον την ξένη γλώσσα των χώρων υποδοχής. Επίσης, οι νέοι θα μπορούσαν να φιλοξενηθούν εθελοντικά στην Ελλάδα από χιλιάδες ελληνικές οικογένειες, δημιουργώντας έτσι άρρηκτους ανθρώπινους δεσμούς με αντίστοιχους νέους της Ελλάδας και ευρύτερα με την γη των προγόνων τους.

Τέλος, στο ίδιο πλαίσιο, τόσο οι παραπάνω νέοι όσο και χιλιάδες φίλοι τους, ελληνικής και μη καταγωγής, θα μπορούσαν να ενημερωθούν και να δραστηριοποιηθούν σαν παγκόσμιοι πρεσβευτές της πρωτοβουλίας για τη θεσμοθέτηση της «Ολυμπιακής εκεχειρίας». Η ελληνική αυτή πρωτοβουλία συγκινεί όχι μόνο για τις προφανείς αρχαιοελληνικές της καταβολές, αλλά και για τη σημερινή επικαιρότητα και σημασία της σε παγκόσμια πια κλίμακα.

2.2.4 Παράγοντες που συνέλαβαν στην επιτυχία της Αθήνας

Η Αθήνα απέδειξε πως όταν προσπαθεί με πνεύμα ομόνοιας, μεθοδικότητας και υπευθυνότητας, μπορεί να κερδίζει μεγάλες μάχες. Και μια απ' αυτές, που ήταν διεισδυτικής διάρκειας, κερδήθηκε. Η αθλητική οικογένεια της Ελλάδας σε επιστέγασμα των λαμπρών ολυμπιακών και παγκόσμιων μεταλλίων των αθλητών μας, την τελευταία πενταετία, πέτυχε την ιστορικότερη νίκη του αιώνα.

Χωρίς αμφιβολία πολλοί ήταν οι λόγοι που συνέλαβαν στη δικαίωση ενός μεγάλου αιτήματος. Οι λόγοι αυτοί, χωρίς απόλυτη ιεράρχηση και αξιολόγηση είναι:

(1) **Εκτίμηση λαθών:** Η ήττα της Αθήνας στο Τόκιο πριν από επτά χρόνια καλλιέργησε αισθήματα πικρίας όχι μόνο στα μέλη της Ελληνικής Αντιπροσωπείας αλλά σε ολόκληρο τον Ελληνικό λαό, που πίστεψε για και στιγμή πως το αίτημα να τιμηθεί η επέτειος της αναβίωσης των Αγώνων στη χώρα που τους γέννησε, θα μπορούσε να νικήσει κάθε άλλου είδους σκοπιμότητες. Το γεγονός αυτό μάλιστα οδήγησε εξτρεμισμούς του Τύπου, φαινόμενο βέβαια καθαρά ελληνικό. Οι αρμόδιοι

πολιτικοί, ΕΟΑ, Δήμος – πολύ σωστά επεσήμαναν ότι δεν πρέπει να εγκαταλειφθεί η προσπάθεια ότι θα εκτιμηθούν τα όποια λάθη είχαν σημειωθεί στην προηγούμενη διεκδίκηση. Και αυτό έγινε, σχεδόν αθόρυβα αλλά εποικοδομητικά, αφού αξιοποιήθηκε γρήγορα η διαπίστωση ότι κακώς είχαμε επιμείνει συναισθηματικά στο «δικαιούμεθα τη χρυσή Ολυμπιάδα» και δεν είχαμε προσανατολισθεί σε τεχνοκρατικές μεθόδους και συστηματικότερη, ήπιων τόνων εκστρατεία.

(2) Επιλογή στρατηγικής: Το σημαντικότερο ατού της Αθήνας ήταν που καταστρώθηκε η στρατηγική με βάση την ψύχραιμη επιχειρηματολογία, την αποφυγή της οποιασδήποτε πρόκλησης ή αντιπαράθεσης, επάνω στην βάση ότι υπάρχει μια νέα πόλη, δυναμική, με δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει στον θεσμό και συγχρόνως να τονώσει την πολιτιστική και εκπαιδευτική πλευρά των Αγώνων, κάτι στο οποίο δεν είχε δοθεί ιδιαίτερη σημασία από άλλες πόλεις. Εδώ έγινε προβολή της άρρηκτης σχέσης της Αθήνας με τον πολιτισμό και την ανάγκη αξιοποίησης της Ολυμπιακής Ακαδημίας. Δόθηκε όμως και μεγάλη βαρύτητα στην προβολή της ήδη υπάρχουσας αθλητικής υποδομής και των νέων υπό ανάπτυξη έργων, όπως το μετρό, το αεροδρόμιο, τα συγκοινωνιακά δίκτυα.

(3) Επιλογή προσώπου: Η Γιάννα Αγγελτοπούλου Δασκαλάκη η μεγάλη αυτή κυρία υπήρξε μια εποικοδομητική έμπνευση ως πρόεδρος της Επιτροπής Διεκδίκησης. Με την καλά οργανωμένη δουλειά των 17 μηνών μέχρι τη Λοζάννη και με την ανάγκη παρουσίαση της ελληνικής υποψηφιότητας ενώπιον των «Αθανάτων» κέρδισε τις εντυπώσεις. Η Γιάννα Αγγελτοπούλου χαρακτηρίστηκε ως η «ισχυρή γυναίκα» από τους Αμερικάνους δημοσιογράφους εφόσον αξιοποίησε, εκμεταλλεύτηκε κάθε γνωριμία μεθοδικά και διακριτικά που είχε αποκτήσει όλα αυτά τα χρόνια για χάρη της Αθήνας. Τελικά τα κατάφερε με την βοήθεια και συμπαράσταση των άλλων μελών της Επιτροπής Διεκδίκησης.

(4) Επίτευξη ομοφωνίας: Από τη στιγμή που υπεβλήθη η πρόταση, ένα καλλιεργήθηκε πνεύμα πολιτικής συμπόνιας αλλά και συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων, όπως η Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων και ο Δήμος Αθηναίων. Καλλιεργήθηκε δηλαδή και πέρασε προς τα έξω το σημαντικό μήνυμα της ομοφωνίας πολιτικών δυνάμεων, ολυμπιακών φορέων, στηριγμένο μάλιστα στην υποστήριξη του λαού. Ορισμένες αντιθέσεις που εκδηλώθηκαν ήταν πέρα από πέρα φυσιολογικές και δεν μπορούσαν να βλάψουν.

(5) Αξιόπιστη πρόταση: Πραγματικά η Αθήνα είχε αξιόπιστη πρόταση που πλεονεκτούσε σε σύγκριση με τις άλλες των ανταγωνιστριών πόλεων. Η Αθήνα είναι ικανή για τους 28^{ους} Ολυμπιακούς Αγώνες γιατί το 72% των αθλητικών εγκαταστάσεων που χρειάζονται γι' αυτούς είναι ήδη έτοιμο και ανταποκρίνεται στα στάνταρ των Διεθνών Αθλητικών Ομοσπονδιών, ενώ ταυτόχρονα η υποδομή της πόλης προοδεύει με ταχείς ρυθμούς. Έτσι η προβολή των νέων έργων προσέφερε στους εκλέκτορες το έρεισμα να δουν συμπαθητικά την ελληνική πρωτεύουσα.

(6) Επιτυχίες αθλητών: Οι επιτυχίες των Ελλήνων αθλητών και αθλητριών στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Βαρκελώνης, της Ατλάντα αλλά και στα παγκόσμια πρωταθλήματα και κύπελλα μέτρησαν αναμφίβολα στην ανάδειξη της Αθήνας ως της χώρας φιλοξενίας της 28^{ης} Ολυμπιάδας. Η χώρα μας για πέντε συνεχή χρόνια απασχόλησε ευχάριστα με αθλητικά επιτεύγματα κάνοντας τον Εθνικό μας Ύμνο να ακούγεται παντού.

(7) «Αθήνα 2004»: Η πρόσφατη οργανωτική επιτυχία του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος Στίβου της Αθήνας τοποθέτησε την Ελληνική πρωτεύουσα σε πλεονεκτική θέση. Όμως, η υποδοχή από παράγοντες και δημοσιογράφους μη εμπλεκόμενους στην υπόθεση της διεκδίκησης του 2004 ότι το «Αθήνα 2004» ήταν

ένα ωραίο πρωτάθλημα με υψηλό επίπεδο υπηρεσιών, δημιούργησε θετικό κλίμα στους κόλπους της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής.

(8) Αλαζονεία: Η Ρώμη ήταν το αδιαφιλονίκητο φαβορί στην διεκδίκηση των Αγώνων του 2004 λόγω των πολυετών διασυνδέσεων της και της προώθησης ανθρώπων της σε παγκόσμιες αθλητικές ομοσπονδίες. Όμως η πλεονεκτική της αυτή θέση την οδήγησε σε αλαζονεία ενοχλώντας έτσι τους Αθανάτους αλλά συνάμα βοηθώντας την Αθήνα.

(9) Χουάν Αντόνιο Σάμαρανκ: Ο Χουάν Αντόνιο Σάμαρανκ, που είχε εκτιμήσει όσο κανείς άλλος την ζημιά που είχε υποστεί το ολυμπιακό κύρος με την ανάθεση στην Ατλάντα της «χρυσής Ολυμπιάδας», είναι βέβαιο ότι από διετίας περίπου είχε καταλήξει στην απόφαση να βοηθήσει την Αθήνα, αφού η τελευταία θα βοηθούσε τον εαυτό της μέχρι την τελευταία στιγμή. Και εκλεγόμενος για τελευταία φορά πρόεδρος, ήθελε να προσφέρει στην υστεροφημία του την ικανοποίηση ενός ηθικού χρέους, απέναντι στην ελληνική πρωτεύουσα. Όλη η συμπεριφορά του τον Αύγουστο στο «Αθήνα '97» προεξοφλούσε την υποστήριξή του.

(10) Καλή συγκυρία: Αρχικά ο Σάμαρανκ είχε συστήσει διακριτικά στην Αθήνα να θέσει υποψηφιότητα για το 2008, τονίζοντας ότι είχε έρθει η σειρά της Αφρικής. Ωστόσο αποδείχθηκε ότι οι Αφρικανοί δεν ήταν έτοιμοι και ο Μαντέλα το 2004 ίσως δεν αποτελούσε εγγύηση πολιτικής σταθερότητας. Αλλά και η υποψηφιότητα του Μπουένος Άϊρες έπασχε στις αθλητικές εγκαταστάσεις. Γενικά, δημιουργήθηκε μια καλή συγκυρία υπέρ της Αθήνας, που αξιοποιήθηκε σωστά και προγραμματισμένα.

2.3 ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ 2004

Οι κρισιμότερες ίσως αποφάσεις της Κυβέρνησης είναι εκείνες που πάρθηκαν για το οργανωτικό σχήμα που θα κληθεί να αναλάβει την προετοιμασία και τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων, από την επομένη της ανάληψης η Κυβέρνηση ξεκαθάρισε ότι τον πρώτο λόγο, την εποπτεία, θα έχει η ίδια, εντός βεβαίως του πλαισίου που καθορίζει η σύμβαση με την Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή.

Έτσι λοιπόν συνιστάται Εθνική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων υπό την αιγίδα του προέδρου της Δημοκρατίας η οποία εκφράζει την κινητοποίηση όλων των πολιτικών, κοινωνικών, πνευματικών, καλλιτεχνικών και αθλητικών δυνάμεων του Έθνους για την άρτια προετοιμασία, διοργάνωση και τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα.

Η επιτροπή αυτή παρακολουθεί το γενικό σχεδιασμό της οργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, ενημερώνεται πλήρως για την πορεία προετοιμασίας από την Οργανωτική Επιτροπή και διατυπώνει παρατηρήσεις και συστάσεις επί των εκθέσεων προόδου που υποβάλλει κάθε τρίμηνο η Οργανωτική Επιτροπή.

Η Εθνική Επιτροπή λειτουργεί υπό δύο συνθέσεις:

α) την ευρεία και β) την τακτική. Η Εθνική Επιτροπή υπό την ευρεία σύνθεσή της συνεδριάζει με πρωτοβουλία και κατά την κρίση του προέδρου της, ενώ η υπό την τακτική της σύνθεση συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση κάθε τρεις μήνες και εκτάκτως με πρωτοβουλία και πάλι του προέδρου της. Στις συνεδριάσεις καλούνται πλην των μελών της Εθνικής Επιτροπής και άλλοι Υπουργοί, οι επικεφαλές των

φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα για θέματα της αρμοδιότητάς τους, ο Πρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Α.Ε. «Αθήνα 2004», καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο, η παρουσία του οποίου είναι χρήσιμη για το έργο της Επιτροπής.

Πιο συγκεκριμένα στην ευρεία σύνθεση της Εθνικής Επιτροπής μετέχουν:

- 1) Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης
- 2) Ο Πρόεδρος της Βουλής
- 3) Ο αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης
- 4) Οι αρχηγοί των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή ή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- 5) Οι Υπουργοί και Υφυπουργοί που ορίζονται με σχετική πράξη του Πρωθυπουργού, και τα μέλη της τακτικής σύνθεσης της Εθνικής Επιτροπής.

Στην τακτική σύνθεση της Εθνικής Επιτροπής μετέχουν:

- 1) Ο Υπουργός που ορίζεται από τον πρωθυπουργό, ως πρόεδρος, αναπληρούμενος από τον άλλον Υπουργό ή Υφυπουργό.
- 2) Ο Πρόεδρος της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, ανά τέσσερις Βουλευτές ή Ευρωβουλευτές των δύο μεγαλύτερων σε κοινοβουλευτική δύναμη κομμάτων.
- 3) Ο Πρόεδρος της Διευρυμένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθήνας-Πειραιά, ο Δήμαρχος Αρχαίας Ολυμπίας, ο Δήμαρχος Αμαρουσίου, ανά ένας εκπρόσωπος της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε, της Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α και της Ε.Ν.Α.Ε, που ορίζονται από τα αρμόδια όργανά τους και ένας εκπρόσωπος της εκκλησίας.
- 4) Ο Πρόεδρος και τα τέσσερα μέλη του Συμβουλίου του Απόδημου Ελληνισμού που ορίζονται από το προεδρείο του.
- 5) Οι Πρόεδροι της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών, της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας, της Α.Δ.Ε.Υ, της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ, των Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών, του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, του Συνδέσμου των εν Ελλάδι Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Γραφείων (ΗΑΤΤΑ) και του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων.
- 6) Δεκαπέντε προσωπικότητες της πολιτικής, κοινωνικής, οικονομικής, πνευματικής, καλλιτεχνικής και αθλητικής ζωής του τόπου, που ορίζονται από τον πρωθυπουργό ως μέλη.

Τον κανονισμό λειτουργίας της Εθνικής Επιτροπής εγκρίνει με απόφασή του το Υπουργικό Συμβούλιο. Επίσης η γραμματειακή εξυπηρέτηση της Εθνικής Επιτροπής παρέχεται από το Υπουργείο Πολιτισμού όπου ο πρόεδρος της Επιτροπής ορίζει τον γραμματέα της υπό την τακτική σύνθεση.

Τέλος, με απόφαση της Εθνικής Επιτροπής, μετά από πρόταση του προέδρου της τακτικής σύνθεσης, μπορεί να ανατίθεται σε μέλη της ειδικά καθήκοντα για την εκπλήρωση της αποστολής της και ιδίως για την εκπροσώπησή της στο εξωτερικό ή σε συναντήσεις διεθνούς χαρακτήρα.

2.4 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ 2004-«ΑΘΗΝΑ 2004 Α.Ε»

Εκτός από την Εθνική Επιτροπή συνιστάται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την μορφή ανώνυμης εταιρείας που φέρει την επωνυμία Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων – Αθήνα 2004 Α.Ε. Η εταιρεία αυτή δεν ανήκει στο δημόσιο τομέα αλλά λειτουργεί κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και διέπεται από τη νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών.

Έδρα της εταιρείας είναι ο Δήμος Αθηναίων και σκοπός της η οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα. Γι' αυτό τον λόγο ασκεί όλες τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ολυμπιακού Χάρτη και στη σύμβαση που υπογράφηκε την 5^η Σεπτεμβρίου 1997 στη Λοζάννη μεταξύ της Διεθνούς Επιτροπής (ΔΟΕ), της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων (ΕΟΑ) και του Δήμου Αθηναίων. Προς εκπλήρωση άλλωστε αυτού του σκοπού της η εταιρεία μπορεί να ιδρύει άλλες εταιρείες ή να συμμετάσχει σε εταιρείες ιδίως:

- α) Για την κατασκευή ειδικών τεχνικών έργων που ανατίθενται στην εταιρεία με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.
- β) Για την διαμόρφωση της αναγκαίας τηλεπικοινωνιακής και ραδιοτηλεοπτικής και υποδομής και υποδομής πληροφορικής.
- γ) Για την οργάνωση της φιλοξενίας και την τουριστική υποστήριξη των Ολυμπιακών Αγώνων.
- δ) Για τη διεθνή επικοινωνιακή προβολή των Ολυμπιακών Αγώνων και των συναφών εκδηλώσεων σε συνδυασμό και με τη γενικότερη τουριστική προβολή της χώρας.
- ε) Για την οικονομική εκμετάλλευση της όλης διοργάνωσης.

Ακόμη με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας μπορεί να ιδρύονται υποκαταστήματα ή γραφεία αυτής στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Το κεφάλαιο της εταιρείας ορίσθηκε στο ένα δισεκατομμύριο δραχμές, ενώ προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης ομολογιακού δανείου αποκλειστικά για τα Ολυμπιακά έργα, κατόπιν αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου.

Όργανα διοίκησης της Εταιρείας είναι το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ), ο Πρόεδρος του και ο Διευθύνων Σύμβουλος. Το διοικητικό συμβούλιο της Οργανωτικής Επιτροπής είναι δεκαπενταμελές και συνεστήθη με αποφάσεις του Πρωθυπουργού. Ως πρόεδρος του ορίσθηκε ο Παναγιώτης Θωμόπουλος μετά την παραίτηση του Στρατή Στρατήγη για προσωπικούς του λόγους. Αντιπρόεδρος του Δ.Σ είναι η Νίκη Τζαβέλα και Διευθύνων Σύμβουλος ο Κώστας Μπακούρης. Επίσης, ως μέλη μετέχουν ο Δήμαρχος Αθηναίων Δημήτρης Αβραμόπουλος, που αναπληρώνεται όταν απουσιάζει ή κωλύεται από τον αντιδήμαρχο Νικόλα Γιατράκο, οι δύο Έλληνες μέλη της ΔΟΕ Λάμπης Νικολάου και Νίκος Φιλάρετος, ο γενικός γραμματέας της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής Δημήτρης Διαθεσόπουλος, ο γενικός γραμματέας Αθλητισμού Γιάννης Σγουρός, ο Δήμαρχος Αμαρουσίου Παναγιώτης Α. Τζανίκος, ο αντιπρόεδρος της ΕΟΑ Γιάννης Παπαδογιαννάκης, ο καθηγητής Πανεπιστημίου και νομικός σύμβουλος του Πρωθυπουργού Γιώργος Παπαδημητρίου, ο γενικός γραμματέας της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών Ιωάννης Μάνος, ο Διευθύνων Σύμβουλος της EFG Balkan Investments Σπύρος Καρπάλος, ο αρχιτέκτων – πολεοδόμος Γιάννης Πυργιώτης και ο δημοσιογράφος Γιάννης Θεοδωρακόπουλος.

2.5 ΤΟ ΣΗΜΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ 2004

Ένα σύμβολο ταυτισμένο με το αρχαίο ελληνικό πνεύμα, αλλά και τις παραδόσεις του λαού μας, υπήρξε η πηγή έμπνευσης για το νέο έμβλημα των Ολυμπιακών

Αγώνων του 2004. ένα κλαδί ελιάς με φόντο το γαλάζιο της θάλασσας και του ουρανού είναι το νέο σύμβολο της 28^{ης} Ολυμπιάδας. Μια δημιουργία δύο εταιρειών, «το δώρο της Θεάς Αθηνάς στη πόλη» όπως χαρακτηριστικά σημείωσε ο πρόεδρος της Ολυμπιακής Επιτροπής Λάμπης Νικολάου, που έχει στόχο να αγκαλιάσει όλο τον κόσμο.

«Η πόλη της Αθήνας, η ειρήνη, ο κύκλος της ζωής, η ενότητα των ανθρώπων, ο ουρανός και η θάλασσα της Ελλάδας. Ένα σύμβολο ελευθερίας, ειλικρίνειας και απλότητας», όπως σημείωσε ο πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής Παναγιώτης Θωμόπουλος στην παρουσίαση του.

Το νέο σύμβολο ειρήνης αποτελεί ιδέα της αγγλικής εταιρείας Wolff Olins Of Britain. Η σχεδίαση του έγινε στην Ελλάδα από τη Ροδάνθη Σεντούκα και την Εταιρεία Red Design Consultants. Για την επιλογή του έγινε διεθνής διαγωνισμός, στον οποίο πήραν μέρος 242 σχέδια από 14 χώρες. Οι προτάσεις για το νέο σήμα, που ήταν 690 συνολικά, αξιολογήθηκαν από την Κριτική Επιτροπή η οποία επέλεξε καταρχήν τρεις. Στην συνέχεια, μια πρόταση από τις τρεις εγκρίθηκε ομόφωνα από το Διοικητικό Συμβούλιο της Οργανωτικής Επιτροπής «Αθήνα 2004», καθώς και από την Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή «μετ' επαίνων».

Το έμβλημα, που θα ταξιδέψει σε ολόκληρο τον κόσμο και θα το δουν δισεκατομμύρια μάτια, μεταφέρει και κωδικοποιεί τις προσδοκίες, την προσπάθεια, την αποστολή της χώρας μας για την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2004.

Γι' αυτό το λόγο επιβάλλεται η σωστή προστασία και εκμετάλλευση του, η οποία θα αποφέρει έσοδα απαραίτητα για την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, από την Οργανωτική Επιτροπή, που οφείλει να το χρησιμοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Το σύμβολο αυτό είναι διεθνώς κατοχυρωμένο και η χρήση του επιτρέπεται μόνο μετά τη γραπτή έγκριση της Οργανωτικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004».

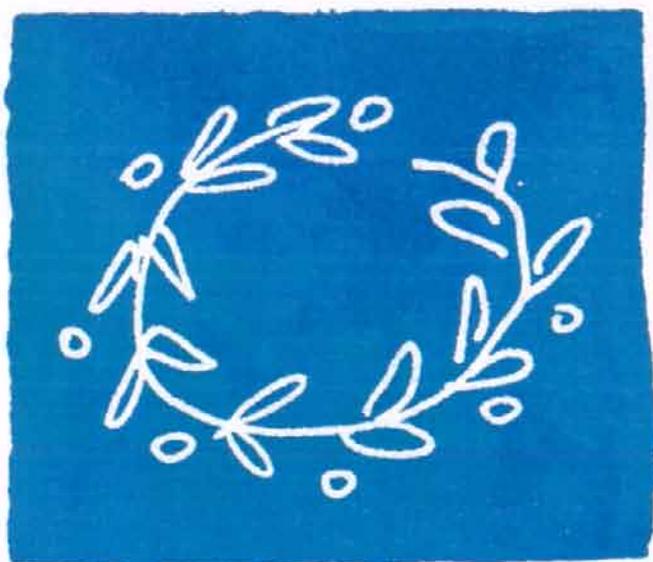
Η Επιτροπή Κρίσεως επέλεξε ομόφωνα το σύμβολο των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 για τους ακόλουθους λόγους.

- 1) Ανταποκρίνεται στο βασικό κριτήριο της κατά το δυνατόν ελεύθερης σχεδιαστικά απόδοσης χωρίς να παραπέμπει αυτόματα στην τυποποιημένη αισθητική της ηλεκτρονικής αναπαραγωγής.
- 2) Ξεχωρίζει από τα εμβλήματα όλων των προηγούμενων Ολυμπιάδων και παρά τη φαινομενική απλή μορφή του, αναμεταδίδει ένα πλήθος από σύνθετα μηνύματα.
- 3) Το θέμα του - το στεφάνι της ελιάς - ανάγει στη σημασία της ειρήνης και ανακαλεί όσες άλλες αξίες σχετίζονται με το ιερό δένδρο της Αθήνας με την Αθηνά, τη Δημοκρατία και τον Πολιτισμό.
- 4) Ως ιστορικό σύμβολο της Αθηναϊκής Πολιτείας, εκφράζει τη σημασία που αποκτά η διεξαγωγή των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων της νέας χιλιετίας στην πόλη όπου αναβίωσε η Ολυμπιακή Ιδέα.
- 5) Παρά την προφανή ελληνικότητα του θέματος, το δεσπόζον σχήμα του κύκλου αφήνει να προβάλλουν οι οικουμενικές σημασίες συμβολισμοί της ελιάς με την αναγνώσιμη μορφή της ενότητας του κόσμου και της ενότητας του σήμερα με το χθες.
- 6) Η σχεδιαστική απόδοση αποπνέει την ειλικρίνεια της καταγραφής, την ευγένεια των ανεπιτήδευτων μορφών και τη θερμότητα των πρωτογενών σημάνσεων.
- 7) Η επεξεργασία της χρωματικής με τις δεσπόμενες αναφορές στις ελληνικές κλίμακες του γαλάζιου και του λευκού, κυρίως όμως την αποφυγή του ενιαίου τόνου στο φόντο, προκαλεί την εντύπωση της διαφάνειας και της υγρότητας.

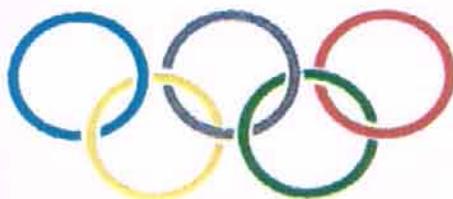
επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα την αυθόρμητη ανάκληση του ελληνικού ουρανού και της θάλασσας .

Τα μέλη της Κριτικής Επιτροπής Συμβόλου ήταν:

- Παναγιώτης Γράβαλλος, πρόεδρος ζωγράφος, χαράκτης, γραφίστας, διευθυντής μουσείου Χαρακτικής και Γραφικών Τεχνών Ιονικής Τράπεζας.
  - Άγγελος Δεληβοριάς, αρχαιολόγος, διευθυντής μουσείου Μπενάκη.
  - Ανακρέων Καναβάκης, ζωγράφος, γραφίστας, πρόεδρος της Ενώσεως Γραφιστών Ελλάδος.
  - Μιχάλης Κατζουράκης, αρχιτέκτων, ζωγράφος.
  - Δήμητρα Μπούρα, διευθύντρια επικοινωνίας, Αθήνα 2004.
  - Νίκος Πετρόπουλος, σκηνογράφος, ενδυματολόγος, σκηνοθέτης.
  - Brad Copeland, διευθυντής Σχεδιασμού Ατλάντα 1996.
  - Peter Moshus, διευθυντής Σχεδιασμού Λιλλεχμμερ 1994.
- Josep Maria Trias, διευθυντής σχεδιασμού Βαρκελώνη 1992.

ΑΘΗΝΑ 2004

2.6 ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, του οποίου στόχος είναι η προώθηση του Ολυμπιακού Ιδεώδους, θα αποτελείται από τα ακόλουθα θέματα:

- 1) Διεθνή σεμινάρια με θέμα τον Ολυμπισμό, με την συμμετοχή εξεχόντων ακαδημαϊκών και ειδικών από όλο τον κόσμο. Ανάμεσα στα θέματα που θα συζητηθούν σε αυτά τα σεμινάρια θα είναι:

- Ο Ολυμπισμός ως η υπέρτατη έκφραση του αθλητισμού, ο οποίος είναι από μόνος του αθλητισμού, ο οποίος είναι από μόνος του μια μορφή μαζικού πολιτιστικού φαινομένου.
- Η σχέση μεταξύ Ολυμπισμού και μέσων μαζικής ενημέρωσης.
- Οι τρόποι με τους οποίους γίνεται η διασπορά του Ολυμπισμού στις σημερινές κοινωνίες.
- Τα σύγχρονα ανθρώπινα προβλήματα και η συμβολή που μπορεί να έχει ο Ολυμπισμός στην επίλυσή τους.
- Η ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων και το μέλλον του Ολυμπισμού κατά την Τρίτη χιλιετία (της Χριστιανικής εποχής).
- Η επίδραση του Ολυμπισμού στις ζωές και τις σκέψεις των ανθρώπων του κόσμου και στο διεθνές κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον.

Αυτά τα σεμινάρια θα προετοιμασθούν σε συνεργασία με τη ΔΟΕ και την Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία. Η εμπειρία που θα αποκτηθεί - τι έχει επιτευχθεί, τι σχεδιάζεται για το μέλλον, τι προβλήματα και προκλήσεις αντιμετωπίζει το Ολυμπιακό Κίνημα σήμερα - θα χρησιμοποιηθεί στο έπακρο.

2) Θα γίνει επίσης ένα ειδικό σεμινάριο για τη ζωή, το έργο και την προσωπικότητα του Pierre de Coubertin, του πατέρα των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων και του Δημήτριου Βικέλα, του πρώτου προέδρου της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής.

3) Ένα πρόγραμμα ανταλλαγής σε πανεπιστημιακό επίπεδο σχετικά με την προετοιμασία των ερευνητικών προγραμμάτων που σχετίζονται με τον Ολυμπισμό.

4) Διεθνή αθλητικά σεμινάρια για το παρόν και το μέλλον των Αγώνων.

5) Ειδικά προγράμματα για παιδιά και εφήβους, που θα χρησιμοποιήσουν κατάλληλα τα υπάρχοντα έντυπα και διδακτικά υλικά και ιδιαίτερα τις ειδικές εκδόσεις της ΔΟΕ για παιδιά και νέους. Μάλιστα θα οργανωθεί σε συνεργασία με τα κατάλληλα πρακτορεία και υπό την αιγίδα της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής ένας διεθνής διαγωνισμός με θέμα τον Ολυμπισμό. Τα παιδιά θα μπορούν να υποβάλλουν τις συμμετοχές τους σε μορφή γραπτού λόγου ή σε οπτική εργασία. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια των τριών ετών πριν τους Αγώνες, θα οργανώνονται επισκέψεις παιδιών απ' όλο τον κόσμο στην Ελλάδα και ειδικότερα στην Ολυμπία. Τα παιδιά θα παρακολουθούν σεμινάρια και άλλες εκδηλώσεις, εμπνευσμένες από την Ολυμπιακή Ιδέα.

2.7 ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Στο ξεκίνημα της τρίτης χιλιετίας της Χριστιανικής εποχής, επιθυμία της Ελλάδας είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 της Αθήνας να αποκαταστήσουν το Ολυμπιακό Ιδεώδες της αρμονικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των φυσικών και διανοητικών λειτουργιών στη δικαιοματική του θέση μέσα στις νέες συνθήκες που δημιούργησε η τεχνολογία. Στο κέντρο της ιστορίας, του πολιτισμού και όλων των άλλων δημιουργικών προσπαθειών βρίσκεται ο Άνθρωπος και είναι η σχέση μεταξύ του ανθρώπου και της φύσης, το πνεύμα, η ιστορία και ο πολιτισμός αυτά στα οποία θα επικεντρωθεί το πολιτιστικό πρόγραμμα της Αθήνας. Υπάρχουν αρκετοί λόγοι γι' αυτό:

- Η Ελλάδα ήταν η χώρα που πρώτη δημιούργησε έναν πολιτισμό με επίκεντρο τον άνθρωπο.
- Ήταν στην Ελλάδα που γεννήθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, το 776 π.Χ και σκοπός τους ήταν ο εορτασμός και ο έπαινος των ανθρώπινων προσπαθειών, της πνευματικής και φυσικής δύναμης του ανθρώπου, σε συνθήκες ειρήνης και συμφιλίωσης. Επίσης, στην Ελλάδα αναβίωσαν οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες, το 1896 ως το μοναδικό παγκόσμιο ιδεώδες, το οποίο γιορτάζει την ευγενή ανθρώπινη

προσπάθεια. Κανένα άλλο Ιδεώδες δεν έχει τέτοια συναισθηματική επίδραση στους ανθρώπους του κόσμου, ανεξάρτητα από τις κοινωνικές, θρησκευτικές ή άλλες διαφορές τους.

- 2001

Άνθρωπος και χώρος: Αυτός ο θεματικός άξονας θα εξετάζει τις σχέσεις και τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των λαών του κόσμου κατά την διάρκεια της ιστορίας, ξεκινώντας από την Αρχαία Ελλάδα και προχωρώντας στους πολιτισμούς της Μεσογείου και από εκεί στην Ευρώπη.

- 2002

Ο άνθρωπος και η γη, η θάλασσα και ο ουρανός: Αυτή η θεματική ενότητα θα προσπαθήσει να μεταφράσει τη σχέση του ανθρώπου με τα τρία στοιχεία της φύσης, την επίδραση που έχουν στη διαμόρφωση του πολιτισμού και τα μεγάλα κατορθώματα κατά την προσπάθεια του να δαμάσει τα στοιχεία και να τα χρησιμοποιήσει, ενώ ταυτόχρονα να τα γιορτάζει. Σε αυτό το σημείο, ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στο ερώτημα για τη σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον. Αυτή η σχέση θα αναλυθεί αναφορικά με την λειτουργία των αθλητικών χώρων και των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων και με τον τρόπο που αυτά τα μέρη ενσωματώνονται στο βιοτικό χώρο και τις ζωές των κατοίκων της πόλης. Τα στάδια και οι αθλητικοί χώροι εν γένει είναι μέρη, όπου η συλλογική έκφραση και τα συλλογικά συναισθήματα εκδηλώνονται μέσα από την αθλητική προσπάθεια. Χρησιμεύουν επίσης ως πόλοι έλξης για τους νέους ανθρώπους, των οποίων οι προσπάθειες για τη νίκη συνοδεύονται από σεβασμό για τους αντιπάλους τους και από αυτοσεβασμό. Αντίθετα από το να βλάπτουν το περιβάλλον, τα στάδια προωθούν τις αξίες της φυσικής και διανοητικής προσπάθειας κι έτσι καλλιεργούν ένα συναισθημα ευθύνης για τη διατήρηση του φυσικού χώρου που μας περιβάλλει.

- 2003

Ο άνθρωπος και το πνεύμα: Αυτή η ενότητα θα εξερευνήσει την ανάπτυξη των επιστημών και θα ερευνήσει τα μεγαλύτερα επιτεύγματα του ανθρώπινου πνεύματος. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στο θαύμα της τεχνολογίας και μέσω αυτού στην ανοδική πορεία των τεχνών και των επιστημών.

- 2004

Ο άνθρωπος και ο άνθρωπος: Ο τέταρτος και τελευταίος θεματικός άξονας που θα αποτελέσει το επίκεντρο των πολιτιστικών εκδηλώσεων του 2004, της χρονιάς των Αγώνων θα επικεντρωθεί στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και στις υπέρτατες αξίες της ανθρώπινης κοινότητας: ειρήνη, φιλία και αρμονική συνύπαρξη των ανθρώπων του κόσμου, οι οποίες είναι όλες προεκτάσεις της Ολυμπιακής Ιδέας. Μια ευρεία σειρά εκδηλώσεων θα επιδείξει ότι η αρμονική συνεργασία του μυαλού και του σώματος, ο φιλικός συναγωνισμός και το πνεύμα της Ολυμπιακής Ανακωχής φέρνουν τους ανθρώπους του κόσμου πιο κοντά και κάνουν τον κόσμο μας ασφαλέστερο και καλύτερο.

Το πολιτιστικό πρόγραμμα θα επικεντρωθεί στην Αθήνα αλλά θα υπάρξουν και παράλληλες εκδηλώσεις σε άλλα μέρη της Ελλάδας, των οποίων οι παραδόσεις και η συμβολική σπουδαιότητα είναι σημαντικές. Θα περιλαμβάνουν την Ολυμπία, όπου γεννήθηκαν οι Αγώνες, τους Δελφούς, τον ομφαλό του κόσμου και την Αρχαία Επίδαυρο. Για να τονιστεί ακόμη περισσότερο ο διεθνής χαρακτήρας του Ολυμπισμού, θα γίνουν επίσης εκδηλώσεις και σε άλλες χώρες εκτός της Ελλάδας. Οι συμμετέχοντες στο πολιτιστικό πρόγραμμα θα περιλαμβάνουν εξέχοντες καλλιτέχνες και ανθρώπους του πνεύματος από την Ελλάδα και άλλες χώρες, συγκροτήματα διεθνούς κύρους και φήμης, θεατρικές ομάδες, ορχήστρες και άλλα μουσικά συγκροτήματα και - εν γένει - τα πιο ευρέως σεβαστά ιδρύματα και προσωπικότητες του πολιτιστικού και τεχνολογικού κόσμου.

Τα πολιτιστικά ιδρύματα της Ελλάδας (όπως οι ομάδες του Εθνικού θεάτρου, οι συμφωνικές ορχήστρες, οι πόλεις του Εθνικού Πολιτιστικού Δικτύου, το Φεστιβάλ Αθηνών, τα μουσεία και ούτω καθεξής) θα συντονιστούν το ένα μετά το άλλο και θα εργαστούν με αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού για να ανεβάσουν εκδηλώσεις με το θέμα της χρονιάς. Αυτό ισχύει επίσης για του καλλιτέχνες ή τους οργανισμούς από άλλες χώρες, που θα προσκληθούν να υποβάλλουν δημιουργική εργασία πάνω στο θέμα της χρονιάς, είτε ανεξάρτητα είτε υπό την μορφή συμπαραγωγών και να την παρουσιάσουν στην Ελλάδα και στις χώρες τους.

Το θέμα της χρονιάς θα είναι το σημείο έναρξης για δημιουργική εργασία σε έναν ευρύ κύκλο δραστηριοτήτων και συνεργασίας, και οι καλλιτέχνες, οι άνθρωποι του πνεύματος και οι διανοούμενοι θα έχουν απεριόριστο περιθώριο για την παραγωγή εκδηλώσεων όλων των ειδών (θεατρικές παραστάσεις, χορός και μουσική, συνέδρια, συναντήσεις, εκθέσεις, λογοτεχνικά κείμενα, διαλέξεις, κλπ.).

Στο τέλος κάθε χρονιάς αυτής της τετραετούς πολιτιστικής Ολυμπιάδας μια διεθνή επιτροπή θα απομείνει βραβεία διεθνούς κύρους στα καλύτερα δημιουργικά προϊόντα.

Το πρόγραμμα θα δεσπόζει στις τελετές έναρξης και λήξης των Αγώνων, που θα γίνουν στο Ολυμπιακό Στάδιο της Αθήνας. Αυτές οι τελετές έχει σχεδιαστεί να αποτελέσουν μια μεγαλειώδη σύνθεση όλων αυτών που έχουν επιτευχθεί τα προηγούμενα χρόνια.

Επίσης, η Αθήνα θα εξετάσει την πιθανότητα να προσδώσει στο πολιτιστικό της πρόγραμμα διαγωνιστική φύση, αναβιώνοντας έτσι – από μια σύγχρονη οπτική γωνία – τους Πολιτιστικούς Αγώνες που αποτελούσαν τμήμα των Ολυμπιακών από το 1912 έως το 1948. Ωστόσο, θα πρέπει να υπάρξουν εγγυήσεις, εκ των προτέρων, ότι οι συμμετέχοντες καλλιτέχνες θα είναι του κατάλληλου υψηλού επιπέδου και ότι η διεθνής κοινότητα των τεχνών και των γραμμάτων θα συμβάλλει με έργα διαχρονικής αξίας. Η Αθήνα θα επεξεργαστεί την προοπτική αυτής της ιδέας με την ΔΟΕ και με κορυφαίους διεθνείς πολιτιστικούς οργανισμούς.

Οι βασικοί χώροι γι' αυτές τις εκδηλώσεις στην Αθήνα περιλαμβάνουν, ενδεικτικά, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, το Παναθηναϊκό Στάδιο, το Θέατρο Ηρώδη Αττικού, την Εθνική Πινακοθήκη, τις κύριες αίθουσες εκθέσεων της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας, τα διάφορα αρχαία και μοντέρνα θέατρα στην περιοχή της πρωτεύουσας και εξωτερικούς χώρους ιστορικής και συμβολικής σπουδαιότητας όπως είναι η Πνύκα.

Ο τελικός προϋπολογισμός για το πολιτιστικό πρόγραμμα των Αγώνων του 2004 που περιλαμβάνει όλα τα χρηματικά ποσά που θα δαπανηθούν για τις εκδηλώσεις από το 2001 έως το 2004, ανέρχεται σε τρέχουσες τιμές (1996) σε τριάντα εκατομμύρια δολάρια.

2.8 ΟΙ ΤΕΛΕΤΕΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΛΗΞΗΣ

Οι επίσημες τελετές έναρξης και λήξης για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 θα γίνουν στο Ολυμπιακό Στάδιο του Ολυμπιακού Αθλητικού Κέντρου Αθηνών (ΟΑΚΑ), με χωρητικότητα 70.000 θέσεων, το οποίο είναι ένα από τα πιο σύγχρονα Ολυμπιακά Στάδια στον κόσμο.

Οι επίσημες τελετές θα πραγματοποιηθούν με όλη την επισημότητα που ορίζουν οι κανονισμοί 69 και 73 του Ολυμπιακού Καταστατικού Χάρτη. Ωστόσο, η Ελλάδα, ως η χώρα όπου γεννήθηκε το Ολυμπιακό Πνεύμα και αναβίωσαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, θα διοργανώσει εκδηλώσεις παράλληλες με τις επίσημες τελετές στο Παναθηναϊκό Στάδιο, το οποίο πραγματοποιήθηκαν οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896. Θα γίνουν ταυτόχρονα πολιτιστικές εκδηλώσεις στην Αρχαία Ολυμπία, στους Δελφούς και στην Επίδαυρο, τρεις τοποθεσίες μεγίστης συμβολικής και παγκόσμιας σπουδαιότητας, αφού αντιπροσωπεύουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες και το θέατρο, δύο από τα πιο ζωτικά μέρη της κληρονομιάς που άφησε ο αρχαίος Ελληνικός πολιτισμός στον σύγχρονο κόσμο.

Ένα άλλο τμήμα του πολιτιστικού προγράμματος θα αποτελέσει το «Πολιτιστικό ταξίδι» το οποίο θα περιλαμβάνει ταξίδια και ξεναγήσεις στις ιστορικές τοποθεσίες και τα μνημεία της Αττικής και ύστερα στα σημαντικότερα μέρη της ιστορίας της αρχαιότητας: Ολυμπία, Δελφοί και Επίδαυρος.

Η αρχαία Ολυμπία είναι ο τόπος που γεννήθηκαν οι Αγώνες και το σύμβολο του Ολυμπισμού.

Οι Δελφοί, ο ομφαλός του κόσμου, αποτελούν ένα σύμβολο ενότητας και συνεργασίας.

Η Επίδαυρος με το μεγαλύτερο και το καλύτερο διατηρημένο αρχαίο θέατρο του κόσμου, είναι ο χώρος παραστάσεων αρχαίου δράματος, που γίνονται κάθε καλοκαίρι και τις οποίες παρακολουθούν εκατοντάδες χιλιάδες επισκέπτες από όλη την υφήλιο.

Στιγμιότυπα από αυτές τις παράλληλες και ταυτόχρονες εκδηλώσεις θα μεταδίδονται μέσω των ηλεκτρονικών γιγαντο-οθονών στο σύγχρονο Ολυμπιακό Στάδιο, συμπληρώνοντας έτσι και στηρίζοντας το περιεχόμενο των επίσημων τελετών.

Η τελετή λήξης θα συμπίπτει με τον τερματισμό του Μαραθωνίου δρόμου των ανδρών. Οι Μαραθωνοδρόμοι θα ξεκινήσουν από τον Τύμβο του Μαραθώνα και, ακολουθώντας τα ίχνη του Φειδιππίδη, του πρώτου Μαραθωνοδρόμου, θα ακολουθήσουν την κλασική διαδρομή προς το Παναθηναϊκό Στάδιο, όπου οι νικητές θα βραβευτούν με στεφάνια από φύλλα μυρτιάς. Έπειτα οι νικητές των μεταλλίων θα μεταβούν με μια ειδική πομπή στο σύγχρονο Ολυμπιακό Στάδιο, όπου θα απονεμηθούν τα μετάλλια.

ΟΙ ΤΕΛΕΤΕΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΜΕΤΑΛΛΙΩΝ

Οι τελετές απονομής των μεταλλίων θα γίνουν σύμφωνα με τους όρους και τις συνθήκες του κανονισμού 70 του Ολυμπιακού Καταστατικού Χάρτη.

Σε κάθε χώρο διεξαγωγής αγώνων, θα έχει στηθεί ο κατάλληλος χώρος, που απαιτείται για την παρουσίαση των μεταλλίων.

Στην περίπτωση της κωπηλασίας, του κανό, της ιππασίας και των αγώνων του σύγχρονου πένταθλου, οι διοργανωτές εξετάζουν την πιθανότητα παρουσίασης των μεταλλίων στο σημείο έναρξης του Μαραθωνίου δρόμου. Το κύρος αυτών των τελετών απονομής θα ενισχύσει αν πραγματοποιηθούν σε μια ιστορική και, πάνω απ' όλα, «Ολυμπιακή» τοποθεσία.

2.8.1 Τελετή έναρξης της συνόδου της ΔΟΕ

Η τελετή έναρξης της Συνόδου της ΔΟΕ, που θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με όλο το πρωτόκολλο του Καταστατικού Χάρτη της ΔΟΕ, θα γίνει στη βασική αίθουσα συναυλιών του υπερασύγχρονου Μεγάρου Μουσικής που έχει χωρητικότητα 2.000 θέσεων. Το Μέγαρο απέχει μόλις 300 μέτρα από το ξενοδοχείο Hilton, το οποίο προτείνεται για να φιλοξενήσει τα μέλη της ΔΟΕ και την Ολυμπιακή Οικογένεια.

2.8.2 Τελετές υποδοχής στο Ολυμπιακό χωριό

Οι τελετές υποδοχής για κάθε εθνική Ολυμπιακή ομάδα θα γίνουν στο Ολυμπιακό χωριό. Κάθε εθνική ομάδα θα την υποδέχεται ο Δήμαρχος του Ολυμπιακού Χωριού. Ο εθνικός ύμνος της χώρας, της οποίας η ομάδα φθάνει εκεί, θα παίζεται και θα υψώνεται η εθνική σημαία της στη «Σειρά των Ιστών Σημαιών της Ειρήνης και Συμφιλίωσης μεταξύ των Ανθρώπων του Κόσμου». Αυτό, και η περιοχή όπου γίνεται η τελετή υποδοχής, θα εκτείνεται στη «Διεθνή Ζώνη», κοντά στο μέρος που είναι διαπιστευμένες οι εθνικές ομάδες.

Δύο θέματα θα κυριαρχούν και θα τονιστούν κατά τη διάρκεια της τελετής υποδοχής: η ανάγκη προώθησης και προστασίας της παγκόσμιας Ειρήνης και η άμεση απαίτηση να κάνουμε ότι μπορούμε καλύτερο για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος του πλανήτη.

2.9 Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΦΛΟΓΑ

Στην αρχαία Ελλάδα, μια ιερή φλόγα έκαιγε διαρκώς σε κάθε σπίτι σαν προσφορά προς την Θεά Εστία, η οποία προστάτευε το σπίτι. Υπήρχε ένας ναός της Εστίας στην Ολυμπία και οι ιέρειες του βωμού της, οι Εστιάδες, είχαν επωμιστεί το καθήκον να μην αφήσουν να σβήσει ποτέ η φλόγα.

Από το 1936, όταν η πρακτική της μεταφοράς της Φλόγας από την Ολυμπία στην διοργανώτρια πόλη, η Ολυμπιακή Φλόγα έχει αποτελέσει το σύμβολο, με υπεροχή, των Ολυμπιακών Αγώνων και της Ολυμπιακής Ιδέας. Το συμβολικό φως της δείχνει στους νέους ανθρώπους του κόσμου το δρόμο προς τα εμπρός, θυμίζοντάς τους ότι η Ανθρωπότητα είναι η υπέρτατη αξία της ζωής.

Η τελετή κατά την οποία ανάβεται η Ολυμπιακή Φλόγα θα είναι ιδιαίτερα μεγαλοπρεπής, με ένα ευρύ πολιτιστικό πρόγραμμα και ευρεία τηλεοπτική κάλυψη. Τελετές θα πραγματοποιηθούν όχι μόνο στην Ολυμπία, αλλά και στην πρωτεύουσα του νομού της και σε άλλες μεγάλες ελληνικές πόλεις.

Η Ολυμπιακή Φλόγα θα ανάψει και θα μεταφερθεί στην Αθήνα σύμφωνα με τη διαδικασία και το πρωτόκολλο που ορίζει ο κανονισμός 18 του Ολυμπιακού Καταστατικού Χάρτη. Ως, η χώρα που γέννησε τους Ολυμπιακούς Αγώνες, η Ελλάδα σχεδιάζει επίσης να πραγματοποιήσει μια σειρά από ειδικές παράλληλες τελετές σε όλη την χώρα, οι οποίες θα δώσουν έμφαση στην ανάγκη για μια Ολυμπιακή Ανακωχή – δηλαδή στη θεμελιώδη αρχή παύσης και έκλειψης του πολέμου και

διαφύλαξης της Ειρήνης σε όλον τον κόσμο και ενός καλύτερου κόσμου για όλη την ανθρωπότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

**ΧΡΥΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΓΙΑ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΙΠΗ
ΕΛΛΑΔΑ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΧΡΥΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΓΙΑ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΕΛΛΑΔΑ

3.1 ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΥΠΟΔΟΜΗ – ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΩΝ

Η Αθήνα είναι ικανή να φιλοξενήσει τους Αγώνες, γιατί η υποδομή της πόλης προοδεύει με ταχείς ρυθμούς. Αυτή η διαδικασία στοχεύει στην πλατιά ανάπτυξη, στην πραγματικότητα μετάλλαξη, των κυκλοφοριακών και περιβαλλοντολογικών συνθηκών και στην σημαντική βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Αυτή η μετατροπή εξελίσσεται μέρα με τη μέρα.

Οι περισσότεροι ενημερωμένοι ήδη γνωρίζουν ότι το 80% των αθλητικών εγκαταστάσεων που χρειάζονται για τους αγώνες έχουν ήδη κατασκευασθεί και ανταποκρίνονται στα στάνταρ των Διεθνών Αθλητικών Ομοσπονδιών. Η επιτροπή αξιολόγησης τις έχει ήδη χαρακτηρίσει από «καλές» έως «εκπληκτικές». Επιπλέον, περισσότερο από 93% των απαιτούμενων προπονητικών χώρων είναι έτοιμο.

Υπάρχουν δύο μεγάλα αθλητικά κέντρα στην Αθήνα. Το κεντρικό είναι το ΟΑΚΑ στα βόρεια προάστια της πόλης.

Το δεύτερο - η παραλία του Φαλήρου - βρίσκεται στα νότια προάστια και περιλαμβάνει εγκαταστάσεις όπως το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, το Στάδιο Καραϊσκάκη, ένα Κολυμβητικό κέντρο και Ολυμπιακό κέντρο και Ολυμπιακό κέντρο Ιστιοπλοίας. Άλλες αξιόλογες και χρήσιμες για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, Ολυμπιακές εγκαταστάσεις είναι: Ολυμπιακό κέντρο στο Γουδί, το Παναθηναϊκό στάδιο, Αφειτηρία Μαραθωνίου δρόμου στον Μαραθώνα Αττικής, το Ολυμπιακό Σκοπευτήριο στον Μαρκόπουλο, το στάδιο της ΑΕΚ Ν. Φιλαδέλφειας, το κλειστό Γυμναστήριο Περιστερίου - το Εθνικό στάδιο Πάτρας, το Πανθεσσαλικό Στάδιο Βόλου, το Καυταντζόγλειο στάδιο Θεσσαλονίκης και το Παγκρήτιο Εθνικό Στάδιο Ηρακλείου.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η Αθήνα όπως και η υπόλοιπη Ελλάδα είναι σχεδόν πλήρης από αθλητικές εγκαταστάσεις και διαθέτει από τις πλέον σύγχρονες στον κόσμο. Για τον λόγο αυτό λίγα αθλητικά κέντρα θα χρειαστεί να προστεθούν ως το 2004.

3.2 ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΘΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

3.2.1 Το Ολυμπιακό Χωριό ✓

Ο όρος Ολυμπιακό χωριό, αναφέρεται στις εγκαταστάσεις διαμονής των αθλητών και συνοδών κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Σε 1265 στρέμματα του Δήμου Αχαρνών θα οικοδομηθεί ως πρότυπο οικιστικής ανάπτυξης το Ολυμπιακό Χωριό. Πρόκειται για έναν πρότυπο οικισμό όπου ο ήλιος και ο αέρας θα είναι πηγές ενέργειας, όπου το νερό της βροχής και η θερμική ενέργεια δεν θα μένουν ανεκμετάλλευτα, που θα διαθέτει πράσινους διαδρόμους και ποδηλατοδρόμους, θα

αξιοποιεί νέα οικοδομικά υλικά φιλικά προς το περιβάλλον και η συγκοινωνία του θα είναι ένας μικρός στόλος αθόρυβων και αντιρρυπαντικών οχημάτων.

Το Ολυμπιακό χωριό πρόκειται να φιλοξενήσει και να στεγάσει 16.000 αθλητές το 2004 και 6.000 κατοίκους μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Το Ολυμπιακό χωριό θα περιλαμβάνει τρεις ζώνες: την Διεθνή, την Αστική και το Ολυμπιακό Πάρκο.

Η Διεθνής ζώνη θα προσφέρει ευκολίες για τους αθλητές και τους επισήμους κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Αυτές περιλαμβάνουν: ένα εμπορικό κέντρο, εστιατόρια, κέντρο Τύπου, ραδιοτηλεόραση, χώρους υποδοχής VIP, διοίκησης, ασφάλειας, ψυχαγωγίας, αναψυχής και χώρους στάθμευσης περίπου 1.000 οχημάτων (η σχεδιασμένη περιοχή γι' αυτές τις ευκολίες θα είναι περίπου 30.000m²).

Η Αστική ζώνη (ή ζώνη κατοικίας) θα περιλαμβάνει κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, χώρους διαμονής για 16.000 αθλητές και τους επισήμους, πολυκλινική, διοικητικά κέντρα και κέντρα πληροφοριών των Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών, κέντρα σίτισης, αποθηκευτικούς χώρους, χώρους για την εξυπηρέτηση του βοηθητικού προσωπικού (αποδυτήρια, λουτρά), χώρους ψυχαγωγίας, αναψυχής, θρησκευτικής λατρείας.

Το Ολυμπιακό Πάρκο θα περιλαμβάνει έναν αθλητικό στίβο, γήπεδα μπάσκετ, βόλεϊ και τένις, μια υπαίθρια πισίνα σε συνδυασμό με άλλες ευκολίες που θα ζητηθούν από τις Ολυμπιακές Ομοσπονδίες. Το Ολυμπιακό Πάρκο θα αναπτυχθεί ως ένα οικολογικό πάρκο με ένα ειδικό περιβάλλον για εκπαίδευση, σπορ και χόμπι.

Μετά τους Αγώνες το Ολυμπιακό χωριό θα δώσει την ευκαιρία στον ιδιωτικό τομέα να αναπτύξει την περιοχή ώστε να συναντήσει τις αυξανόμενες αστικές ανάγκες της Αθήνας.

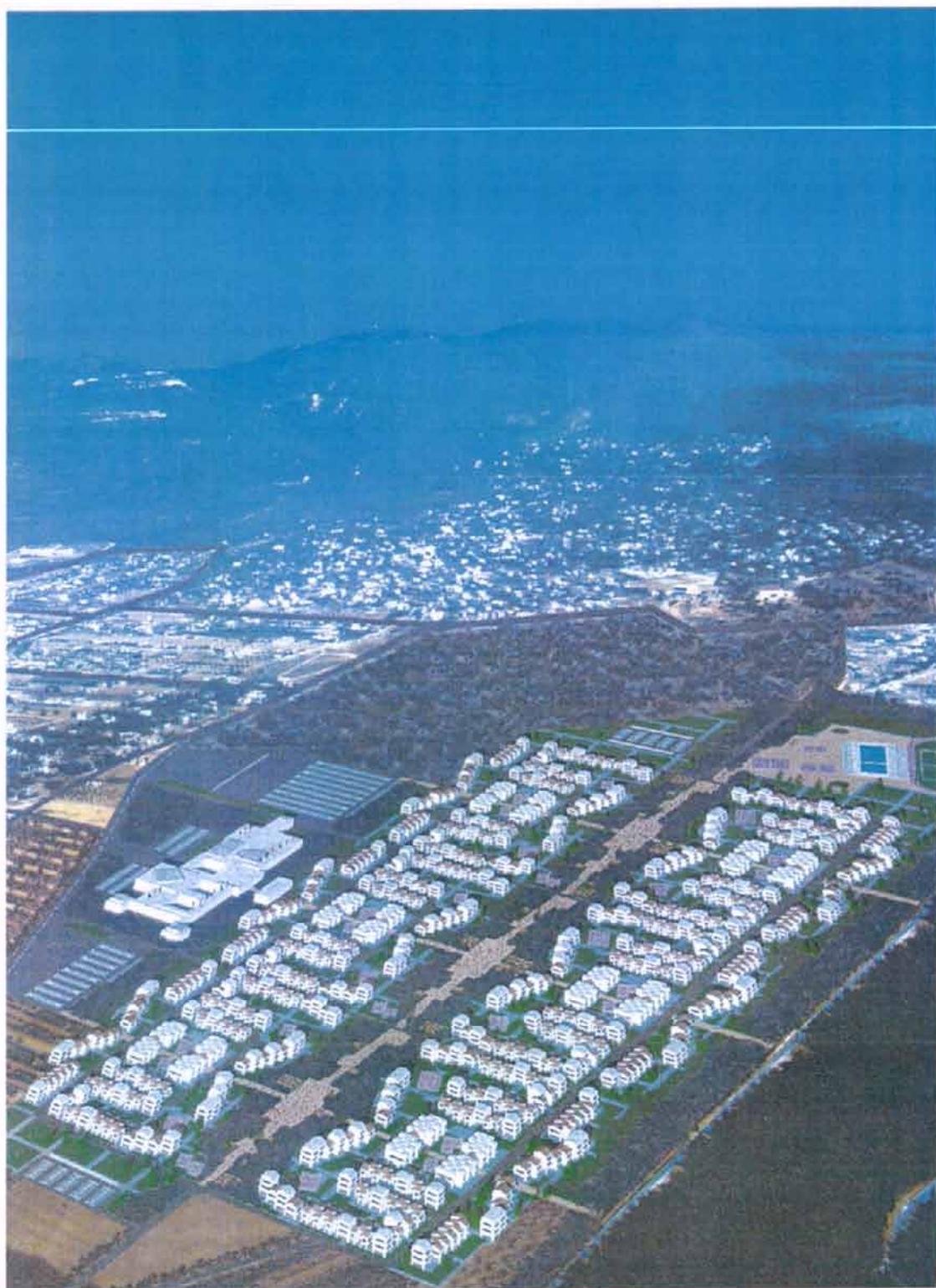
- Οι ευκολίες που θα αναπτυχθούν για την Διεθνή ζώνη μπορούν να μετατραπούν για λιανική πώληση, εμπόριο και κοινοτικές ανάγκες.
- Η Αστική ζώνη μπορεί να ανακατασκευαστεί για να προωθήσει κατοικίες μεσαίου μεγέθους, ολοκληρωμένες από ένα κέντρο πόλης περιλαμβάνοντας εμπορικούς τομείς.
- Το Ολυμπιακό Πάρκο θα μπορούσε να αναπτυχθεί σε ένα ψυχαγωγικό πάρκο για μελλοντικούς κατοίκους του χωριού. Το ολικό κόστος του σχεδίου εκτιμάται σε 430 εκατομμύρια ευρώ συμπεριλαμβάνοντας την ανάπτυξη της υποδομής για την γύρω περιοχή.

Το Ολυμπιακό χωριό μπορεί να αποτελέσει τον βασικό πυρήνα νέου σημαντικού κέντρου ιδιωτικών και δημοσίων υπηρεσιών και αναψυχής / αθλητισμού και να συμβάλει σε μια πολιτική γεωγραφικής αποσυγκέντρωσης των υπηρεσιών στην Αθήνα. Μπορεί, επίσης να αποτελέσει ένα μοντέλο πρότυπης προαστιακής ανάπτυξης για την Αθήνα και τις Ελληνικές πόλεις, καθώς και ένα μοντέλο εφαρμογής νέων οικολογικών τεχνολογιών στην οργανωμένη δόμηση θέτοντας το βήμα για μια νέα ποιότητα της κατοικήσιμης ζωής.

Στην μετα – Ολυμπιακή ζωή του το Ολυμπιακό Χωριό προδιαγράφεται να αποτελέσει μια ενιαία πολεοδομική ενότητα με δύο βασικές χρήσεις, γενική κατοικία και πολεοδομικό κέντρο, στο πλαίσιο των οποίων θα επιχειρηθεί να επιδράσει καταλυτικά στην αναβάθμιση μιας ευρύτερης περιοχής – στους πρόποδες της Πάρνηθας – και που εμφανίζει όλα τα παράδοξα της κακής οικιστικής ανάπτυξης του

λεκανοπεδίου. Πρόκειται για μια νέα πολεοδομική ενότητα οίκησης 77 κατοίκους ανά εκτάριο, με χαμηλό μικτό συντελεστή δόμησης (μέσο συντελεστή δόμησης 0,5) και με ποσοστό κοινόχρηστων χώρων να κυμαίνεται στο 40%.

Τέλος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του έργου η εγκατάσταση των εργολάβων στο Ολυμπιακό χωριό θα γίνει το Μάρτιο του 2001 και η παράδοση στην οργανωτική επιτροπή «Αθήνα 2004» τον Φεβρουάριο του 2004.

3.2.2 Το Ολυμπιακό Ιστιοπλοϊκό Κέντρο ✓

Το Ολυμπιακό Ιστιοπλοϊκό κέντρο θα κατασκευασθεί στο πάρκο ακτοπλοϊκών αθλημάτων και ψυχαγωγίας του Αγίου Κοσμά, σε μια απόσταση 20 λεπτών από το κέντρο της πόλης και τριάντα λεπτά από το Διεθνές Αεροδρόμιο της Αθήνας.

Τα Ολυμπιακά Αθλήματα θα πραγματοποιηθούν στον Σαρωνικό Κόλπο, όπου οι ιστιοπλοϊκές συνθήκες είναι ιδανικές, με εξαιρετικές συνθήκες ανέμου και χωρίς ρεύματα.

Η Μαρίνα θα προσφέρει όλες τις ακτοπλοϊκές εγκαταστάσεις που χρειάζονται για τους αθλητές, επισήμους, μέσα μαζικής ενημέρωσης, τεχνικό προσωπικό, VIPS, καλεσμένους και θεατές.

Η Μαρίνα θα μπορεί να παραμείνει μετά τους Αγώνες για Ιστιοπλοία με την δυνατότητα ανάπτυξης επιπρόσθετων αθλημάτων, ψυχαγωγικές, τουριστικές, κατοικήσιμες και εμπορικές δραστηριότητες και διευκολύνσεις άμεσα συνδεδεμένες με την προκυμαία. Εκτιμάται ότι η Μαρίνα θα έχει την ευκολία για 600 πλοία στην μετά Ολυμπιακή περίοδο.

Ο προκριματικός ολυμπιακός κατασκευαστικός προϋπολογισμός του σχεδίου εκτιμάται στα 30 εκατομμύρια ευρώ, συμπεριλαμβανομένου την κατασκευή ενός τεχνικού μικρού νησιού, ψυχαγωγικές περιοχές και ολυμπιακές ευκολίες όπως κτίρια και άλλες προφυλακισμένες περιοχές. Σύμφωνα με δημοσιεύσεις ('Εθνος 18 Μαΐου '99) αναμένεται να γίνει η έναρξη της κατασκευής τον Ιανουάριο 2001 και η ολοκλήρωση του έργου τον Μάιο του 2004.

3.2.3 Το Ολυμπιακό κέντρο κωπηλασίας με κανό και slalom – Καγιάκ ✓

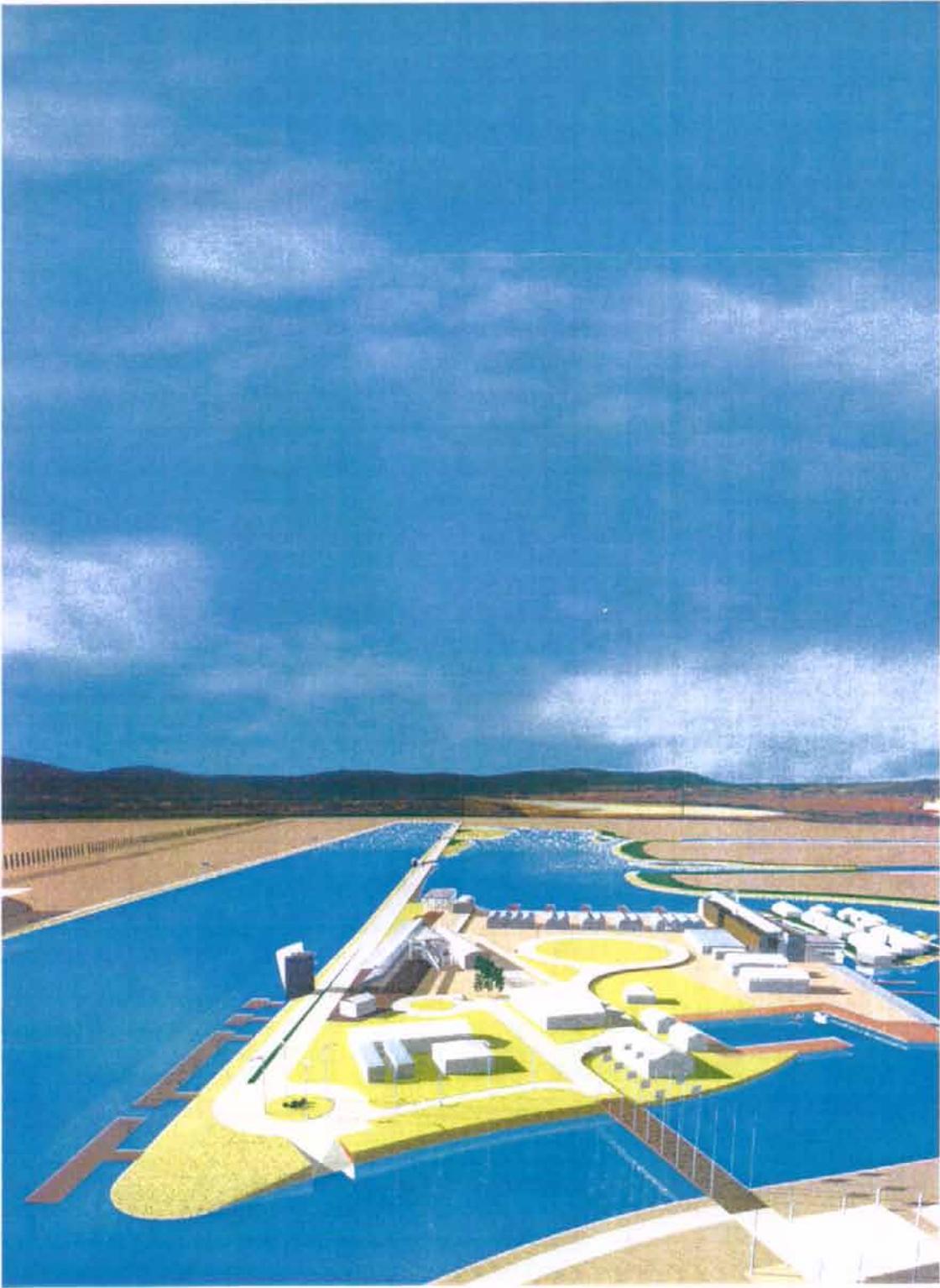
Ο τόπος συναντήσεως για το Ολυμπιακό κέντρο κωπηλασίας, κανό και slalom είναι κοντά στη θάλασσα του Σχοινιά, κοντά στο Μαραθώνα, σε μια απόσταση 35 λεπτών από το κέντρο της πόλης και 25 λεπτών από το Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών.

Το κέντρο κωπηλασίας κανό και slalom, θα δημιουργηθεί σε μια έκταση περίπου 255 εκταρίων, θα έχει μήκος 2,5 Km και πλάτος 1Km και την ευκολία φιλοξενίας 10.000 θεατών στην εξέδρα των επισήμων και 40.000 συνολικά. Η υποδομή του κτιρίου και οι βοηθητικές ευκολίες για τους αθλητές, επισήμους και τον Τύπο, θα αναπτυχθούν σ' ένα μικρό νησί, με μια επιφάνεια 7,5 εκταρίων και χωρητικότητα 2.000 θέσεων .

Οι εγκαταστάσεις αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διαγωνιστικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς, ως καλοκαιρινό θέρετρο για τους αθλητές ή μπορεί να αναπτυχθεί επιπλέον σε περιβαλλοντικό πάρκο, ψυχαγωγικό πάρκο ή μια εγκατάσταση που θα φιλοξενήσει τουριστικές δραστηριότητες.

Ειδικά το κέντρο Slalom θα δανειστεί για επιπλέον ευκαιρίες ανάπτυξης υδατικού πάρκου, συμπληρώνοντας τις υπάρχουσες δραστηριότητες βασισμένες στο νερό της περιοχής.

Το ολικό κόστος κατασκευής του σχεδίου εκτιμάται στα 40 εκατομμύρια ευρώ. Αναμένεται να ξεκινήσει η κατασκευή του το πρώτο τρίμηνο του 2001 και να αποπερατωθεί τον Ιούνιο του 2003.

3.2.4 Ολυμπιακό Ιππικό κέντρο ✓

Ο τόπος συναντήσεων για το Ολυμπιακό Ιππικό κέντρο θα είναι εγκατεστημένος στο Μαρκόπουλο, περίπου 30 λεπτά από το Κέντρο της πόλης και λιγότερο από 10 λεπτά από το Διεθνές Αεροδρόμιο της Αθήνας.

Το Ολυμπιακό Ιππικό Κέντρο θα είναι ο χώρος των συναντήσεων για προετοιμασίες, επιδείξεις πηδήματος και τριήμερων διαγωνισμών όπως επίσης και για εκπαίδευση. Κατέχοντας μια περιοχή από 190 εκτάρια, το κέντρο θα αναπτυχθεί συνεχόμενα στο νέο αγωνιστικό στίβο γι' αυτό είναι ιδιωτικά χρηματοδοτημένο και σχεδιασμένο για ολοκλήρωση μέχρι τα μέσα του 2001 (Αύγουστος), δημιουργώντας ένα ιδανικό κέντρο για έφιππη ζωή στην Ελλάδα.

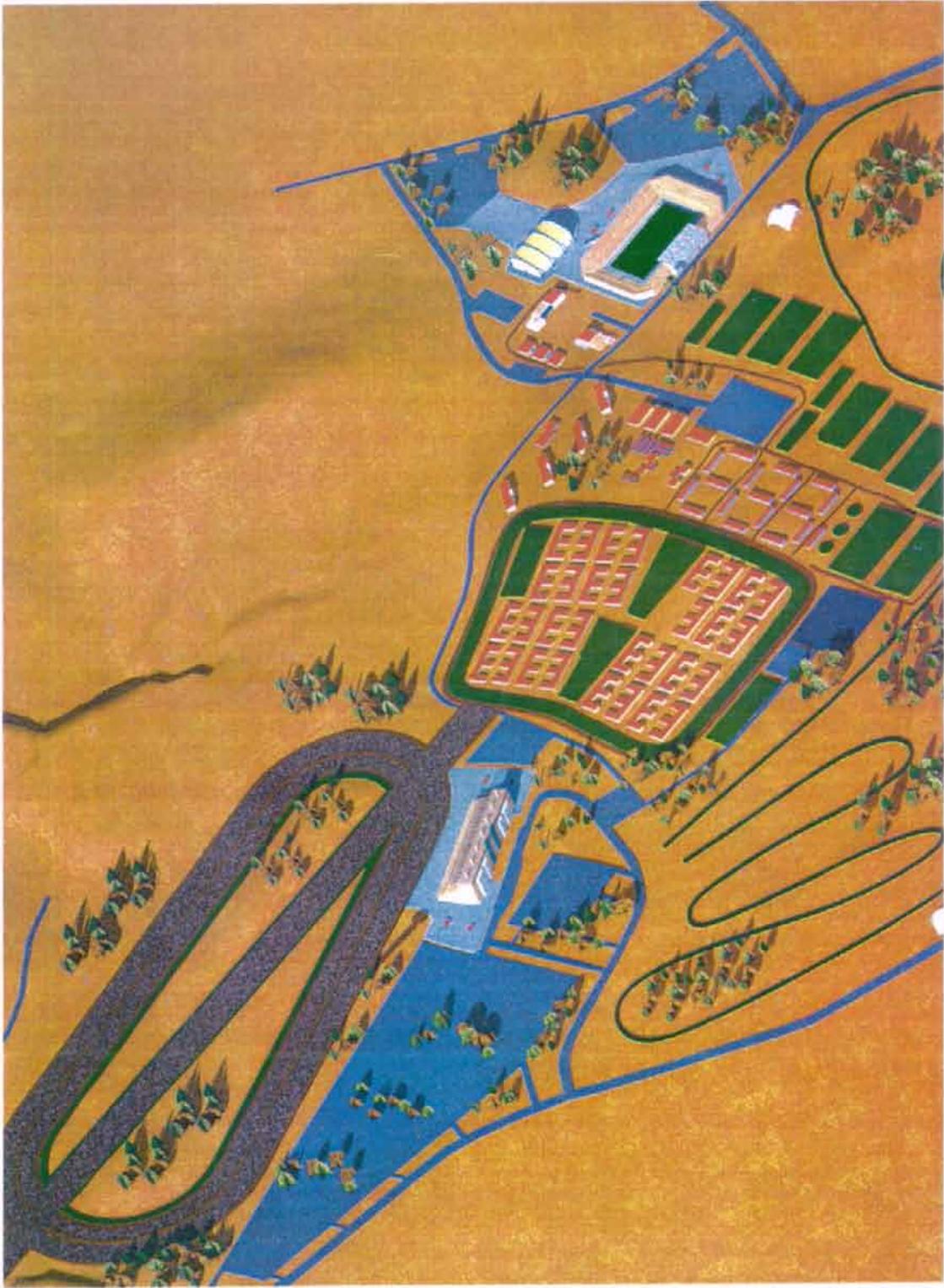
Το κέντρο θα είναι χωρισμένο σε δύο ζώνες:

- Η πρώτη θα φιλοξενεί τους στάβλους, εγκαταστάσεις για τους αθλητές συνοδούς και προσωπικό καθώς και όλες τις περιοχές εκπαίδευσης.
- Η δεύτερη ζώνη θα περιλαμβάνει όλες τις περιοχές διαγωνισμού και θα είναι χωρητικότητας 30.000 θέσεων.

Έχει προταθεί ότι το κέντρο Ιππασίας θα πρέπει να αποτελέσει την μόνιμη εγκατάσταση για εθνικά και διεθνή αγωνιστικά γεγονότα, με την προοπτική για επιπλέον ανάπτυξη αθλητικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.

Επίσης, η άμεση πρόσβαση με το Διεθνές Αεροδρόμιο της Αθήνας θα προωθήσει εμπορικές προοπτικές.

Το ολικό κόστος για το σχέδιο εκτιμάται στα 100 εκατομμύρια ευρώ. Η έναρξη κατασκευής έγινε τον Ιούνιο του 2000, η μεταφορά του ιπποδρόμου από τις εγκαταστάσεις του Φαλήρου θα γίνει τον Αύγουστο του 2001 και η ολοκλήρωση των έργων τον Ιούνιο του 2003, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Οργανισμού Διοργάνωσης Ιπποδρομιών Ελλάδος που έχει αναλάβει και το παραπάνω κατασκευαστικό έργο.

3.2.5 Ολυμπιακές αθλητικές ευκολίες

Σε συνδυασμό με τα ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα σχέδια, υπάρχουν και άλλες επενδύσεις για να γίνουν στις εγκαταστάσεις των Ολυμπιακών Αγώνων, προβλέποντας εκτεταμένες ευκαιρίες σε ειδικευμένες εταιρείες στις περιοχές κατασκευής, τεχνολογίας, σπορ και στην ανάπτυξη των πολύστοχων συμπλεγμάτων με αθλητικές και ψυχαγωγικές χρήσεις.

Το σύμπλεγμα των Ολυμπιακών Αθλημάτων της Αθήνας, το Διεθνές Κέντρο Εκπομπής, το Αθλητικό Κέντρο Γαλατσίου, το Ολυμπιακό Κέντρο Άρσης Βαρών, το Ολυμπιακό Κέντρο Σκοποβολής και το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας είναι ανάμεσα στα σχέδια από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Το σύμπλεγμα των Ολυμπιακών Αθλημάτων στην Αθήνα, παγκόσμια διάσημο για την οργάνωση πολυάριθμων ευρωπαϊκών και παγκοσμίων πρωταθλημάτων αποτελεί τον κεντρικό αθλητικό πόλο για την οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 προβλέποντας καλλιτεχνικές ευκολίες.

Το Σύμπλεγμα βρίσκεται στο Μαρούσι, 10 χλμ. από το κέντρο της πόλης και 15 χλμ. από το νέο διεθνές αεροδρόμιο στην Αθήνα. Το Σύμπλεγμα περιλαμβάνει:

- Το Ολυμπιακό Στάδιο με χωρητικότητα 80.000 θέσεις.
- Το Ολυμπιακό Velodrome με χωρητικότητα 6.000 θέσεις.
- Η εσωτερική Ολυμπιακή Αίθουσα με χωρητικότητα 18.000 θέσεις.
- Τα Εσωτερικά και Υπαιθρια Ολυμπιακά Κέντρα Κολύμβησης με ολική χωρητικότητα 14.500 θέσεις.
- Το Ολυμπιακό Κέντρο Τένις με χωρητικότητα 23.000 θέσεις.
- Αίθουσα εκπαίδευσης αθλημάτων
- Κέντρο Ελέγχου Ντοπαρίσματος (Doping)

Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού θα επενδύσει 50 εκατομμύρια ευρώ για την ανακαίνιση του Συμπλεγμάτων Ολυμπιακών Αθλημάτων στην Αθήνα με στόχο να ιδρύσει ένα ιδανικό τόπο συναντήσεως για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004 προβλέποντας τις καλύτερες συνθήκες διαγωνισμού και περιλαμβάνοντας αθλητικά επιτεύγματα.

3.2.6 Διεθνές Κέντρο Εκπομπής

Η αθλητική υποδομή της πόλης έχει εφοδιαστεί με ειδικευμένα μέσα και υπηρεσίες, συναντώντας τα υψηλότερα επίπεδα των διεθνών τηλεπικοινωνιών και εκπομπών.

Το Διεθνές Κέντρο Εκπομπής θα είναι εγκατεστημένο μέσα στο Σύμπλεγμα Ολυμπιακών Αθλημάτων της Αθήνας.

Το Κέντρο θα φιλοξενηθεί σ' ένα μόνιμο και υπερσύγχρονο Διεθνές Κέντρο Έκθεσης των 55.000 Km². Όταν ολοκληρωθεί, οι ευκολίες θα λειτουργούν ως μόνιμες προτάσεις της HELEXPO, ο Διεθνής Οργανισμός Έκθεσης.

Το κόστος του σχεδίου είναι 18 εκατομμύρια ευρώ και θα χρηματοδοτηθεί από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

3.2.7 Αθλητικό Κέντρο Γαλασίου ✓

Το κλειστό Αθλητικό κέντρο Γαλασίου θα κατασκευαστεί σε πολύ μικρή απόσταση από το Σύμπλεγμα των Ολυμπιακών Αθλημάτων για να έχει άμεση πρόσβαση στο βασικό αγωνιστικό κέντρο των Ολυμπιακών Αγώνων 2004.

Το νέο αθλητικό κέντρο θα είναι χωρητικότητας 6.000 θέσεων. Ο αγωνιστικός χώρος θα έχει διαστάσεις 30 X 60 m ενώ ο χώρος προπόνησης θα καλύπτει 2.000 m². Συνολικά το Αθλητικό Κέντρο θα καλύπτει μια επιφάνεια 10.000 m² και θα είναι εξοπλισμένο με όλες τις απαραίτητες ευκολίες για τους αθλητές, τους επισήμους, τους τεχνικούς, τους αντιπροσώπους του Τύπου και των Μ.Μ.Ε, τους VIPS, τους καλεσμένους καθώς επίσης και για το κοινό.

Κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων το κέντρο Γαλασίου θα φιλοξενήσει αγώνες Πινγκ- Πονγκ και Ρυθμικής Γυμναστικής.

Οι εγκαταστάσεις αυτές θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες για ποικίλα αθλητικά και πολιτιστικά γεγονότα.

Το κόστος του έργου αυτού υπολογίζεται σε 18 εκατομμύρια ευρώ και θα χρηματοδοτηθεί από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

3.2.8 Υπόλοιπες αθλητικές εγκαταστάσεις

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΦΑΛΗΡΟΥ

Το δεύτερο μεγαλύτερο Ολυμπιακό συγκρότημα. Μετά τις εγκαταστάσεις του Ολυμπιακού Σταδίου στο Μαρούσι, στις αθλητικές διοργανώσεις θα δεσπόζει το συγκρότημα του Ν. Φαλήρου με τα πέντε επιμέρους κτίριά του. Το 2004 επτά αγωνίσματα θα φιλοξενηθούν εντός των τειχών του: πάλη (ελευθέρα και ελληνορωμαϊκή) και τζούντο, προκριματικοί χάντμπολ, τσε κβο ντο και ξιφασκία, πυγμαχία καθώς και προκριματικοί βόλεϊ. Το συγκρότημα θα χτιστεί εκεί όπου βρίσκεται σήμερα ο ιππόδρομος Φαλήρου και θα καταλαμβάνει έκταση 230 στρεμμάτων. Το συγκρότημα χωράει 45.500 άτομα ενώ το κόστος του θα ανέρχεται στις 29,2 δις δραχμές.

ΜΠΕΙΖΜΠΟΛ & ΣΟΦΤΜΠΟΛ

Στην παραλιακή ζώνη του Φαλήρου θα ανεγερθούν τα γήπεδα μπίιζμπολ με 20.000 θέσεις και κόστος που θα ανέρχεται στα 2,4 δις δραχμές, και σόφτμπολ με 10.000 θέσεις και κόστος που θα ανέρχεται στις 2,25 δις δραχμές. Τα δύο νεοεισελθόντα στην Ολυμπιακή παράδοση αθλήματα θα αποκτήσουν το ναό τους στην Ελλάδα ειδικά για το 2004. Μετά τους αγώνες, δεδομένου πως στη χώρα μας οι οπαδοί τους είναι λιγοστοί, τα κέντρα θα χρησιμοποιηθούν για διάφορες αθλητικές, πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις. Η ανέγερσή τους θα ξεκινήσει τον Ιούλιο 2001 και θα ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2003.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΚΟΠΟΒΟΛΗΣ

Στο Μαρκόπουλο Αττικής κοντά στο νέο αεροδρόμιο Σπάτων σε έκταση 250.000 τ.μ στην Άγη Κασούμη θα πραγματοποιηθούν οι αγώνες σκοποβολής των Ολυμπιακών του 2004. Οι εργασίες κατασκευής του κέντρου σκοποβολής ξεκίνησαν το καλοκαίρι του 1998 και θα ολοκληρωθούν το καλοκαίρι του 2002. Το έργο θα στοιχίσει περί τα τρία δις δραχμές. Με δυναμικότητα 13.000 θέσεων και συνολικά 210 θέσεις σκοπευτών, εκτιμάται πως και μετά την Ολυμπιάδα θα είναι ιδιαίτερος χρήσιμο για αγώνες σκοποβολής σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΞΟΒΟΛΙΑΣ

Το Ολυμπιακό Κέντρο Τοξοβολίας θα κατασκευαστεί πλησίον του Ιππικού και σε μικρή απόσταση από το Ολυμπιακό Χωριό. Προπόνηση και αγώνες θα γίνονται στους ίδιους χώρους, υπό το βλέμμα 5.500 θεατών από τις 22 έως τις 26 Αυγούστου 2004. Έχει διαστάσεις 170 X 150 m και η κατασκευή του που θα στοιχίσει 2,2 δις δραχμές (7,6 εκατομμύρια δολάρια), ξεκίνησε το καλοκαίρι του 2000 και θα διαρκέσει περίπου δύο χρόνια, έως το καλοκαίρι του 2002. Όσο για την κατόπιν Ολυμπιακών πορεία του: θα συνεχίσει να φιλοξενεί παντός είδους αγώνες με τόξα.

ΚΕΝΤΡΟ ΜΠΙΤΣ ΒΟΛΕΪ ΦΑΛΗΡΟΥ

Δύο γήπεδα, ένα 10.000 και ένα 7.500 θέσεων και έξι γήπεδα προπόνησης θα αποτελέσουν τους χώρους πραγματοποίησης των αγώνων μπιτς βόλεϊ των Ολυμπιακών του 2004. Το κέντρο άρχισε να κτίζεται το καλοκαίρι του 1998 και θα ολοκληρωθεί το καλοκαίρι του 2002. Το κόστος του έργου θα ανέλθει στο ποσό του 1,6 δις δραχμές. Ακόμα, συνεχίζονται τα έργα για την ολοκλήρωση του Κέντρου Πινγκ Πονγκ χωρητικότητας 6.000 θέσεων που ξεκίνησαν την άνοιξη του 1998 και θα ολοκληρωθεί την άνοιξη του 2002.

3.3 ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΒΕΛΤΙΩΣΟΥΝ ΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

3.3.1 Το νέο Διεθνές Αεροδρόμιο της Αθήνας

Το νέο Διεθνές Αεροδρόμιο της Αθήνας ίσως το πιο μοντέρνο στην Ευρώπη θα είναι ικανό να εξυπηρετήσει τις ανάγκες πάνω από 16.000 επιβατών το χρόνο. Η δεύτερη φάση της ανάπτυξης έχει χωρητικότητα επιβατών περίπου 20 εκατομμύρια το χρόνο, και μόλις το αεροδρόμιο θα έχει αναπτυχθεί πλήρως θα είναι ικανό να χειρίζεται περίπου 50 εκατομμύρια επιβάτες τον χρόνο.

Το 70% του σχεδίου είναι ήδη ολοκληρωμένο και η λειτουργία του θα αρχίσει τον Μάρτιο του 2001.

Το νέο αεροδρόμιο θα συνεισφέρει αποφασιστικά, σε ολόκληρη την οικονομική ανάπτυξη με:

- Τη δημιουργία 5.000 νέων θέσεων εργασίας κατά την κατασκευή του πάνω από 21.000 νέες θέσεις μόλις το αεροδρόμιο τεθεί σε λειτουργία.
- Σχετική υποδομή ανάπτυξης σχεδίου.

- Εγκατάσταση νέων συμπληρωματικών εργασιών στην περιφέρεια.
- Μια ανεκτίμητη συνεισφορά στον Ελληνικό Τουρισμό και τις ταξιδιωτικές επιχειρήσεις.

Το Ελληνικό Κράτος και ο Διεθνής όμιλος τραπεζών (consortium) καθοδήγησης της Γερμανικής Εταιρείας Hochtief A.G είναι υπεύθυνος για την παράδοση του σχεδίου, όσο και για την λειτουργία του νέου αεροδρομίου για μια ολική περίοδο 30 χρόνων από την αρχή της κατασκευής.

Το νέο αεροδρόμιο Αθηνών είναι ένα αυτοχρηματοδοτούμενο σχέδιο, με συνολικό κόστος 2,1 δις ευρώ. Οι πηγές χρηματοδότησης είναι η Ευρωπαϊκή τράπεζα Επένδυσης, εμπορικά τραπεζικά δάνεια, ένα κεφάλαιο Αεροπορικής Ανάπτυξης, η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ελληνικές κρατικές χορηγήσεις, όπως επίσης και δευτερεύοντα χρέη και το consortium.

3.3.2 Περιφερειακός δρόμος της Αθήνας

Μέχρι το έτος 2003, 72 χλμ. νέων αυτοκινητόδρομων θα δημιουργήσουν ένα νέο περιφερειακό δρόμο γύρω από την πόλη των Αθηνών.

Ο περιφερειακός δρόμος Αθηνών είναι ένα σχέδιο (όσον αφορά χτίσιμο, λειτουργία, μεταφορά), από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη, σχηματίζοντας μέρος από το κύριο δίκτυο Ευρωπαϊκής Συγκοινωνίας.

Ο νέος περιφερειακός δρόμος:

- Ενώνει άμεσα 30 Δήμους της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας.
- Δημιουργεί ένα βασικό δίκτυο μεταφοράς συνδέοντας όλες τις υπηρεσίες μεταφοράς και υποδομής στην Αττική (σιδηρόδρομος, δρόμοι, θάλασσα, αέρας).
- Ενώνει το νέο διεθνές αεροδρόμιο Αθηνών με ολόκληρη την πόλη.

Η κατασκευή του νέου περιφερειακού δρόμου θα ενώνει όλα τα προάστια μειώνοντας τις μεταφορικές – ταξιδιωτικές αποστάσεις και ανακουφίζοντας το κέντρο της πόλης από την κυκλοφοριακή συμφόρηση. Αυτό από μόνο του θα έχει σαν αποτέλεσμα μείωση 50 εκατομμύρια σε κατανάλωση καυσίμων ανά έτος.

Για το ανάδοχο σχέδιο «Περιφερειακός Δρόμος των Αθηνών» υπάρχει μια προσφορά 13 Ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών και μιας Γαλλικής «Transroute Internationale».

Ο προϋπολογισμός του σχεδίου ανέρχεται στο ποσό των 2 δις ευρώ και η οικονομική ενίσχυση διασφαλίζεται από την Εθνική Ελληνική Πολιτεία, την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό δάνειο της τράπεζας από την ανάδοχο εταιρεία και τα εμπορικά τραπεζικά δάνεια.

3.3.3 Το Αττικό Μετρό

Με την είσοδο της νέας χιλιετίας το Μετρό της Αθήνας έχει στόχο όχι μόνο να αποκαταστήσει τη εμπιστοσύνη των Αθηναίων στα μαζικά μέσα μεταφοράς και να βελτιώσει δραστικά τις μεταφορές στην πρωτεύουσα, αλλά να συμβάλλει γενικότερα στην άνοδό του βιοτικού επιπέδου των Αθηναίων και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Οι δύο γραμμές με μήκος 18 χλμ. και 21 σταθμούς εξυπηρετούν 450.000 επιβάτες κάθε μέρα, επιπλέον με τις 330.000 που εξυπηρετούνται ήδη από την προηγούμενη γραμμή.

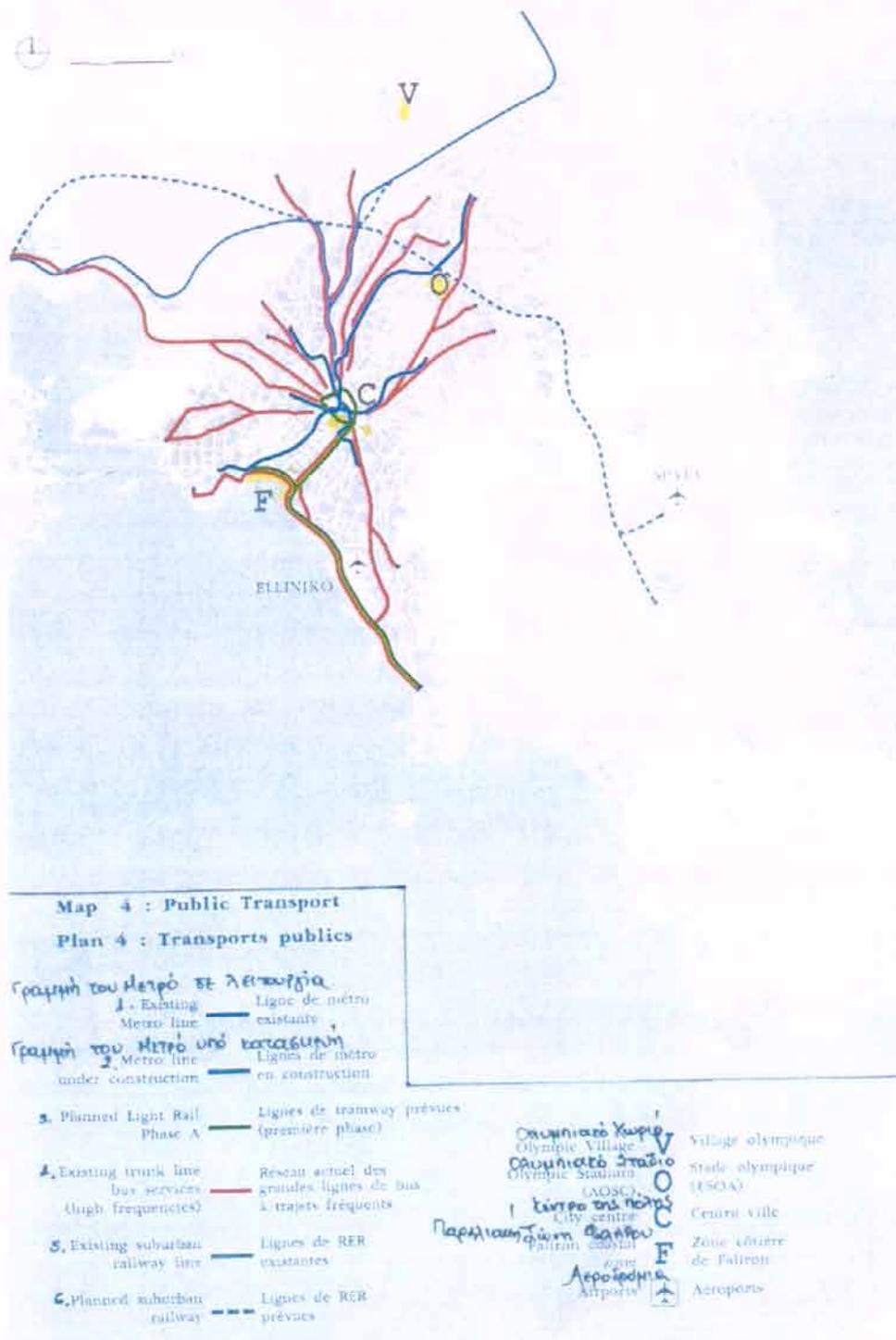
Το σχέδιο έχει προβλέψει την σύνδεση των λεωφορείων και των τρόλεϊ με τους σταθμούς του Μετρό και την κατασκευή στην ομαλή δημόσια μεταφορά στην ευρύτερη περιοχή των Αθηναίων θα γίνονται καθημερινά 250.000 λιγότερες μετακινήσεις με Ι.Χ αυτοκίνητα. Αυτό θα έχει συνέπεια τη μείωση των ρύπων κατά 35%. Την ίδια στιγμή η εξοικονόμηση χρόνου στις μετακινήσεις θα είναι ιδιαίτερη σημαντική.

Την ευθύνη του έργου έχει εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου η εταιρεία ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε, νομικό πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που ιδρύθηκε με το νόμο 1955 / 91. Ανάδοχος του έργου είναι η Ολυμπιακή Μετρό, κοινοπραξία 22 ελληνικών, γαλλικών και γερμανικών εταιρειών που συνεργάζονται για την κατασκευή του έργου.

Το συνολικό κόστος του έργου ανέρχεται σε 2 δις ευρώ ή 717 δις δρχ. σε τιμές '99. Την κατασκευή του Μετρό έχει χρηματοδοτήσει σε ποσοστό 90% η Ευρωπαϊκή Ένωση και Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με μορφή επιδοτήσεων και δανείων ενώ το υπόλοιπο 10% καλύπτεται από κονδύλια του Ελληνικού Δημοσίου.

Οι γραμμές του Μετρό που τέθηκαν σε λειτουργία τα τέλη του Ιανουαρίου του 2000 αποτελούν μονάχα το κεντρικό τμήμα ενός ευρύτερου δικτύου, το οποίο όταν ολοκληρωθεί θα εξυπηρετεί περίπου 600.000 επιβάτες επιπλέον το 24ωρο και θα συνδέει περιοχές όπως το Αιγάλεω, το Περιστέρι, τη Γλυφάδα, την Αργυρούπολη, το Μαρούσι.

Το Μετρό της Αθήνας θα επεκταθεί κατά 27,4 χλμ. με την κατασκευή 23 νέων σταθμών. Ήδη για τις ανάγκες του έργου έχει συντελεστεί σημαντικός αριθμός αναγκαστικών απαλλοτριώσεων για τις οποίες έχει δαπανηθεί ποσό της τάξης των 7,2 δις δραχμές. Ακόμη, με βάση πρόσφατα στοιχεία, 2.200 εργαζόμενοι απασχολούνται στο Μετρό Αθηνών, σε σαράντα διαφορετικές τοποθεσίες.

3.3.4 Ενοποίηση Αρχαιολογικών χώρων

Το σχέδιο ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων αποσκοπεί στην αποκατάσταση, αναστήλωση των ιστορικών μνημείων της πόλης διαμέσου της αρμονικής συνύπαρξης της πολιτιστικής κληρονομιάς με τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου τρόπου ζωής και της κοινωνικής ανάπτυξης.

Το κέντρο της Αθήνας θα γίνει ένα αρχαιολογικό Πάρκο, οι δρόμοι θα μετατραπούν σε πράσινους πεζόδρομους της πόλης. Η αναμόρφωση και διατήρηση των μνημείων και κτιρίων με αρχιτεκτονική αξία, μαζί με τα κύρια τοπία, τους ανοικτούς χώρους και τις πλατείες είναι ουσιώδη μέρη αναψυχής αυτού που κοινού επιμορφωτικού χώρου.

Το σχέδιο προβλέπει ένα δικτυωμένο σχέδιο για δημόσιο χώρο για αναψυχή και επιμορφωτικές δραστηριότητες. Η ολοκλήρωση των πιο ενδιαφερόντων επιμορφωτικών ορόσημων της πόλης θα δημιουργήσουν το πιο εκτεταμένο υπαίθριο μουσείο στον κόσμο, ιδανικό για μια βόλτα ανάμεσα στον Ελληνικό πολιτισμό.

Η α' φάση του σχεδίου, θα ολοκληρωθεί το 2004 και θα κοστίσει 375 εκατομμύρια ευρώ.

3.4 ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΚΤΥΟΥ

Η κατασκευή μεγάλων έργων που θα αναφέρουμε στην συνέχεια αποτελεί μεγάλη υποδομή για την Ελλάδα και προβλέπει την χώρα μας έναν άμεσα προοδευτικό διεθνές σύνδεσμο, ο οποίος θα βελτιώσει την ποιότητα και θα επαυξήσει την δυναμική της μελλοντικής επένδυσης στην Αθήνα και στην Ελλάδα γενικότερα.

3.4.1 Η Αττική οδός

Ένα από τα πιο σημαντικά έργα που κατασκευάζονται στην περιοχή της πρωτεύουσας και βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη είναι η **Αττική οδός**. Είναι το πρώτο αυτοχρηματοδοτούμενο Built - Operate - Transfer (BOT) έργο στη χώρα μας κι ένα από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη, τμήμα των μεγάλων διευρωπαϊκών δικτύων (Trans European Network - TEN).

Η ελεύθερη λεωφόρος Ελευσίνας - Σταυρού - αεροδρομίου Σπάτων όπως αλλιώς ονομάζεται η Αττική οδός, αποτελεί ένα σύγχρονο αυτοκινητόδρομο 6 λωρίδων, μήκους 70 χλμ., που θα αποτελέσει τον περιφερειακό Δακτύλιο της Αθήνας.

Είναι η οδός ελεύθερης κυκλοφορίας που ενώνει:

- Το Θριάσιο πεδίο με τα Μεσόγεια.
- Το νέο αεροδρόμιο στα Σπάτα με όλη την Αττική.
- Την Εθνική οδό Αθηνών - Θεσσαλονίκης με την Εθνική οδό Αθηνών - Πατρών.

Επίσης ενώνεται με:

- Το δίκτυο του Μετρό σε δύο σταθμούς, το σιδηροδρομικό δίκτυο όλης της χώρας με την πρωτεύουσα (σταθμός Αχαρνών).
- Τα λιμάνια Ελευσίνας - Πειραιά - Λαυρίου - Ραφήνας.

Σήμερα, έντεκα ελληνικές εταιρείες, οι ισχυρότερες ελληνικές τράπεζες και άλλες διεθνείς ή εγκατεστημένες στη Ελλάδα, δεκάδες μελετητικά γραφεία, γραφεία συμβούλων, βιομηχανίες δομικών υλικών, τεχνικές εταιρείες υπεργολάβων, έχουν κινητοποιηθεί – αξιοποιώντας περισσότερους από 2.500 ειδικούς επιστήμονες υπάλληλους και εξειδικευμένους εργατοτεχνίτες – προχωρώντας την υλοποίηση της κατασκευής της Αττικής οδού.

Η Αττική οδός Α.Ε θα αλλάξει ριζικά την σημερινή κατάσταση μετακινήσεων στην Αττική. Οι ατελείωτες ουρές στους περιφερειακούς δρόμους, αλλά και σε πολλούς συνοικιακούς θα εκλείψουν, ενώ τα κόστη μεταφοράς προϊόντων και προσωπικού θα μειωθούν σημαντικά. Χιλιάδες φορτηγά και επιβατικά αυτοκίνητα, που επιβαρύνουν το αστικό τμήμα των δύο εθνικών οδών θα μετακινούνται πλέον περιφερειακά, επιτρέποντας να λειτουργήσουν αποδοτικότερα η λεωφόρος Κηφισού και το αρχικό τμήμα της λεωφόρου Αθηνών.

Η Αττική οδός Α.Ε διασφαλίζει μέσω του μεγάλου αυτού έργου όχι μόνον ένα αντικείμενο 400 δις δραχμές για τα επόμενα τέσσερα χρόνια (περίοδο: μελετών – κατασκευών), αλλά και ένα αντικείμενο 100 δις δραχμές κατ' έτος για τα επόμενα της περιόδου κατασκευής 20 χρόνια. Αυτό σημαίνει μια σταθερότητα εσόδων για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, που θα επιτρέψει για πρώτη φορά στις εταιρείες – μέλη της κοινοπραξίας Αττική οδός Α.Ε – να σχεδιάσουν την περαιτέρω επιχειρηματική τους εξέλιξη με όρους καλύτερους απ' ότι στο παρελθόν.

Οι κατασκευαστικές εταιρείες που συμμετέχουν στην Αττική οδό Α.Ε είναι:

ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ, ΑΒΑΞ Α.Ε, ΑΛΤΕ Α.Ε, ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑΧΝΟΔΟΜΙΚΗ, ΕΤΕΘ Α.Ε, J&P ΕΛΛΑΣ ΑΤΕ, ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε, ΤΕΒ Α.Ε, ΤΕΓΚ Α.Ε, Κ.Ι ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

3.4.2 Π.Α.Θ.Ε (Πάτρα – Αθήνα – Θεσσαλονίκη – Εύζωνοι) ✓

Ο νέος αυτοκινητόδρομος Π.Α.Θ.Ε θα είναι ο μεγαλύτερος αυτοκινητικός άξονας της Ελλάδας.

Με ένα συνολικό μήκος 730 Km, ο καινούργιος αυτοκινητόδρομος θα διασχίζει την Ελλάδα κατά μήκος του Βόρειου – Νότιου Άξονα συνδέοντας την Πάτρα, την Αθήνα και την Αθήνα με τα σύνορα της χώρας. Θα ενώνει 6 περιοχές, 11 νομαρχίες, 14 μεγάλες κωμοπόλεις και πόλεις, 9 λιμάνια, 6 αεροδρόμια και περισσότερες από 80 τουριστικές και εμπορικές περιοχές.

Από τα μεγαλύτερα έργα που βρίσκονται υπό κατασκευή στην χώρα μας σήμερα, και που θα αποτελέσει ένα σημαντικό παράγοντα στη μείωση του κόστους μεταφοράς και ταυτόχρονα στην αύξηση της ασφάλειας του δρόμου.

Επίσης, θα προάγει την οικονομία, τον τουρισμό και το μορφωτικό επίπεδο της ζωής των περιοχών που θα διασχίζει διευκολύνοντας την επικοινωνία, την μεταφορά και την ανάπτυξη. Ο καινούργιος αυτοκινητόδρομος θα βελτιώσει άμεσα τον σύνδεσμο της Ελλάδας με την υπόλοιπη Ευρώπη, δημιουργώντας έτσι σημαντικά οφέλη για την ανάπτυξη της κουλτούρας των οικονομικών και τουριστικών σχέσεων.

Το συνολικό κόστος του έργου προϋπολογίζεται περίπου στα 2 δις ευρώ, τα οποία θα απορροφηθούν από εθνικά και κοινοτικά αποθέματα.

- Τοπικό Ευρωπαϊκό Αναπτυξιακό Απόθεμα: 21%
- Συνεκτικό Απόθεμα: 13%
- Εθνικά Αποθέματα: 56%
- Ιδιωτικά Αποθέματα: 10%

Ιδιωτική χρηματοδότηση θα χρησιμοποιηθεί για μερικούς τομείς του αυτοκινητόδρομου.

3.4.3 Εγνατία οδός

Η Εγνατία οδός είναι από τα μεγαλύτερα και σπουδαιότερα έργα, που πραγματοποιούνται σήμερα, όχι μόνο σε εθνικό αλλά και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πρόκειται για μια κλειστή εθνική οδό 680 χλμ. με δύο λωρίδες που ενώνει την Ελλάδα με την Ευρώπη και Ασία.

Επιπλέον, λειτουργεί ως συλλεκτήριος οδικός άξονας των μεταφορών της Βαλκανικής και της Ν.Α Ευρώπης. Σ' αυτήν καταλήγουν οι Πανευρωπαϊκοί Διάδρομοι:

- Βερολίνο – Σόφια – Θεσσαλονίκη, Ελσίνκι με κατάληψη την Αλεξανδρούπολη
- Βιέννη – Βελιγράδι – Θεσσαλονίκη, ενώ εννέα κάθετοι οδοί εξασφαλίζουν την διασύνδεση της Ελλάδας με τις χώρες των Βαλκανίων.

Σε εθνικό επίπεδο η Εγνατία οδός αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του συστήματος μεταφορών της Βόρειας Ελλάδας, αφού βγάζει από την απομόνωση την Ήπειρο, τη Δυτική Μακεδονία και τη Θράκη.

Η Εγνατία οδός είναι ένα από τα πρώτα μεγάλα δημόσια έργα που εφαρμόζει περιβαλλοντική διαχείριση, δηλαδή μέθοδο οργάνωσης και εφαρμογής των μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος.

Το έργο σήμερα καλύπτεται κατά 85% από περιβαλλοντικές άδειες. Κατά μήκος του άξονα εντοπίζονται: 17 περιοχές προστασίας φυσικού περιβάλλοντος, 4 υδροβιότοποι προστατευόμενοι από τη Διεθνή σύμβαση Ramsar, 70 περιοχές προστασίας άγριας ζωής, 250 χώροι και μνημεία ιστορικού ενδιαφέροντος.

Η Εγνατία οδός θα δώσει την ευκαιρία συμπληρωματικών επενδύσεων στον τομέα μεταφορών (π.χ εμπορευματικά κέντρα), της βιομηχανίας και του τουρισμού. Θα αποτελέσει δηλαδή άξονα ανάπτυξης της Βόρειας Ελλάδας.

Σαν οδικός άξονας η Εγνατία οδός θα δώσει άμεση πρόσβαση σε: 19 μεγάλες πόλεις, 332 χωριά, 5 λιμάνια, 8 αεροδρόμια, 30 τουριστικές και άλλου γενικού ενδιαφέροντος περιοχές και σε 10 σημαντικές βιομηχανίες.

Από τα 680 χλμ. του συνολικού μήκους της Εγνατίας, είχαν κατασκευαστεί τα προηγούμενα χρόνια, δηλαδή πριν από την έναρξη του Β' Κ.Π.Σ περίπου 120 χλμ. Για τα έργα της Εγνατίας είχαν εξασφαλιστεί από προγράμματα του Β' κοινοτικού πλαισίου στήριξης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείου Συνοχής, 430 δις δραχμές. Από αυτά 60% είναι κοινοτικοί πόροι και 40% εθνική συμμετοχή. Επειδή στην πορεία διαπιστώθηκαν μεγάλα περιβαλλοντικά και γεωτεχνικά προβλήματα που καθυστέρησαν την κατασκευή κάποιων τμημάτων, προτάθηκε από την εταιρεία και εγκρίθηκε από την Επιτροπή Παρακολούθησης η ένταξη στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Μεγάλοι Οδικοί Άξονες» και άλλων τμημάτων μήκους 100 χλμ. Εκτός χρηματοδότησης έμεινε ένα μικρό τμήμα (48 χλμ.), για την κατασκευή του οποίου, θα συνδυαστούν όλες οι δυνατές μορφές συγχρηματοδότησης με την αξιοποίηση πόρων, δανεικών και ιδιωτικών κεφαλαίων.

Παράλληλα αποφασίστηκε από την Κοινοτική και Ελληνική πλευρά η συνέχιση της χρηματοδότησης του έργου από το Γ' κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Τον Οκτώβριο του 1997 εγκρίθηκε δάνειο από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων προς την Ελληνική Κυβέρνηση περίπου 70 δις εκατομμύρια δραχμές για τα έργα στην περιοχή Καβάλας – Κομοτηνή – Κήπων.

Από το έτος 1997 την ευθύνη κατασκευής του έργου ανέλαβε η Εγνατία Οδός Α.Ε και παρά τις ελλείψεις και δυσκολίες που υπήρχαν, το έργο προχωράει με γοργούς ρυθμούς. Από το '94 έως το '96 δημοπρατήθηκαν έργα συνολικού προϋπολογισμού 200 δις δραχμές περίπου.

Το '97 δημοπρατήθηκαν από την εταιρεία έργα συνολικού προϋπολογισμού 200 δις δραχμές ενώ το '98 οι δημοπρασίες έφθασαν τα 400 δις δραχμές. Το '99 ολοκληρώθηκαν ουσιαστικά οι δημοπρασίες των έργων που έχουν ενταχθεί σε κοινοτικά προγράμματα με συνολικό προϋπολογισμό της τάξης των 200 δις δραχμών, εκτός από το τμήμα Παναγιά – Γρεβενά, προϋπολογισμού 100 δις δρχ., που θα δημοπρατηθεί στο τέλος του 2000 λόγω καθυστέρησης που προέκυψε από την απόφαση του συμβουλίου της Επικρατείας.

Τα επιδόματα για τον προϋπολογισμό του σχεδίου γύρω στα 2,3 δις ευρώ έχουν ασφαλιστεί και θα προβλεφθούν για:

- Το Ελληνικό κράτος (εθνικά επιδόματα)
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση (Συνεκτικό Απόθεμα, Τοπικό Ευρωπαϊκό Αναπτυξιακό Απόθεμα).
- Η Επενδυτική Ευρωπαϊκή Τράπεζα.

3.4.4 Η γέφυρα του Ρίου – Αντίρριου ✓

Η κατασκευή της γέφυρας πάνω στην διασταύρωση των βορείων και νοτίων διαδρομών στο Ελληνικό Σύστημα Συγκοινωνίας, είναι ένα από τα 14 υψηλής προτεραιότητας σχέδια για την Ευρώπη στο δίκτυο της Ευρωπαϊκής Συγκοινωνίας, ως ένα παρακλάδι του «Π.Α.Θ.Ε» αυτοκινητόδρομου.

Η οδική σύνδεση μεταξύ Ρίου και Αντιρρίου θα πάρει τη μορφή μιας γέφυρας σε τρεις τομείς. Ένα κεντρικό τμήμα με πέντε στηρίγματα, κρεμαστής γέφυρας, με ολικό μήκος 2.990 m, και οι βοηθητικές γέφυρες στις δύο άκρες της βασικής γέφυρας με μήκος 378 και 252 μέτρα αντίστοιχα.

Η κατασκευή θα έχει ως αποτέλεσμα τη διάβαση της διασταύρωσης μέσα σε 5 λεπτά, όπως αντιτίθεται στα 45 λεπτά που μόνιμα χρειάζονται τα Ferry-boat.

Το σχέδιο αυτό θα δημιουργήσει 1.000 νέες θέσεις εργασίας κατά την φάση της κατασκευής και θα βοηθήσει τις κατασκευαστικές εταιρείες να αναπτύξουν πρωτοποριακές γνώσεις για την διαχείριση τους.

Το σχέδιο υπολογίζεται να ολοκληρωθεί το 2004 και θα έχει ολικό προϋπολογισμό 750 εκατομμύρια ευρώ, δηλαδή 220 δις δραχμές.

Αυτό το ποσό θα χρηματοδοτηθεί από:

- Το Ελληνικό κράτος
- Την ανάδοχη εταιρεία
- Ένα δάνειο από την Ευρωπαϊκή Επενδυτική Τράπεζα εγγυημένο από μια ομάδα Εμπορικών Τραπεζών.

3.4.5 Σύνδεση Πρέβεζας – Ακτίου

Η υποθαλάσσια ζεύξη Πρέβεζας – Ακτίου θα βελτιώσει την υποδομή της Δυτικής Ελλάδας, ανοίγοντας μια οδό επικοινωνίας από τα πιο σπουδαία δυτικά λιμάνια της Ευρώπης (Πάτρα και Ηγουμενίτσα) με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Το σχέδιο έχει συνολικό μήκος 4.710 μ. και διακρίνεται στο υποθαλάσσιο-υπόγειο τμήμα μήκους 1.570 μ., στις ράμπες εισόδου – εξόδου μήκους 412 μέτρων και στις επίγειες οδικές προσβάσεις μήκους 2.728 μέτρων.

Με μια λωρίδα κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση, παρακάμπτει την πόλη της Πρέβεζας χωρίς να την αποκόπτει από το φυσικό και ιστορικό περιβάλλον της και βελτιώνει τον χρόνο οδικής διαδρομής στον άξονα Ακτιο – Πρέβεζα – Ηγουμενίτσα κατά 35 λεπτά.

Το υποθαλάσσιο - υπόγειο τμήμα περιλαμβάνει σήραγγα διαστάσεων 6,0 μ. ύψος επί 10,6 μ. πλάτος, ενώ η διαθέσιμη επιφάνεια για την κυκλοφορία (περιτύπωμα) είναι 5,0 μ. ύψος X 8,0 μ. πλάτος. Το υποθαλάσσιο τμήμα της σήραγγας εγκιβωτίζεται στον πυθμένα του διαύλου έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία του διαύλου και της ζεύξης και η ασφάλεια του έργου.

Η σήραγγα θα εξοπλιστεί με όλο τον απαραίτητο Η/Μ εξοπλισμό για φωτισμό, αερισμό, πυρασφάλεια κλπ., ενώ στις εξόδους της θα κατασκευαστούν δύο κτίρια για τη διαχείριση του εξοπλισμού και τον έλεγχο λειτουργίας.

Η κατασκευή του έργου άρχισε το 1995 και προβλέπεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2000. η συνολική δαπάνη του έργου προβλέπεται ότι θα ανέρθει σε 24 δις δραχμές. Το υπόψη έργο επιδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε ποσοστό 25% της αρχικής συμβατικής δαπάνης, δηλαδή 11 Μ ECU μέσω της γραμμής Β5-700 (αρχική συμβατική δαπάνη 12,33 δις δραχμές).

Το υπόψη έργο πέραν της συμβολής του στην βιομηχανική, αγροτική και τουριστική ανάπτυξη της Δυτικής παραλιακής ζώνης της χώρας εξασφαλίζει 20 θέσεις εργασίας κατ' έτος που δημιουργήθηκαν κατά την κατασκευή.

Την επίβλεψη του έργου έχει αναλάβει μια ειδική Υπηρεσία Δημοσίων έργων που χειρίζεται τα σπουδαιότερα και μέγιστα θέματα που αφορούν την Δυτική Ελλάδα με την βοήθεια ενός σωματείου από έμπειρους τεχνικούς τον όμιλο Ramboll – Penco. Ο ανάδοχος του έργου είναι η κοινοπραξία Christiani & Nielsen Ltd ΤΕΓΚ Α.Ε.

3.4.6 Σιδηροδρομικά έργα ΟΣΕ

Η ΕΡΓΟΣΕ, μια ανώνυμη εταιρεία θυγατρική του ΟΣΕ, δημιουργήθηκε για να αναλάβει τη διαχείριση του επενδυτικού προγράμματος του ΟΣΕ και συγχρηματοδοτείται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και το Ταμείο Συνοχής, στο πλαίσιο συμφωνίας που έχει συναφθεί μεταξύ Ελληνικών και Κοινοτικών Αρχών.

Αντικειμενικός στόχος της ΕΡΓΟΣΕ είναι η αξιοποίηση εγκαταστάσεων της χώρας μας, προς όφελος του Ελληνικού σιδηροδρόμου και της Εθνικής Οικονομίας.

Το επενδυτικό πρόγραμμα που υλοποιεί η εταιρεία αφορά τον εκσυγχρονισμό των βασικών σιδηροδρομικών αξόνων Αθήνας – Θεσσαλονίκης – Ειδομένης και Αθήνας – Πάτρας ώστε να παρέχουν υψηλού επιπέδου υπηρεσίες, εφάμιλλες αυτών που παρέχουν οι σιδηρόδρομοι άλλων Ευρωπαϊκών χώρων, αλλά και στη βελτίωση των υπολοίπων γραμμών του δικτύου που τροφοδοτούν τους βασικούς αυτούς άξονες, με αναμενόμενες θετικές επιπτώσεις στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Τα βασικότερα έργα που εντάσσονται στο επενδυτικό πρόγραμμα του ΟΣΕ είναι τα εξής:

1. Εκσυγχρονισμός σιδηροδρομικού άξονα Αθήνας – Θεσσαλονίκης. Προϋπολογισμός 100 δις δραχμές.
2. Εκσυγχρονισμός γραμμής Αθήνας – Κορίνθου. Προϋπολογισμός 92 δις δραχμές.
3. Συγκρότημα εγκαταστάσεων Θριάσιου Πεδίου και σιδηροδρομική σύνδεση με λιμένα Ν. Ικονίου.
4. Διαπλάτυνση σιδηροδρομικής γραμμής Παλαιοφάρσαλου – Καλαμπάκας. Προϋπολογισμός 21 δις δραχμές.
5. βελτίωση σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης – Αλεξανδρούπολης.

Ο προϋπολογισμός των έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη και διαχειρίζεται η ΕΡΓΟΣΕ ανέρχεται σε περίπου 700 δις δραχμές και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης τους εκτείνεται μέχρι το έτος 2003. Τα έργα αυτά χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, Ευρωπαϊκό Ταμείο Συνοχής) και από Εθνικούς Πόρους (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων).

3.4.7 Έργα – Παρεμβάσεις στο Κυκλοφοριακό

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες 2004 αποτελούν βασικό τροχοπέδη στο να αποκτήσει η χώρα μας ένα σύγχρονο ειδικό δίκτυο. Για τις ανάγκες των αγώνων έχουν προγραμματιστεί εκατοντάδες έργα, μικρά και μεγάλα ικανά να αποφορτίσουν την κυκλοφοριακή ένταση. Το ΥΠΕΧΩΔΕ σχεδιάζει ανισόπεδους κόμβους, διαπλατύνσεις οδών καθώς και δημιουργία διαβάσεων για τους πεζούς σε νέα σημεία.

Όλες αυτές οι παρεμβάσεις περιέχονται σε μελέτες που έχουν εκπονηθεί για λογαριασμό του ΥΠΕΧΩΔΕ ενώ άλλες έξι έχουν προκηρυχθεί και αφορούν τα εξής σημεία:

- (α) Ολυμπιακές εγκαταστάσεις του ΟΑΚΑ
- (β) Ολυμπιακές εγκαταστάσεις στην περιοχή Φαλήρου – Λεωφόρου Ποσειδώνος μέχρι τον Άγιο Κοσμά.
- (γ) Τμήμα Ολυμπιακού δακτυλίου από την διασταύρωση Συγγρού – Καλλιρρόης μέχρι τα Σίδερα Χαλανδρίου.
- (δ) Λεωφόρο Κύμης μέχρι το Ολυμπιακό Χωριό στους Θρακομακεδόνες
- (ε) Νέα Φιλαδέλφεια από το γήπεδο της ΑΕΚ μέχρι την εθνική οδό.
- (στ) Διαδρομή Μαραθώνα – ΟΑΚΑ. Αναμόρφωση της κλασικής διαδρομής για το αγώνισμα του Μαραθωνίου.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 επισπεύδουν τόσο την ολοκλήρωση των μελετών όσο και των παρεμβάσεων του ΥΠΕΧΩΔΕ στο υπερφορτωμένο οδικό δίκτυο της Αθήνας.

Όσον αφορά τις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις του ΟΑΚΑ, προβλέπεται η δημιουργία ανισόπεδων (υπογείων) διαβάσεων σε όλο το μήκος της λεωφόρου Σπύρου Λούη, κατασκευή χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων και αναβάθμιση των κάθετων οδών, έτσι ώστε να επιτευχθεί η ταχεία κυκλοφορία των οχημάτων από και προς το Ολυμπιακό Στάδιο.

Το σχέδιο για την λεωφόρο Κύμης προβλέπει τη μετατροπή της σε κλειστή λεωφόρο, δηλαδή ταχείας κυκλοφορίας και διαπλάτυνση των υφιστάμενων οδών. Η λεωφόρος Κύμης θα συνδεθεί με το νέο αυτοκινητόδρομο Ελευσίνας – Σταυρού – Σπάτων.

Από το Παναθηναϊκό Στάδιο στη Λεωφόρο Βασιλέως Κωνσταντίνου μέχρι και στα Σίδερα Χαλανδρίου προβλέπεται σωρεία παρεμβάσεων, με κυριότερες τις κατασκευές ανισόπεδων κόμβων στη διασταύρωση λεωφόρου Αλεξάνδρας με Κηφισίας στις συμβολές Κηφισίας – Αδριάνειου στο Νέο Ψυχικό, Κηφισίας – Φάρος Ψυχικού, Κηφισίας – Εθνικής Αντιστάσεως.

Στην περιοχή του Φαλήρου προβλέπεται η κατασκευή ανισόπεδων κόμβων στη συμβολή Αμφιθέας – Λεωφόρου Ποσειδώνος, Αλίμου – Λεωφόρος Ποσειδώνος και στη Λεωφόρο Συγγρού στο ύψος του Ιπποδρόμου.

Για τις ανάγκες της κλασικής διαδρομής στο αγώνισμα του μαραθωνίου προβλέπονται δεκάδες έργα αναβάθμισης κατά μήκος της Λεωφόρου Μεσογείων. Στις προτάσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ για τα έργα που εντάσσονται στο Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και εγκρίθηκαν από τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιλαμβάνονται και τα μεγάλα έργα (Μετρό, Αττική Οδός, Αεροδρόμιο Σπάτων) , που αναμένεται να βελτιώσουν την καλύτερη εικόνα των Αθηναϊκών δρόμων.

Για το διάστημα 2000 – 2006 έχουν εγκριθεί τα έργα:

1. Ολοκλήρωση και τμηματική παράδοση σε κυκλοφορία των τμημάτων του Μετρό.
2. Επέκταση των γραμμών του Μετρό και αναβάθμιση της γραμμής του ΗΣΑΠ.
3. Ανάπτυξη του προαστιακού σιδηρόδρομος Αττικής και σύνδεση του με το νέο αεροδρόμιο στα Σπάτα.
4. Ολοκλήρωση και απόδοση σε χρήση της Αττικής οδού.
5. Ολοκλήρωση και λειτουργία του νέου αερολιμένα στα Σπάτα.
6. Ολοκλήρωση και απόδοση σε χρήση του νέου αυτοκινητόδρομου Ελευσίνα – Σταυρός – Σπάτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΩΦΕΛΗ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΩΦΕΛΗ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σε χρυσή ευκαιρία για μια άνευ προηγουμένου οικονομική ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό της Ελληνικής οικονομίας αναδεικνύεται η ανάληψη της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η επενδυτική έκρηξη θεωρείται πλέον δεδομένη: σημαντική άνοδος της εισροής ξένων κεφαλαίων, επιτάχυνση των δημοσίων έργων, πλήρης απορρόφηση των πόρων του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Οι τομείς και οι επιχειρήσεις, της βιομηχανίας, του Τουρισμού, της πληροφορικής, των μεταφορών καθώς και το χρηματιστήριο Αθηνών θα ωφεληθούν σε μέγιστο βαθμό.

4.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θεωρούνται δικαίως από πολλούς μοχλός οικονομικής ανάπτυξης. Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από την πόλη των Αθηνών εξασφαλίζει την επιτάχυνση της αναπτυξιακής πορείας της χώρας μας μακροπρόθεσμα.

Μακροπρόθεσμα οικονομική ανάπτυξη επέρχεται όταν αυξάνεται το φυσικό (ιδιωτικό και δημόσιο) κεφάλαιο, το ανθρώπινο κεφάλαιο και φυσικά όταν βελτιώνεται η τεχνολογία. Η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην χώρα μας θα συμβάλει στην αύξηση του φυσικού της κεφαλαίου μέσω της βελτίωσης των μεταφορικών δικτύων της Αττικής, της διεθνούς διαφήμισης της χώρας και της κατασκευής αθλητικών εγκαταστάσεων.

Η πίεση των προθεσμιών των Ολυμπιακών Αγώνων θα σταματήσει το φαινόμενο του περιορισμού και της αναβολής των σχετικών έργων προκειμένου να βελτιωθούν οι προϋπολογισμοί δημόσιας κατανάλωσης. Η καλύτερη παρακολούθηση των έργων θα περιορίσει τη διαφθορά και τις σπατάλες. Η βελτίωση των μεταφορικών δικτύων θα οδηγήσει σε αύξηση της παραγωγικότητας του ιδιωτικού κεφαλαίου, του ανθρώπινου κεφαλαίου και ενδεχομένως σε τεχνολογική πρόοδο.

Η επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης θα βελτιώσει όλους τους μακροοικονομικούς δείκτες. Η αύξηση του ΑΕΠ βελτιώνει αυτόματα τις σχέσεις: α) ΑΕΠ προς χρέος, β) ΑΕΠ προς έλλειμμα και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας. Κατά 2,5 τρις δραχμές θα αυξηθεί το ΑΕΠ στο διάστημα 2001–2005 από τους Ολυμπιακούς Αγώνες ενώ ο προϋπολογισμός των προμηθειών σε προϊόντα και υπηρεσίες θα ανέλθει σε μισό τρις.

Μέσω των Ολυμπιακών Αγώνων προβάλλεται στη χώρα μας η τεράστια ευκαιρία να δείξει ότι η Ελλάδα διαθέτει μια σταθερή οικονομία με υψηλούς δείκτες ανάπτυξης, με καλές υποδομές και ικανοποιητικούς κοινωνικούς δείκτες. Θα μπορέσουμε να δείξουμε ότι η Ελλάδα είναι έτοιμη να παίξει ένα σημαντικό οικονομικό ρόλο και ότι μπορεί να γίνει ένας αξιόπιστος συνομιλητής και συνεργάτης.

Όλα αυτά μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση των εθνικών θεμάτων ενώ στην εποχή της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας όλα αυτά χρειάζονται για τη μεγαλύτερη προσέλκυση ξένων επενδύσεων και ταυτόχρονα τη διείδυση των Ελληνικών σε άλλες χώρες.

Η ανάληψη λοιπόν και η διοργάνωση της Ολυμπιάδας το 2004 προβάλλει μια νέα δυναμική εικόνα της Ελλάδας και καταρρίπτει κάθε αρνητική προδιάθεση και προκατάληψη σε οτιδήποτε ελληνικό. Προσφέρει στη Ελληνική κοινωνία ένα πνεύμα αισιοδοξίας και δημιουργίας και την απελευθερώνει από το μακροχρόνιο σύμπλεγμα κατωτερότητας. Ταυτόχρονα, με αυτή τη θετική μεταβολή της εικόνας της Ελλάδας, οι διεθνείς οίκοι που αξιολογούν τις χώρες ανάλογα με την πιστοληπτική τους ικανότητα ενδέχεται να αναβαθμίσουν την χώρα μας σε υψηλότερο επίπεδο. Αυτό θα συμβάλλει στη αύξηση του διεθνούς ενδιαφέροντος για την Ελληνική Οικονομία και ενδέχεται σε βαθμό βεβαιότητας να οδηγήσει σε αύξηση των εισροών επενδυτικών κεφαλαίων.

Η επερχόμενη Ολυμπιάδα δημιουργεί μια ανάγκη για καλύτερη υποδομή και οργάνωση εκ μέρους της Ελλάδας. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες απαιτούν μια τεράστια οργανωτική προσπάθεια σε όλους τους τομείς της οικονομικής αλλά και κοινωνικής δραστηριότητας. Επομένως για να μπορέσει η χώρα μας να διοργανώσει μια «χρυσή» Ολυμπιάδα με άποψη οργάνωση χωρίς λάθη, θα οδηγηθεί στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητάς της.

Μπορούμε λοιπόν να καταλήξουμε ότι με την διοργάνωση και τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα θα αυξηθεί η συνολική ζήτηση για αρκετά χρόνια, η οποία θα κάνει εφικτούς τους αναπτυξιακούς ρυθμούς που έχει ανάγκη η χώρα μας. Οι επιχειρήσεις θα εκσυγχρονιστούν αναλογικά και οι συμπληρωματικές επενδύσεις θα αναβαθμίσουν πολλές νέες θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν. Όλα αυτά θα επιταχύνουν τον ρυθμό ανάπτυξης και θα αποτελέσουν πύλη εξόδου της οικονομίας μας από την ύφεση.

Βέβαια πρέπει να επισημανθεί ότι τα οικονομικά οφέλη που προαναφέραμε θα είναι άμεσα και σημαντικά με την προϋπόθεση καλή διαχείριση των θεμάτων και άρτια οργάνωση από την πλευρά των υπευθύνων.

4.2 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ - ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Η πολυδιάστατη άνθιση που θα γνωρίσει η χώρα μας κατά τα επόμενα έτη θα αντανakλασθεί στις επενδύσεις και στην κεφαλαιαγορά. Ίσως, όχι με την αμεσότητα ή την ένταση που έδειξαν στο Χρηματιστήριο οι πρώτες μέρες μετά την ανάληψη της Ολυμπιάδας, αλλά οπωσδήποτε θα αντανakλασθεί και θα επιδράσει σταθερά ανοδικά σε όλα τα μεγέθη και σε όλες τις αξίες.

Η ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004 άλλαξε τον προσανατολισμό της χρηματιστηριακής αγοράς. Ίδιοι αλλά και νέοι επενδυτές εμφανίστηκαν διατεθειμένοι να επενδύσουν με ορίζοντα την προσεχή επταετία. Αναγκάζοντας έτσι τα ράθυμα μέχρι τότε μετοχικά και μικτά Αμοιβαία Κεφάλαια εσωτερικού να τοποθετηθούν στην Σοφοκλέους.

Από τις πρώτες μέρες μετά την ανάληψη της Ολυμπιάδας από την χώρα μας και κατά την πρώτη συνεδρίαση της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, ο γενικός δείκτης τιμών μετοχών του χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών εκτινάχθηκε στα ύψη. Ο ενθουσιασμός των επενδυτών στην οδό Σοφοκλέους, ο οποίος είχε χαρακτηριστικά και διεθνών, χρηματιστηριακών και μη αναλυτών.

Σύμφωνα με χρηματιστηριακές πηγές, αναμένεται να ευνοηθούν όλες σχεδόν οι μετοχές, αλλά αυτό θα γίνει σε τρεις φάσεις. Στην πρώτη φάση θα ευνοηθούν αυτές

που κατέχουν ηγεμονικές θέσεις στους κλάδους των κατασκευαστικών εταιρειών, των τηλεπικοινωνιών, της πληροφορικής και των τσιμεντοβιομηχανιών. Στη δεύτερη φάση θα ευνοηθεί ο κλάδος των μεταλλουργικών εταιρειών και των Τραπεζών και στην τρίτη φάση όλες οι υπόλοιπες μετοχές.

4.2.1 Επενδύσεις

Σύμφωνα με εκτιμήσεις η Ελλάδα αναμένεται να πραγματοποιήσει μέσα στο χρονικό διάστημα 1998 – 2004 επενδύσεις περί τα πέντε δις δραχμές για τα έργα υποδομής. Για τα πρόσθετα έργα περί τα 140 δις δραχμές θα είναι οι επενδύσεις του Δημοσίου, ενώ περί τα 130 δις δραχμές θα αναζητηθούν από τον ιδιωτικό τομέα με το σχήμα της αυτοχρηματοδότησης. Ο παρακάτω πίνακας είναι επενδυτικός για τα έργα και τις επενδύσεις που αφορούν την Ολυμπιάδα 2004 καθώς και για το που θα συμμετέχει το ιδιωτικό κεφάλαιο:

Οι επενδύσεις του 2004		
Σε δις δραχμές	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ
Συγκρότημα Πολλαπλών Χρήσεων (Φαλήρου)	25	Αυτοχρηματοδότηση
Ολυμπιακό Χωριό (Αχαρνές) Κατασκευή Εξοπλισμός	72,5 10	Αυτοχρηματοδότηση Αυτοχρηματοδότηση
Νέες Αθλητικές εγκαταστάσεις (Μαρκόπουλο, Γαλάτσι, Νίκαια, Άγιος Κόσμος)	30	Δημόσια Δαπάνη
Κέντρο Τύπου & Μεταδόσεων Κατασκευή Εξοπλισμός	4,25 2,5	Δημόσια Δαπάνη Δημόσια Δαπάνη
Ανακατασκευή/επέκταση υφιστάμε- νων αθλητικών εγκαταστάσεων	30	Δημόσια Δαπάνη
Τηλεπικοινωνίες/ Πληροφορικά συστήματα	50	Δημόσια Δαπάνη/ Χορηγίες εταιρειών
Ξενοδοχεία/ Τουρισμός	20	Ιδιωτική Δαπάνη
Ενίσχυση/ Βελτίωση υφιστάμενων Υποδομών (δρόμοι κλπ.)	20	
ΣΥΝΟΛΟ	264,25	

Ο πρόεδρος των θεσμικών επενδυτών κ. Αλέξης Πιλάβιος σε δήλωσή του προς τον «Οικονομικό Ταχυδρόμο» τόνισε ότι η ανάληψη και διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 από την Αθήνα άλλαξε ριζικά την ψυχολογία στη χρηματιστηριακή αγορά. Οι επενδυτές αισθάνονται μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στη χώρα μας, στην οικονομία και στις ελληνικές επιχειρήσεις. Επομένως, οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν επενδυτικό δέλεαρ και προσελκύουν το ενδιαφέρον μεγάλων ξένων εταιρειών για επενδύσεις στην Ελλάδα. Το ενδιαφέρον αυτό στρέφεται κυρίως στον κατασκευαστικό τομέα και τις τηλεπικοινωνίες.

Σύμφωνα με στοιχεία των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, οι Αμερικάνοι έχουν υποβάλλει επενδυτικά προγράμματα για την κατασκευή του Ολυμπιακού Χωριού ενώ σημαντικό ενδιαφέρον έχουν επιδείξει για την ανάληψη της τηλεοπτικής κάλυψης των αγώνων και του management της διοργάνωσης. Οι αμερικανικές επενδύσεις οφείλονται καθαρά και μόνο στην ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από την χώρα μας και όχι στο επενδυτικό περιβάλλον για το οποίο ο αμερικάνικος παράγοντας διατύπωσε αυστηρή κριτική τα προηγούμενα έτη.

Μεταξύ των πολυεθνικών εταιρειών που θέλουν να επενδύσουν στην Ελλάδα, είναι οι εταιρείες: Motorola, CBS (δίκτυο τηλεόρασης), Kellogg's (βιομηχανίες τροφίμων), Space Imagine (δορυφορικές επικοινωνίες), Κρίσλερ κλπ.

Ήδη όμως πολλές επενδύσεις Αμερικάνικων εταιρειών στην Ελλάδα έχουν ολοκληρωθεί. Έως τώρα έχει πραγματοποιηθεί η επένδυση της Poly - Forth ύψους 7,5 δις δραχμών. Στην περιοχή της Θράκης για την παραγωγή πολυατελικής ρητίνης ενώ στο στάδιο της τελικής έγκρισης βρίσκεται η επένδυση της Owens Coming, ύψους 2,7 δις δρχ. για την κατασκευή εργοστασίου αγωγών-ινών ύαλου.

Από το σύνολο των επενδύσεων που έχουν υποβληθεί, οι Γερμανοί επενδυτές έχουν τον πρώτο λόγο με κεφάλαιο 19,7 δις δραχμές, ακολουθούν οι Η.Π.Α με 14,47 δις δραχμές, οι Ιταλοί με 8,9 δις δραχμές, οι Γάλλοι με 6,34 δις δραχμές κλπ.

Για πρώτη φορά εμφανίζονται κεφάλαια από τη Ρωσία για την παραγωγή αλκοόλης και οινοπνευματωδών, ενώ πρωτοποριακή είναι η Κυπριακή επένδυση στον τομέα της παραγωγής τηλεκαρτών στο νομό Έβρου.

Τους τελευταίους μήνες έχουν υποβληθεί στο Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων (ΕΛΚΕ) 25 επενδυτικά κεφάλαια, τα οποία στις περισσότερες ανέρχονται μέχρι και 100% συνολικού ύψους 66,37 δις δραχμές, από τα οποία 30,96 δις δραχμές αποτελούν την επιχορήγηση των διατάξεων και των αναπτυξιακών νόμων.

4.2.2 Μετοχές – τεχνικές εταιρείες

Σε ικανοποιητικά επίπεδα έχουν ήδη φτάσει οι τιμές των μετοχών των τεχνικών εταιρειών. Η υλοποίηση των έργων της Ολυμπιάδας αποτελεί σίγουρα «χρυσή» ευκαιρία για τεράστια κέρδη. Έτοιμες να συγκρουσθούν αλλά και να συνεργασθούν μεταξύ τους για την ανάληψη της κατασκευής των έργων της Ολυμπιάδας του 2004 είναι οι Ελληνικές τεχνικές εταιρείες.

Αν και η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από την Αθήνα έδωσε σημαντική ώθηση σε ολόκληρο το Ελληνικό Χρηματιστήριο οι μετοχές των τεχνικών εταιρειών ήταν οι πιο κερδισμένες.

Πέρα όμως από την αλματώδη εξέλιξη της απόδοσης του κλάδου των κατασκευαστικών εταιρειών, μετά την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από τη Ελλάδα, παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση των συναλλαγών στο σύνολο του χρηματιστηρίου.

Συγκεκριμένα, η μέση ημερήσια αξία του Χρηματιστηρίου από την αρχή του έτους ως την 5^η Σεπτεμβρίου '97 ήταν 14,3% δις δραχμές και των κατασκευαστικών εταιρειών 995,7 εκατομμύρια δραχμές. Δηλαδή η μέση ημερήσια αξία των

συναλλαγών των μετοχών των κατασκευαστικών εταιρειών αντιπροσωπεύει το 7% της συνολικής αξίας.

Μετά την απόφαση στο διάστημα 8/9/97 – 29/9/97 η μέση ημερήσια αξία των συναλλαγών στο Χρηματιστήριο αυξήθηκε σε 27,6 δις και του κλάδου των κατασκευαστικών εταιρειών σε 3,1 δις δραχμές που αντιπροσωπεύει το 11,1% της συνολικής αξίας της αγοράς. Δηλαδή, η μέση ημερήσια αξία των συναλλαγών του κλάδου των κατασκευαστικών εταιρειών υπερτριπλασιάστηκε, της αγοράς σχεδόν διπλασιάστηκε, ενώ το ποσοστό της συμμετοχής της μέσης ημερήσιας αξίας συναλλαγών του εξεταζόμενου κλάδου ως προς τη συνολική μέση ημερήσια αξία των συναλλαγών της αγοράς αυξήθηκε κατά 1,6 φορές.

Κατωτέρω παρατίθεται διαπιστώσεις όπως αυτές προέκυψαν μέσα από την μελέτη των μετοχών των τεχνικών εταιρειών, των δεικτών οικονομικής δραστηριότητας και αποδοτικότητας μεγάλων τεχνικών εταιρειών:

- Με βάση τα κέρδη προ φόρων της χρήσης 1996, την κεφαλοποίηση και το ανεκτέλεστο υπόλοιπο, μεταξύ των εισηγμένων στη Κύρια Αγορά τεχνικών εταιρειών η «Μηχανική» είναι πρώτη.
- Η «Γενέρ» είναι πρώτη μεταξύ των εισηγμένων τεχνικών εταιρειών στην Παράλληλη Αγορά, με βάση τα κέρδη προ φόρων 1996, και την κεφαλοποίηση.
- Η «αφοί Μεσοχωρίτη» είναι τελικά μεταξύ των εισηγμένων τεχνικών εταιρειών στην Κύρια Αγορά, με βάση τα κέρδη προ φόρων 1996, την κεφαλοποίηση και το ανεκτέλεστο υπόλοιπο.
- Μεταξύ των εισηγμένων τεχνικών εταιρειών στην Παράλληλη Αγορά η «Εκτέρ» είναι τελευταία, με βάση τα κέρδη προ φόρων, την κεφαλοποίηση και το ανεκτέλεστο υπόλοιπο.
- Η «Μοχλός» είναι τελευταία με βάση τη μερισματική απόδοση και τον τζίρο του 1996.
- Πρώτη, με βάση τη μερισματική απόδοση, μεταξύ των τεχνικών εταιρειών στην Κύρια Αγορά είναι η «Ευρωπαϊκή Τεχνική». Μεταξύ εκείνων της Παράλληλης Αγοράς, η πρώτη είναι η «Εκτέρ», ενώ τελευταία η «Σιγάλας».
- Το μεγαλύτερο τζίρο, μεταξύ των τεχνικών εταιρειών στην Κύρια Αγορά, παρουσιάζει η «ΑΕΓΕΚ» ενώ μεταξύ εκείνων της Παράλληλης Αγοράς η «ΕΤΑΝΕ». Το μικρότερο τζίρο μεταξύ των τεχνικών εταιρειών στην Παράλληλη Αγορά, παρουσιάζει η ΔΙΕΚΑΤ.
- Το μικρότερο (ελκυστικότερο) λόγω χρηματιστηριακής τιμής μετοχής προς λογιστική αξία μετοχής (P/BV), μεταξύ των εισηγμένων τεχνικών εταιρειών στην Κύρια Αγορά παρουσιάζει η «ΕΡΓΑΣ» και το μεγαλύτερο (χειρότερο) η «Ελληνική Τεχνοδομική». Αντίστοιχα, στην Παράλληλη Αγορά, το μικρότερο έχει η «Σιγάλας» και το μεγαλύτερο η «ΕΤΑΝΕ».
- Μεταξύ των τεχνικών εταιρειών της Παράλληλης Αγοράς, το μεγαλύτερο ανεκτέλεστο υπόλοιπο έχει η «Σιγάλας» και το μικρότερο η «ΕΚΤΕΡ».
- Με βάση το κριτήριο της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων, πρώτη, μεταξύ των τεχνικών εταιρειών στην Κύρια Αγορά, είναι η «Θεμελιοδομή» και τα τελευταία η «ΒΙΟΤΕΡ». Αντίστοιχα, στην Παράλληλη Αγορά, το μεγαλύτερο λόγο (ίδια προς ξένα κεφάλαια) παρουσιάζει η «ΕΚΤΕΡ» και το μικρότερο η «ΓΕΝΕΡ».
- Τον υψηλότερο δείκτη γενικής ρευστότητας, μεταξύ των τεχνικών εταιρειών στην Κύρια Αγορά, παρουσιάζει η «ΒΙΟΤΕΡ» και το μικρότερο η «ΑΤΕΜΚΕ». Αντίστοιχα, στην Παράλληλη Αγορά, τον υψηλότερο δείκτη παρουσιάζει η «ΕΚΤΕΡ» και το μικρότερο η «ΕΤΑΝΕ».

4.2.3 Χρηματιστήριο

Ελπιδοφόρες διαγράφονται οι προοπτικές για τα χρηματιστηριακά δρώμενα μετά τις διαφαινόμενες τάσεις υποχώρησης του πληθωρισμού, της ανακοπής των ανοδικών τάσεων των επιτοκίων καθώς και της βελτίωσης των ρυθμών είσπραξης των φορολογικών εσόδων. Οι εξελίξεις αυτές σε συνδυασμό με τις προθέσεις της κυβέρνησης να προχωράει σε αποκρατικοποιήσεις δημιουργούν κατάλληλες συνθήκες για μια θετική χρηματιστηριακή πορεία. Θεμέλια βάση για την ανάπτυξη της χρηματιστηριακής αγοράς θα αποτελέσει η διατήρηση και η συνεχής βελτίωση του οικονομικού και επιχειρηματικού κλίματος στην χώρα μας.

Σημαντικό είναι το γεγονός της στροφής των Ελλήνων θεσμικών επενδυτών, που μέχρι τώρα είχαν περιορισμένη συμμετοχή στην αγορά, προς τα μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια, τα οποία εκτιμάται ότι θα παίξουν ενεργό ρόλο στις χρηματιστηριακές εξελίξεις.

Η ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004 από την Αθήνα ανανέωσε το ενδιαφέρον των ξένων επιχειρηματικών κύκλων για την Σοφοκλέους και έχει ήδη συμβάλει θετικά στην αύξηση της ρευστότητάς της. Νέοι κλάδοι, εμφανίζονται δυναμικά και συγκεντρώνουν πάνω τους τα μάτια ισχυρών διεθνών επενδυτών. Ο βαθμός εμπιστοσύνης των εγχώριων και ξένων επενδυτών στην οικονομία μας διευρύνεται καθημερινά.

Καταλήγουμε λοιπόν στο συμπέρασμα ότι χρηματιστηριακή αγορά αποκτά δύναμη και έχει την ευκαιρία να παίξει τον πρωταγωνιστικό ρόλο που απαιτείται για την άνθηση της Ελληνικής Οικονομίας.

Επιπλέον, πρέπει να τονίσουμε, ότι όλο αυτό το αισιόδοξο πλαίσιο της αγοράς δεν θα πρέπει να αποτελέσει άλλοθι για υπερβολικές και λανθασμένες τοποθετήσεις. Οι επενδυτές θα πρέπει να επιδείξουν υπευθυνότητα και αυτοσυγκράτηση. Είτε θετικό, είτε αρνητικό είναι το κλίμα, η επιλογή των επενδύσεων θα πρέπει να είναι προστατευτική και απευθύνεται σε κερδοφόρες και υγιείς επιχειρήσεις.

4.3 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Η Ελληνική Βιομηχανία θα πρέπει αυτό το διάστημα προετοιμασίας των Ολυμπιακών Αγώνων να εκμεταλλευθεί στο έπακρο τις αναπτυξιακές προοπτικές που τις προσφέρονται. Πρέπει να υπάρξει μια διαδικασία εκσυγχρονισμού της παραγωγικής βάσης της χώρας καθώς θα διευκολυνθεί η ίδρυση και η ανάπτυξη νέων κλάδων.

Ήδη υπάρχει πολύ μεγάλη αισιοδοξία για καλύτερες προοπτικές των Ελληνικών προϊόντων από την πλευρά των Ελλήνων Βιομηχάνων οι οποίοι προσδοκούν υψηλά κέρδη.

Η Ελληνική Βιομηχανία το χρονικό διάστημα 2000-2004 θα καταφέρει να αξιοποιήσει τις νέες ευκαιρίες προβολής και αναβάθμισης της εικόνας των Ελληνικών προϊόντων ταυτόχρονα με την αναβάθμιση του ονόματος της Ελλάδας στη διεθνή αγορά. Ιδιαίτερα για μερικούς τομείς της Ελληνικής παραγωγής, αν όχι για το σύνολο της Ελληνικής Βιομηχανίας, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Ολυμπιάδα του 2004 μπορεί να αποδειχθεί πολύ προτού αρχίσει «σανίδα σωτηρίας».

Η πρόοδος των έργων έχει ενισχύσει εντυπωσιακά τις τσιμεντοβιομηχανίες, οι οποίες έχουν επέλθει σε μια περίοδο παραγωγικής «άνθησης» με ιδιαίτερα θετικές επιπτώσεις στην κερδοφορία τους.

Σημαντικά οφέλη θα αποκομίσουν ακόμα οι βιομηχανίες ξύλου, οι εταιρείες οικοδομικών υλικών, οι μεταλλουργίες, καθώς και όλοι οι μεσάζοντες που εμπλέκονται στο κύκλωμα των έργων και της οικονομικής δραστηριότητας.

Μεγάλοι βιομήχανοι της Βόρειας Ελλάδας δήλωσαν στο Βήμα (14-9-97) ότι οι πελάτες τους απ' όλο τον κόσμο έχουν αναπτύξει μια ευνοϊκότερη συμπεριφορά απέναντί τους. Μας μιλούν είπαν με καλύτερο πνεύμα, συνεργαζόμαστε σε καλύτερα επίπεδα, μας λογαριάζουν περισσότερο τώρα. Δεν πρόκειται να μας χαρίσουν χρήματα χάριν της Ολυμπιάδας, αλλά το σίγουρο είναι ότι έχουμε αποκτήσει άλλο κύρος και έχουμε κερδίσει σε αξιοπιστία στον τομέα της βιομηχανίας μας.

Ο οικονομικός διευθυντής του ομίλου «TITAN» ο Μιχάλης Κολακίδης, ένας από τους μεγαλύτερους οικονομολόγους, που έχει γνωρίσει καλά διάφορους μεγάλους κλάδους της Ελληνικής Βιομηχανίας επισημαίνει ότι: «Το Ελληνικό προϊόν αποκτά μια καλύτερη θέση στη διεθνή αγορά». Μια θέση όμως που θα είναι ανά πάσα στιγμή επισφαλής αν δεν ανακοπεί η πορεία διάβρωσης της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής παραγωγής.

Σημαντικές ελπίδες στην υπόθεση της Ολυμπιάδας για την τόνωση της παραγωγής και των εξαγωγών της, έχει εναποθέσει η βιομηχανία τροφίμων και ποτών καθώς και ενδυμάτων.

Ιδιαίτερα ο κλάδος των τροφίμων και των ποτών είναι σε θέση να επιτύχει τα μεγαλύτερα οφέλη, στον βαθμό που θα επιτευχθεί και η ανάπτυξη του τουρισμού προς την χώρα μας τα επόμενα χρόνια. Κι' αυτό διότι όταν οι ξένοι γνωρίζουν τα προϊόντα της χώρας μας τις περισσότερες φορές γίνονται οι καλύτεροι πρεσβευτές τους όταν επιστρέψουν στην πατρίδα τους.

Η Ελληνική βιομηχανία κτιριακού εξοπλισμού ενδέχεται να γνωρίσει σημαντική άνοδο με την προοπτική να αναλάβει την κατασκευή και επίπλωση του «Ολυμπιακού Χωριού». Θα πρέπει λοιπόν για να βγει κερδισμένη η Ελληνική βιομηχανία αυτού του κλάδου να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της και ίσως και την ποιότητα παραγωγής της γιατί ήδη αντιπρόσωποι μεγάλων ευρωπαϊκών βιομηχανιών επίπλου κάνουν τα δικά τους φιλόδοξα σχέδια.

Οι βιομηχανίες τσιμέντου, έτοιμου σκυροδέματος και άλλων δομικών υλικών γνωρίζουν ήδη τρομερή ανάπτυξη και υψηλά κέρδη.

Άλλοι τομείς της Ελληνικής παραγωγής που δεν φαντάζεται κανείς ότι μπορεί να έχουν κάποιο όφελος από την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα, στην πραγματικότητα μπορεί να γνωρίσουν σημαντική ανάπτυξη.

Η εκδοτική εκτυπωτική βιομηχανία «Τουμπής» εταιρεία που «ηγείται» ενός ολόκληρου τομέα παραγωγής τουριστικών εντύπων και η οποία απασχολεί εκατοντάδες ανθρώπους, έχει ήδη νέα σχέδια εφόσον οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα είναι το κίνητρο για να αυξηθεί σημαντικά το τουριστικό ρεύμα προς τη χώρα μας αλλά και η ζήτηση τουριστικών εντύπων για την χώρα μας στο εξωτερικό.

Η υπόθεση της Ολυμπιάδας μπορεί να οδηγήσει τελικά την Ελληνική βιομηχανία σε υψηλούς αναπτυξιακούς ρυθμούς ενώ παράλληλα μπορεί να αποτελέσει παράγοντα

προβολής των Ελληνικών προϊόντων στη μεγάλη ευρωπαϊκή αγορά με κόστος που υπό διαφορετικές συνθήκες θα ήταν απαγορευτικό.

4.4 ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η ανάληψη και η διεξαγωγή των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 από την Ελλάδα θα δώσει την ευκαιρία στην χώρα μας να σε όλο τον κόσμο. Η Ελλάδα είναι μια χώρα που διαθέτει ένα πολύτιμο αρχαίο πολιτισμό και μια χρυσή πολιτιστική κληρονομιά, που είναι γνωστά σε κάθε άνθρωπο πάνω στον πλανήτη. Οι Ολυμπιακοί αγώνες προσφέρουν στην χώρα μας την ευκαιρία για διαφήμιση της σύγχρονης Ελλάδας. Δίνεται λοιπόν η δυνατότητα στον Ελληνικό λαό να δείξει ότι είναι αντάξιος συνεχιστής των αρχαίων Ελλήνων προγόνων, εφόσον μέσω της Ολυμπιάδας η Ελλάδα θα μπορέσει να προβάλλει τις σύγχρονες δυνατότητες της χώρας μας και να πείσει ότι είναι ικανή να φέρει εις πέρας μια τόσο δύσκολη – οικονομικά και οργανωτικά – αποστολή.

Ο τουρισμός που αποτελεί μια σημαντική πηγή εσόδων για τη Ελληνική Οικονομία, θα ωφεληθεί παρά πολύ από την προβολή της χώρας κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας των Ολυμπιακών Αγώνων και θα κορυφωθεί κατά την διεξαγωγή τους. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν ένα γεγονός με διεθνή χαρακτήρα που θα έχει σίγουρο μελλοντικό, οικονομικό, πολιτιστικό, πολιτικό και κοινωνικό αντίκτυπο στην χώρα μας. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 δίνονται να προσελκύσουν σημαντικό αριθμό τουριστών στην Ελλάδα και ταυτόχρονα αποτελούν αφετηρία για την ανάπτυξη άλλων γεγονότων και δραστηριοτήτων που μπορούν να συγκινήσουν τουριστικά. Το τουριστικό όφελος μεγιστοποιείται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, λόγω του διεθνούς τους χαρακτήρα.

Ο διεθνής χαρακτήρας των αγώνων επιδρά και στη διεθνή αναγνώριση του τόπου που τους οργανώνει. Στην περίπτωση της Ελλάδας βέβαια οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν πρόκειται να γνωστοποιήσουν για πρώτη φορά τον τόπο ως τουριστικό προορισμό αλλά σίγουρα δύνανται να διαμορφώσουν μια διαφορετική εικόνα της Ελλάδας και ιδίως της Αττικής ως τόπο προορισμού. Η Αθήνα μέχρι σήμερα αποτελούσε κυρίως ενδιάμεσο σταθμό κι όχι τελικό προορισμό. Η τουριστική βιομηχανία είναι πολυσύνθετη και περιλαμβάνει ένα σύνολο συναφών δραστηριοτήτων και εταιρειών όπως αεροπορικές, ναυτιλιακές και άλλες που σχετίζονται με την μεταφορά των επιβατών, καθώς και ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, εστιατόρια κ.λ.π. Συμπεριλαμβάνονται επίσης εκείνες οι μεταποιητικές επιχειρήσεις (βιομηχανίες – βιοτεχνίες) που παράγουν προϊόντα που σχετίζονται άμεσα με τον τουρισμό όπως αναμνηστικά είδη. Παράλληλα υπάρχουν κι άλλες βιομηχανίες που εξαρτώνται μεν από τον τουρισμό αλλά σε μικρότερο βαθμό όπως βιομηχανίες που παράγουν αθλητικά είδη, εταιρείες μεταφορικών μέσων, διαφημιστικές εταιρείες, εταιρείες μέσων επικοινωνίας, φαρμακευτικές βιομηχανίες, βιομηχανίες ένδυσης, τράπεζες.

Η επιρροή των Ολυμπιακών Αγώνων στην άνοδο του τουρισμού στην χώρα μας αναμένεται να οδηγήσει όλους τους παραπάνω κλάδους που αναφέραμε σε σημαντική ανάπτυξη και αύξηση των κερδών τους, εκτός από την γενικότερη νέα πνοή που θα δώσει στη διάρθρωση του τουριστικού προϊόντος και κατά συνέπεια στην ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της τουριστικής ζήτησης όχι μόνο κατά την διάρκεια των Αγώνων αλλά πριν και κυρίως μετά τους αγώνες.

Η Αθήνα αναλαμβάνει την ευθύνη να διοργανωθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες ομαλά χωρίς την ύπαρξη δυσκολιών και προβλημάτων. Σημαντικό παράγοντα της ομαλής

και επιτυχούς εξέλιξης των αγώνων αποτελεί η τουριστική εμπειρία της Ελλάδας ως ένας από τους πλέον δημοφιλείς και έμπειρους τόπους φιλοξενίας. Παράλληλα μια σειρά έργων υλικοτεχνική υποδομής θα διασφαλίσουν την οργάνωση των Αγώνων με βάση τα κριτήρια που θέτει η ΔΟΕ αλλά και το Ολυμπιακό Πνεύμα που έχει ως γενέτειρα του την Ελλάδα.

Τα μεγαλύτερα έργα – αθλητικά και μη – έχουν ως στόχο να αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής στην Αθήνα τόσο για τους πολίτες της όσο και για τους επισκέπτες της, εγχώριους και αλλοδαπούς.

Τα έργα υποδομής θα διαμορφώσουν την συνολική εικόνα της Ελλάδας και θα της προσδώσουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, ικανά να τροποποιήσουν τη σύνθεση του τουριστικού της προϊόντος.

Σύμφωνα με στατιστικές του ΕΟΤ ο τουρισμός της χώρας μας αυξάνεται αλματωδώς τα τελευταία χρόνια:

Διανυκτερεύσεις ξένων και Ελλήνων τουριστών.

'97: 51.195.387, '98: 54.342.544, '99: 57.918.662

Φέτος ο Ελληνικός τουρισμός θα φτάσει πολύ ψηλά καθώς οι αφίξεις τουριστών στη χώρα μας αναμένεται να προσεγγίσουν τα 13 εκατομμύρια. Η αύξηση στις αφίξεις αλλοδαπών είναι συνεχής τα τελευταία χρόνια, ενώ η πορεία θα συνεχιστεί να είναι θετική εν' όψει της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Το συμπέρασμα μας λοιπόν είναι ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 είναι δυνατόν να αποτελέσουν μοχλό της τουριστικής ανάπτυξης της χώρας μας αλλά και φορέα αναδιοργάνωσης του τουριστικού προϊόντος. Η επιτυχής διοργάνωση και τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων θα αποτελέσει σημείο εκκίνησης μιας δυναμικά σχεδιασμένης τουριστικής πολιτικής.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες προσδίδουν στον τόπο που τους διοργανώνει μια μοναδικότητα μέσω της φήμης που δημιουργούν αλλά και των έργων υποδομής που συνοδεύουν τους Αγώνες. Τα δε έργα υποδομής, δεδομένου ότι θα απαιτήσουν αυτοχρηματοδότηση, δύνανται να φέρουν σε ουσιαστική συνεργασία το Δημόσιο με τον Ιδιωτικό τομέα θεμελιώνοντας μια μακροχρόνια και οργανωμένη στρατηγική για τον τουρισμό.

4.5 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η διοργάνωση της Ολυμπιάδας αποτελεί αναμφίβολα μεγάλη επιτυχία για την χώρα μας εθνικά και οικονομικά αλλά και ειδικότερα για την τόνωση της ανθρώπινης απασχόλησης.

Η ανάπτυξη έργων υποδομής, ο εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών, η αύξηση του τουρισμού ταυτόχρονα με τα μέτρα για την περιφερειακή ανάπτυξη θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας.

Τα μεγάλα έργα υποδομής, που αποτελούν μια από τις σημαντικότερες προτεραιότητες του εθνικού σχεδίου θα εξασφαλίσουν πάνω από 3.000 θέσεις εργασίας. Μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής για την απασχόληση του Υπουργείου Εργασίας από το πρόγραμμα «Απασχόληση και κατάρτιση στα μεγάλα τεχνικά

έργα», προϋπολογισμού 5,9 δις δραχμές το οποίο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης – Προώθησης και Απασχόλησης θα ωφεληθούν περίπου 3.000 άνεργοι.

Μεγάλες τεχνικές εταιρείες στις οποίες εγκρίθηκε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα όπως: η ΑΕΓΕΚ ΑΤΕ για την κατάρτιση 80 ατόμων προϋπολογισμού 168 εκατομμύρια δραχμές, η ΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε: 297 άτομα ύψους 624 εκατομμύρια δραχμές, η ΑΚΤΩΡ Α.Ε για την κατάρτιση 735 ατόμων προϋπολογισμού 1,83 δις δραχμές κ.α, αφού εντάχθηκαν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι υποχρεωμένες από τον αριθμό των ανέργων που θα εκπαιδεύσουν περίπου ένα ποσοστό της τάξης του 15% να το προσλάβουν στην επιχείρηση μετά το πέρας της κατάρτισης.

Σήμερα στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υλοποιούνται προγράμματα που συνδυάζουν την επαγγελματική κατάρτιση με την απασχόληση και την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού. Μέσω αυτού του προγράμματος στηρίζονται έμπρακτα οι ανάγκες των επιχειρήσεων και παράλληλα ενισχύονται οι άνεργοι ώστε να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της παραγωγής.

Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή Διεκδίκησης είχε δηλώσει ότι θα δημιουργηθούν 130.000 θέσεις εργασίας. Μέσα όμως από μια προσεκτική ματιά στη μελέτη της «ΟΜΙΚΡΟΝ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ Ε.Π.Ε» που είχε την ευθύνη για τα οικονομικά στοιχεία του φακέλου, δείχνει ότι πρόκειται για θέσεις ολίγων ημερών, όσο δηλαδή θα διαρκέσουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Στον αριθμό αυτό συμπεριλαμβάνονται και 40.000 εθελοντές που θα συνδράμουν για μια καλή διεξαγωγή των αγώνων.

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με στοιχεία από την μελέτη της ΟΜΙΚΡΟΝ προβλέπονται:

- **85.000 θέσεις** που αφορούν την διαδικασία οργάνωσης της Ολυμπιάδας εκ των οποίων 40.000 θα είναι εθελοντές.

Πρόκειται για μεταφραστές, προσωπικό οργάνωσης, κριτές αφέτες, άτομα που θα ασχοληθούν με τροφοδοσίες, με τη διατροφή των αθλητών, τις μεταφορές αλλά που θα προσφέρουν ιατρικές υπηρεσίες και τέλος με αυτούς που θα καλύψουν τον πληροφοριακό τομέα των αγώνων. Δηλαδή συλλογή στοιχείων και πληροφοριών, επεξεργασία, παραγωγή ενημερωτικού υλικού και τηλεοπτικών προγραμμάτων.

Η πλειοψηφία αυτών των θέσεων δημιουργείται λίγο πριν την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων και τελειώνει λίγο μετά την λήξη τους.

- **Θέσεις διοικητικού προσωπικού της Οργανωτικής Επιτροπής**, οι οποίες παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις σε συνάρτηση με το χρόνο δηλαδή το 1998 ήταν μόλις 30 θέσεις, το 2000 αυξήθηκαν προοδευτικά σε 150, ενώ το 2003 αναμένεται ο αριθμός των θέσεων να αγγίξει τις 1.000 φτάνοντας τελικά κατά την έναρξη των αγώνων σε 600 θέσεις εργασίας. Στις ανωτέρω θέσεις εμπεριέχεται πλήθος ειδικοτήτων όπως: καλλιτέχνες, διαφημιστές, μηχανικοί, οικονομολόγοι, μηχανολόγοι, δημοσιογράφοι, άτομα που θα ασχοληθούν με τις αθλητικές οργανώσεις και τις δημόσιες και διεθνείς σχέσεις. Οι θέσεις αυτές θα εκλείψουν μετά το πέρας των Ολυμπιακών Αγώνων.

- **35.000 θέσεις** υπολογίζονται κατ' ελάχιστον για την ασφάλεια και την τήρηση της τάξης κατά τη διάρκεια των αγώνων. Η ευθύνη λοιπόν για τα μέτρα ασφάλειας που θα ληφθούν βαρύνει αρχικά την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα, τις δυνάμεις των οποίων αν προκύψει ανάγκη θα υποστηρίξουν και τμήματα των ενόπλων δυνάμεων ενώ εξετάζεται το ενδεχόμενο της συνεργασίας με ιδιωτικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών ασφάλειας (security) αλλά και με εθελοντές ιδιώτες οι οποίοι θα επιλεγθούν και θα εκπαιδευτούν από την Ελληνική Αστυνομία και το Λιμενικό Σώμα. Επίσης στο ευρύτερο πλαίσιο των μέτρων τάξης και ασφάλειας που

θα ληφθούν, δεδομένη θεωρείται και η συμβολή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας για τα θέματα της αρμοδιότητάς της.

Ενδεικτικό λοιπόν της αύξησης του αριθμού των θέσεων εργασίας που θα προκύψουν στα πλαίσια της Ολυμπιάδας 2004 είναι το γεγονός ότι οι μελετητές της «ΟΜΙΚΡΟΝ» υπολογίζουν ότι πρωτογενής τομέας εργασίας (έργα και δραστηριότητες που σχετίζονται άμεσα με την Ολυμπιάδα) θα απορροφήσει περίπου 3.000 ανθρωποετή εργασίας, ενώ ο δευτερογενής τομέας εργασίας (τουρισμός, έκδοση ολυμπιακού λαχείου, λοιπά αναπτυξιακά έργα, κ.λ.π) θα απορροφήσει περίπου 10.500 ανθρωποετή εργασίας.

Ωστόσο, η αύξηση των θέσεων εργασίας και η αναμενόμενη γενικότερα τόνωση της απασχόλησης λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων, δεν θα πρέπει να δημιουργήσει σε όλους μας την εσφαλμένη εντύπωση ότι αποτελεί βιώσιμη λύση του προβλήματος της ανεργίας στην χώρα μας.

4.6 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 δημιουργήθηκαν φιλόδοξα επιχειρηματικά σχέδια για τις δημόσιες υπηρεσίες. Η Ελληνική Κυβέρνηση υπέγραψε με τις διοικήσεις των ΕΛΤΑ, των αστικών συγκοινωνιών της Αθήνας, του ΟΣΕ, του ΗΣΑΠ, του ΟΤΕ, του ΗΛΠΑΠ και του ΕΘΕΛ προγράμματα εξυγίανσης και επιχειρησιακά σχέδια για τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων αυτών οργανισμών. Διαφορετικά αυτό μεταφράζεται σε επενδύσεις συνολικού ύψους περίπου στα 400 δις δραχμές, κατά την επόμενη πενταετία.

Το πρώτο ερώτημα όμως που απασχολεί τις διοικήσεις των επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα είναι αν οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 θα βοηθήσουν να γίνει μια δεύτερη «Ολυμπιάδα» για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό των Δημόσιων Οργανισμών ή πρόκειται απλώς για μια αυταπάτη; Κατ' επέκτασιν η κύρια ανησυχία τους αφορά την εξεύρεση των αναγκαίων πόρων, από που δηλαδή και με ποιον τρόπο θα εξασφαλισθούν 400 δις που είναι απαραίτητα για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων, π.χ για το στήσιμο του προαστιακού σιδηρόδρομου Αθηνών – Σπάτων, για την ανακαίνιση του δικτύου του ΗΣΑΠ καθώς και για άλλα έργα.

Οι εθνικοί πόροι προφανώς δεν επαρκούν γι' αυτό προβλέπονται οι ακόλουθες πηγές: Εκτός από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, ο δανεισμός από τράπεζες, ακόμη και σε συνάλλαγμα, το «leasing» αλλά και η εκτέλεση των έργων με αυτοχρηματοδότηση. Πιο κάτω θα κάνουμε μια αναφορά στα μεγαλύτερα έργα των ΔΕΚΟ που συνδέονται άμεσα με τις ανάγκες της Ολυμπιάδας στην χώρα μας.

ΟΣΕ: Πρωταρχικός στόχος του ΟΣΕ είναι να υλοποιηθεί η σιδηροδρομική σύνδεση της Αθήνας με τα Σπάτα για την άμεση εξυπηρέτηση των επιβατών που θα προέρχονται από το νέο αεροδρόμιο των Σπάτων. Σύμφωνα με υπολογισμούς για την σιδηροδρομική υποδομή της συγκεκριμένης γραμμής θα απαιτηθούν περίπου 40 δις δραχμές. Επίσης απαραίτητη θεωρείται από τον ΟΣΕ η ενοποίηση των σιδηροδρομικών σταθμών Λαρίσης – Πελοποννήσου. Έργο προϋπολογισμού 20 δις δραχμές για το οποίο προβλέπεται η μέθοδος της αυτοχρηματοδότησης και η εκμετάλλευση των χώρων για μια εικοσαετία σε όσους πραγματοποιήσουν την επένδυση.

ΗΣΑΠ: Το μεγαλύτερο ποσοστό των μετακινήσεων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες θα πραγματοποιηθεί από το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας στο Ολυμπιακό Στάδιο μέσω του ηλεκτρικού. Είναι λοιπόν προφανές πόσο επιτακτική είναι η ανάγκη να ανακαινισθεί πλήρως η υφιστάμενη γραμμή του ηλεκτρικού. Είναι απαραίτητο να συγκροτηθεί ένα κέντρο ελέγχου της κυκλοφορίας, να βελτιωθεί η σηματοδότηση ελέγχου της κυκλοφορίας, να βελτιωθεί η σηματοδότηση και η ηλεκτροδότηση και τέλος να ενημερωθούν οι αποβάθρες έτσι ώστε να αυξηθεί το μεταφορικό έργο. Παρουσιάζεται λοιπόν η μεγάλη ευκαιρία στον ηλεκτρικό μέσω των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 να αποσπάσει ένα κονδύλι ύψους 70 δις δραχμές για την υλοποίηση των ως άνω έργων.

ΗΛΠΑΠ: Λόγω των αυξημένων επιβατικών και μεταφορικών αναγκών της Ολυμπιάδας, ο «στόλος» των τρόλεϊ έχει ήδη ανανεωθεί ενώ ενδέχεται να πραγματοποιηθούν και άλλες πρόσθετες αγορές μέσω υπογραφής options με τους ανάδοχους. Σύμφωνα με προϋπολογισμούς για το άνοιγμα επτά (7) νέων γραμμών αλλά και για τη δημιουργία νέου αμαξοστασίου στο Ρουφ θα απαιτηθούν επενδύσεις της τάξης των 10,5 δις δραχμών.

ΕΘΕΛ: Ήδη μετά την ανάληψη της Ολυμπιάδας έχει ανανεωθεί ο στόλος της ΕΘΕΛ με 750 νέα λεωφορεία και έχει επεκταθεί κατά πολύ η κατασκευή νέων λεωφορειοδρόμων. Υπό συζήτηση είναι το ενδεχόμενο να αντικατασταθεί ο στόλος της ΕΘΕΛ με αντιρρυπαντικά οχήματα με κοινοτική χρηματοδότηση μέσω της ανακατανομής των κονδυλίων του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

ΟΤΕ: Ο ΟΤΕ θα κληθεί να στηρίξει όλη την τηλεπικοινωνιακή υποδομή των νέων εγκαταστάσεων που θα συγκροτηθούν για τις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων.

Ο οργανισμός τηλεπικοινωνιών διεκδικεί τώρα τις δορυφορικές τηλεοπτικές μεταδόσεις μέσω της μετοχικής του σχέσης με το Inmarsat – P (δορυφορικό σύστημα).

Η μεγάλη αναγκαιότητα που γεννήθηκε για την συγκρότηση δικτύου ψηφιακής δορυφορικής συνδρομητικής τηλεόρασης από τον ΟΤΕ θα οδηγήσει σε επιπλέον διαπραγματεύσεις. Ήδη ο οργανισμός τηλεπικοινωνιών επιχειρεί να εντάξει όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς (ΕΡΤ, Filmnet και εγχώρια κανάλια) σε αυτή την επένδυση.

4.7 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Σε 190 δις δραχμές περίπου αναμένεται να ανέλθουν τα άμεσα έσοδα της Ελλάδας από τη φιλοξενία 180.000 – 190.000 επισκεπτών κατά την διάρκεια της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με υπολογισμούς του υπουργείου Ανάπτυξης εκτιμά ότι η ανά άτομο δαπάνη, κατά την περίοδο παραμονής ενός τουρίστα στην Αθήνα (θεωρώντας ως ελάχιστη περίοδο παραμονής τις 10 ημέρες), θα φτάνει σε σημερινές τιμές το ένα (1) εκατομμύριο περίπου δραχμές, ποσό που θα επιμερίζεται στους τομείς φιλοξενία, διατροφή, ψυχαγωγία, μετακίνηση, εισιτήρια αγώνων και τουριστικές επισκέψεις.

Ο μεγαλύτερος κερδισμένος λοιπόν από την διοργάνωση των Αγώνων θα είναι ο κλάδος του τουρισμού, κυρίως γιατί η προβολή της χώρας, όπως και τα έργα υποδομής που θα δημιουργηθούν, θα αποτελέσουν παρακαταθήκη για τη θετική πορεία του τουρισμού και για τα επόμενα χρόνια.

Έτσι, εξ' αφορμής της ανάληψης από την Αθήνα της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 απαιτείται ο εκσυγχρονισμός όλων περίπου των ξενοδοχειακών μονάδων των νομών Αττικής, Πειραιώς, Κορίνθου και Βοιωτίας και ενδεχομένως της Εύβοιας και της Θεσσαλονίκης (προκριματικοί ποδοσφαίρου), για την φιλοξενία των επισήμων, των εκπροσώπων των ΜΜΕ αλλά και των εκατοντάδων επισκεπτών.

Αναγκαία θεωρείται από κορυφαίους ξενοδοχειακούς κύκλους της Αθήνας η άρση του μέτρου της Κορεσμένης Περιοχής για την πρωτεύουσα, τουλάχιστον για τα ξενοδοχεία πολυτελείας.

Η Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών είναι κάθετα αντίθετη στην επιβολή επιδοτήσεων για τη δημιουργία νέων κλινών ενώ παράλληλα εξετάζει και την ανάγκη κατασκευής και άλλων ξενοδοχείων πολυτελείας.

Πάντως ανεξάρτητα από τη θέση των ξενοδόχων της Αθήνας, κύκλοι του ΕΟΤ υποστηρίζουν ότι η Αθήνα έχει έδαφος για νέες κλίνες πολυτελείας και ταυτόχρονα εκτιμάται ότι με τη δημιουργία του αεροδρομίου (ήδη έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον η Sheraton), ένα νέο θα δημιουργηθεί στην έκταση του ΕΟΤ στην Ανάβυσσο, ενώ και οι HYATT επιθυμεί να αποκτήσει ξενοδοχείο στο κέντρο των Αθηνών.

Σύμφωνα, με όλες τις ενδείξεις, η Αθήνα μπορεί να αυξήσει το δυναμικό της κατά 6.000 κλίνες, χωρίς να αρθεί η απόφαση του ΕΟΤ περί κορεσμένης περιοχής.

Η Αθήνα, για τη διαμονή των επισκεπτών πρότεινε ξενοδοχεία όλων των κατηγοριών, ενώ η πρόταση φιλοξενίας περιλαμβάνει τη διαμονή σε κρουαζιερόπλοια που θα βρίσκονται στις μαρίνες των Αθηνών, εξοχικές κατοικίες που βρίσκονται στα ανατολικά και δυτικά προάστια των Αθηνών και στα νησιά του Αργοσαρωνικού και τέλος τουριστικά camping πλήρως εξοπλισμένα που βρίσκονται στα προάστια της πόλης.

Τα μέλη της ΔΟΕ σύμφωνα με τον φάκελο φιλοξενία θα μείνουν στο ξενοδοχείο Hilton, ενώ για τις ανάγκες της ΔΟΕ θα παραχωρηθούν συνολικά 1900 δωμάτια τα οποία θα καλυφθούν και από το ξενοδοχείο Intercontinental.

Οι διαιτητές και οι υπεύθυνοι των αγωνιστικών δραστηριοτήτων θα φιλοξενηθούν στα ξενοδοχεία Caravel, Divani και President, ενώ οι επίσημοι προσκεκλημένοι θα φιλοξενηθούν μεταξύ άλλων στο ξενοδοχείο Meridien. Η ομάδα των Media θα μείνει κοντά στον χώρο εκτέλεσης των αθλημάτων. Για παράδειγμα, η ομάδα των ΜΜΕ που θα είναι επιφορτισμένη να καλύψει τον μαραθώνιο ή την κωπηλασία, αθλήματα που θα έχουν επίκεντρο το Μαραθώνα ή το Σχοινιά προβλέπεται να διανέμει σε ξενοδοχεία της Νέας Μάκρης, της Ραφήνας, του Αγίου Ανδρέα, της Βραυρώνας και της Ερέτριας. Ως χώρος διεξαγωγής των sessions της ΔΟΕ έχει προταθεί το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Η Ελληνική Κυβέρνηση θα δαπανήσει πρόγραμμα εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων ξενοδοχειακών κλινών ύψους 200 εκατομμυρίων δολαρίων (57 δις δραχμές), τα οποία βασίζονται στο χρηματοδοτικό πλαίσιο του Β' και Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

4.8 ΕΣΟΔΑ, ΕΞΟΔΑ & ΆΛΛΑ ΩΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Η ανάληψη της διοργάνωσης από την Ελλάδα της Ολυμπιάδας του έτους 2004, αποτελεί ένα εξαιρετικό σημαντικό γεγονός που θα οδηγήσει την Ελληνική Οικονομία σε πρωτόγνωρους ρυθμούς ανάπτυξης. Τα οφέλη απ' την ανάληψη της 28^{ης} Ολυμπιάδας είναι πολλαπλά και πολυδιάστατα. Έμμεσα και άμεσα, βραχυχρόνια και μακροχρόνια. Το ίδιο εκτιμούμε ότι είναι και τα μειονεκτήματα που θα προκύψουν από την ανάληψη μιας τόσο μεγάλης και πολυσύνθετης διοργάνωσης. Η ζωή όμως αυτής της χώρας θα μεταβληθεί τόσο πολύ, ώστε να είναι πρακτικά αδύνατο να μπορούμε να καταλήξουμε σε ένα ουσιαστικό και απόλυτο τελικό λογιστικό αποτέλεσμα.

Τα οφέλη όμως θα είναι περισσότερα, ισχυρότερα και σημαντικότερα από τις πιθανές λογιστικές ζημιές και τα ελλείμματα που ίσως προκύψουν. Τα κυριότερα πλεονεκτήματα είναι:

Εθνικά: Ο λαός αποκτά ξανά την από δεκαετίες χαμένη αυτοπεποίθησή του και ζει μια κατάσταση εθνικής έξαρσης και υπερηφάνειας. Για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια χάνει το σύνδρομο της κατωτερότητας έναντι άλλων περισσότερο οικονομικά αναπτυγμένων λαών και νοιώθει ότι έχει πετύχει σε έναν μεγάλο «εθνικό στόχο». Είναι ένα αίσθημα το οποίο θα βοηθήσει τον Ελληνικό λαό να πετύχει την ομοψυχία, να ξεπεράσει τα όσα προβλήματα έχει μπροστά του και τελικά να καταφέρει να οργανώσει και να πραγματοποιήσει μια από τις καλύτερες Ολυμπιάδες.

Παράλληλα όμως θα έχει πετύχει ένα αξιοζήλευτο επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης και διοικητικής και οικονομικής οργάνωσης.

Εξωτερικής πολιτικής: Η ανάθεση της 28^{ης} Ολυμπιάδας προσδίδει στην Ελληνική εξωτερική πολιτική σημαντικά πλεονεκτήματα, κυρίως σε ότι αφορά τη θέση της και τις θέσεις της σε θέματα και προβλήματα στην εγγύς της Ελλάδας γεωγραφική περιοχή.

Σαφέστατα όμως, η αναβάθμιση του διεθνούς ρόλου της Ελλάδας και η διαρκής προσοχή που εκ των πραγμάτων αποκτά η Ελλάδα σε διεθνές επίπεδο, αναβαθμίζει τη θέση της στη διεθνή κοινή γνώμη και βελτιώνει την ισχύ και την θέση της στην αντιμετώπιση των διαφόρων διεθνών προβλημάτων της.

Οικονομίας: Η κινητήρια δύναμη βρίσκεται στους πόρους του Β' και Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, που θα διατεθούν κατά κύριο λόγο στα μεγάλα έργα υποδομής και στην περιφερειακή ανάπτυξη αλλά και στην διοργάνωση της Ολυμπιάδας της Αθήνας, η οποία, εκτός από την «κίνηση» των 600 δις δραχμών που θα δημιουργήσει στην οικονομία, βελτιώνει θεαματικά το επιχειρηματικό κλίμα.

Το οικονομικό επιτελείο της Κυβέρνησης έχει καταλήξει σε αυτές τις εκτιμήσεις, η οποία, μετά την ανάθεση της 28ης Ολυμπιάδας 2004 παίρνει την υπόθεση της διοργάνωσης στα χέρια της με στόχους:

1. Την μεγιστοποίηση των πολιτικών οφελών και την προβολή της χώρας σε όλο τον κόσμο, και
2. Την ελαχιστοποίηση του δημοσιονομικού κόστους που πιθανότατα θα έχει η Ολυμπιάδα στην διαδρομή των επόμενων επτά (7) ετών. Η περίοδος αυτή συμπίπτει με την προσπάθεια της χώρας για την προσέγγιση των κριτηρίων της σύγκλισης και την είσοδό της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και το ευρώ το 2002.

Η Κυβέρνηση έχει στραμμένη την προσοχή της και το ενδιαφέρον της στην οικονομική διάσταση του γεγονότος, καθώς οι ψυχροί αριθμοί δείχνουν ότι:

- Σε διάστημα λιγότερο από επτά (7) χρόνια θα απαιτηθούν πόροι 600 δις δραχμές που θα εξασφαλίσουν την επιτυχία της διοργάνωσης.
- Τα περισσότερα από τα χρήματα αυτά – περίπου 320 δις δραχμές σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του διοικητή της τράπεζας της Ελλάδος θα πρέπει να αναζητηθούν με δανεισμό.
- Οι προηγούμενες διοργανώτριες πόλεις είχαν σημαντικές ζημιές. Οι πρώτες σκέψεις οδηγούν την κυβέρνηση στη δημιουργία ενός σχήματος που θα αναλάβει τη διοργάνωση και θα εξυπηρετεί το ζητούμενο της προβολής και της επιτυχίας των Αγώνων, αλλά θα εγγυάται και ένα «management» υψηλού επιπέδου κατά την προετοιμασία της διοργάνωσης όταν απαιτηθεί να γίνουν οι διαπραγματεύσεις με τράπεζες, κατασκευαστικές εταιρείες, χορηγούς για τη χρηματοδότηση και την κατασκευή των απαιτούμενων έργων.

Βασικό «όπλο» και εγγύηση για τον δανεισμό της Αθήνας 2004, σε αυτή τη διαδικασία είναι τα αναμενόμενα έσοδα από τα τηλεοπτικά δικαιώματα, τα οποία θα ανήκουν στην Εθνική Οργανωτική Επιτροπή μόνο κατά 49%, αφού τη διαχείριση τους (όπως προβλέπεται στη σύμβαση) έχει αναλάβει η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή.

Τα έσοδα από τα τηλεοπτικά δικαιώματα που αναμένεται να προσεγγίσουν τα 200 δις δραχμές, είναι το μεγαλύτερο κονδύλι (33%) του προϋπολογισμού των εσόδων της Ολυμπιάδας.

Σύμφωνα με κορυφαία στελέχη του υπουργείου, οι άμεσα θετικές επιπτώσεις για την οικονομία είναι οι εξής:

1. Επιτάχυνση της ανάπτυξης.

Το υπουργείο εκτιμά τα επόμενα χρόνια με την εξέλιξη των έργων που έχουν ενταχθεί στο ΚΠΣ και με την έναρξη κατασκευής των υποδομών που θα εξυπηρετήσουν αποκλειστικά την Ολυμπιάδα ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα ξεπεράσει το 4% και αναμένεται να προσεγγίσει το 5% το 2004.

Με βάση τον προϋπολογισμό της Οργανωτικής Επιτροπής, η διοργάνωση ΤΩΝ Ολυμπιακών Αγώνων αναμένεται να οδηγήσει την προσεχή επταετία σε αύξηση του ΑΕΠ κατά δύο έως τρεις ποσοστιαίες μονάδες, πέραν της αναμενόμενης μεγέθυνσης της οικονομίας, ενώ τα έσοδα του δημοσίου θα αυξηθούν κατά 300 έως 500 δις δραχμές (1% του ΑΕΠ).

2. Αύξηση της απασχόλησης.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Οργανωτικής Επιτροπής, τα προσεχή επτά χρόνια με κορύφωση την χρονιά της διοργάνωσης, θα δημιουργηθούν 130.000 θέσεις εργασίας μόνιμες ή προσωρινές.

3. Εισροή κεφαλαίων, πτώση επιτοκίων.

Το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας εκτιμά ότι οι ανάγκες της διοργάνωσης και η συμμετοχή των ξένων εταιρειών θα οδηγήσουν σε εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό.

Το γεγονός αυτό θα βοηθήσει το ισοζύγιο πληρωμών, αφού από την εισροή των ξένων κεφαλαίων θα καλυφθούν κατά ένα μεγάλο μέρος τα ελλείμματα του.

Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί και το κατάλληλο περιβάλλον για νέα πτώση των επιτοκίων με την προϋπόθεση ότι η πτώση του πληθωρισμού θα είναι συνεχής.

Ακολουθεί πίνακας με τα οικονομικά οφέλη από τη διοργάνωση.

Τα οικονομικά οφέλη από τη διοργάνωση	
ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένα έσοδα τα οποία θα ξεπεράσουν το 1 δις δολ. Πρόκειται για έσοδα ή μείωση άλλων δαπανών λόγω των αυξημένων εισπράξεων ΦΠΑ, αυξημένων φόρων εισοδήματος, μείωση των επιδομάτων, ανεργία, κ.λ.π.
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Περίπου 2 εκατ. διανυκτερεύσεις τουριστών κατά την περίοδο των Αγώνων. Μόνο κατά το 2004 αναμένεται αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 140 εκατ. δολ. • Πολλαπλάσια οφέλη από την προβολή της Ελλάδας στο εξωτερικό, μέσω της καμπάνιας των Ολυμπιακών Αγώνων ύψους 150 εκατ. δολ. • Οφέλη στην μετά-Ολυμπιακή περίοδο από την αξιοποίηση των εγκαταστάσεων.
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία 130.000 θέσεων εργασίας (μονίμων ή προσωρινών).
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Αναμενόμενη άμεση συνολική αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 550 εκατ. δολ. λόγω της αυξημένης ζήτησης προϊόντων για τα έργα και την προμήθεια του εξοπλισμού. • Προώθηση της εικόνας των επιχειρήσεων, μέσω της προβολής των Αγώνων και των χορηγών του διεθνώς.
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Απόκτηση νέων διεξόδων και τεχνογνωσίας, μέσω της συμμετοχής σε έργα που συνδέονται άμεσα με τους Αγώνες (Ολυμπιακό Χωριό και συγκρότημα πολλαπλών χρήσεων Φαλήρου) συνολικού ύψους 390 εκατ. δολ. • Οφέλη από την επιτάχυνση της υλοποίησης των δημοσίων έργων στην Αθήνα, συνολικού ύψους 1.022 εκατ. δολ.
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Θεαματική αύξηση της ζήτησης τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, με κορύφωση την περίοδο λίγο πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διοργάνωση των Αγώνων. • Τα στοιχεία από τη διεθνή εμπειρία αποδεικνύουν ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες προσφέρονται ως πεδίο εφαρμογής νέων τεχνολογιών.
	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντική αύξηση της ζήτησης για υπηρεσίες, όπως

ΑΛΛΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	με- ταφορών, εμπορίου, υπηρεσίες συμβούλου, χρηματοοικονο- μικών, μεταφραστές, κ.λ.π.
---------------------------------------	--

4.9 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Επιτροπής Διεκδίκησης το συνολικό κόστος της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων αναμένεται να αγγίξει το αστρονομικό ποσό των 1.355 εκατομμυρίων δολαρίων, ενώ υπάρχει και ένα κονδύλι ασφαλείας που φτάνει τα 215 εκατομμύρια δολάρια και θα διατεθεί για να καλύψει έκτατες δαπάνες. Αντίστοιχα το τελικό αποτέλεσμα θα είναι θετικό αφού τα έσοδα από την διοργάνωση υπολογίζεται ότι θα είναι περισσότερα από 1.067 εκατομμύρια δολάρια.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Επιτροπή Διεκδίκησης:

1. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εσόδων (44%) θα καλυφθεί από πόρους των τηλεοπτικών δικαιωμάτων και από διεθνείς χορηγίες, που ήδη έχει συνάψει η ΔΟΕ. Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό, το ποσό αυτό αγγίζει τα 708 εκατομμύρια δολάρια.
2. Ένα ιδιαίτερα μεγάλο ποσοστό των εσόδων, πάνω από 20% υπολογίζεται ότι θα καλυφθεί από τους ιδιώτες και από τους χορηγούς των αγώνων, τους προμηθευτές, τους χρήστες του λογότυπου της διοργάνωσης, κ.λ.π. Τα έσοδα από τους εθνικούς χορηγούς (μεγάλες ελληνικές τράπεζες και επιχειρήσεις καθώς και θυγατρικές πολυεθνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας) θα φτάσουν τα 20 εκατομμύρια δολάρια (γύρω στα 57 δις δραχμές) ενώ τα έσοδα από τους προμηθευτές και τους χρήστες του λογότυπου υπολογίζονται σε 125 εκατομμύρια δολάρια (γύρω στα 35 δις δραχμές).
3. Τα έσοδα των Ολυμπιακών νομισμάτων, γραμματοσήμων και λαχείων υπολογίζονται σε 222 εκατομμύρια δολάρια, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων προέρχεται από τα λαχεία. Συγκεκριμένα, τα καθαρά έσοδα του Ολυμπιακού λαχείου (πρόκειται για ένα κλασικό λαχείο), θα κατανεμηθούν σε ποσοστό 45% στο Υπουργείο Πολιτισμού και από 5% θα διατεθούν στην Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων (ΕΟΑ) και σε έργα για την βελτίωση της χώρας.
4. Πάνω από πέντε (5) εκατομμύρια εισιτήρια υπολογίζονται ότι θα πουληθούν κατά την διάρκεια των αγώνων, ενώ το ποσό των εσόδων από τα εισιτήρια θα ξεπεράσει τα 200 εκατομμύρια δολάρια. Είναι ένας εφικτός στόχος, αν αναλογιστούμε ότι οι διοργανωτές της Ολυμπιάδας της Ατλάντα μέτρησαν 8,5 εκατομμύρια εισιτήρια.
5. Ο Ελληνικός δημόσιος τομέας αναμένεται να κερδίσει 1 δις δολάρια από δραστηριότητες που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την διοργάνωση των αγώνων, όπως είναι το ποσοστό του Φ.Π.Α από δαπάνες της Οργανωτικής Επιτροπής, των επισκεπτών, ο φόρος εισοδήματος νομικών και φυσικών προσώπων, κ.λ.π.
6. Ακόμα και η τελευταία κατηγορία εσόδων είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική. Θα κερδίσουμε 102 εκατομμύρια δολάρια από τις έκτακτες δωρεές, τις επιχορηγήσεις και την εκποίηση των στοιχείων (των δωματίων του Ολυμπιακού χωριού, του δημοσιογραφικού χωριού, κ.λ.π.).

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

ΕΣΟΔΑ Φ.Π.Α	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΟΛΛΑΡΙΑ
- Από δαπάνες Οργανωτικής Επιτροπής	237.000.000
- Από δαπάνες ξένων επισκεπτών	20.000.000
- Από δαπάνες ντόπιων επισκεπτών	11.000.000
- Από δαπάνες ιδιωτικού τομέα	54.000.000
- Από δαπάνες Ελληνικού δημοσίου	54.000.000
- Από πρόσθετες πωλήσεις χορηγών	29.000.000
- Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων	71.000.000
- Πρόσθετες ασφαλιστικές εισφορές	362.000.000
- Εξοικονόμηση επιδομάτων	88.000.000
- Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων	76.000.000*
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	1.002.000.000

* Έσοδα από δραστηριότητες άμεσα συνδεδεμένες με την Ολυμπιάδα.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Α. ΕΣΟΔΑ			Β. ΕΞΟΔΑ		
ΠΗΓΕΣ	ΕΚΑΤ.ΔΟΛ	%	ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ	ΕΚΑΤ. ΔΟΛ	%
1. Τηλεοπτικά δικαιώματα	597,00	37,1	B1. Επενδύσεις κεφαλαίου	141,90	8,8
2. Διεθνείς Χορηγίες	111,00	6,9	13. Αθλητικές εγκαταστ.	74,90	4,7
3. Εθνικές Χορηγίες	200,00	12,4	Ολυμπιακό χωριό	40,00	2,5
4. Χρήστες λογοτύπου - σήματος	40,00	2,5	Κέντρα τύπου και μεταδόσεων	27,00	1,7
5. Επίσημοι προμηθευτές	85,00	5,3	B2. Λειτουργία	1,428,45	88,9
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 2+3+4+5	436,00	27,1	14. Αθλητικά γεγονότα,Ολ. χωριό, κέντρα τύπου & μετ	425,00	26,4
6. Ολυμπιακά νομίσματα	30,00	1,9	15. Τελετές & προγράμ/τα	120,00	7,5
7. Φιλοτελισμός	7,00	0,4	16. Ιατρικές υπηρεσίες	20,00	1,2
8. Λαχεία	235,00	14,6	17. Τροφοδοσία	75,00	4,7
9. Πωλήσεις εισιτηρίων	200,00	12,4	18. Μεταφορές	50,00	3,1
10. Δωρεές	20,00	1,2	19. Ασφάλεια	75,00	4,7
11. Εκποίηση στοιχείων ενεργητικού μετά τους αγώνες.	20,00	1,2	20. Συμβολή στους Ολυμ. αγώνες αθλητών με ειδικές ανάγκες.	50,00	3,1
12. Επιχορηγήσεις			21. Διαφήμιση & προβολή	150,00	9,3
13. Άλλα έσοδα	62,00	3,9	22. Διοίκηση	142,00	8,8
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 10+11+12+13	102,00	6,3	23. Προολυμπιακές εκδηλ.	40,00	2,5

		6,3	& συντονισμός		2,5
			24. Άλλα (215 εκατ. δολ. απρόβλεπτα & υποχρεώσεις ΔΟΕ-ΕΟΑ)	281,45	17,5
ΕΛΛΕΙΜΜΑ	-----	----	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ	36,65	2,3
ΣΥΝΟΛΟ	1.607,00	100	ΣΥΝΟΛΟ	1.607,00	100

4.10 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ – ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ

Η βασική αρχή πίσω από την υποψηφιότητα της Αθήνας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004, ήταν η πίστη ότι στην διαδικασία πλειοδοτήσης δεν διακυβεύεται μόνο το τι θα μπορούσαν να κάνουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες για την επιλεγμένη πόλη αλλά και το τι θα μπορούσε να κάνει η πόλη για να φέρει τιμή και δόξα στους Αγώνες.

Συγκεκριμένα, η Αθήνα δεσμεύτηκε προς την ΔΟΕ: να καταβάλλει προσπάθειες για την ενδυνάμωση της σημασίας της ολυμπιακής εκχειρίδας, να καταφέρει την κατάπαυση του πολέμου κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων και να πραγματοποιήσει έστω και για δύο εβδομάδες, το όνειρο της παγκόσμιας ειρήνης.

Μετά την εκλογή της Αθήνας από τη ΔΟΕ ως οργανώτριας πόλης για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004, ο πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης όρισε τον υπουργό Γιώργο Παπανδρέου, να εργαστεί μαζί με τη ΔΟΕ για την εκπλήρωση του όρκου της υποψηφιότητας της Αθήνας όσον αφορά την Ολυμπιακή εκχειρία.

Η εφαρμογή της Ολυμπιακής εκχειρίας, κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, σημαίνει ενίσχυση του μόνιμου και παγκόσμιου ρόλου του Ολυμπιακού κινήματος για την οικοδόμηση ενός ειρηνικού και καλύτερου κόσμου.

Η Ολυμπιακή εκχειρία είναι μια συγκεκριμένη αμερόληπτη ιδέα. Η πραγματοποίησή της στους μελλοντικούς Ολυμπιακούς Αγώνες θα εκτιμηθεί παγκοσμίως, για το θετικό ρόλο της σε όλη την ανθρωπότητα, ανεξαρτήτως δόγματος, εθνικότητας ή ιδεολογίας.

Την εφαρμογή των στόχων αυτών θα αναλάβει το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκχειρίας το οποίο θα βρίσκεται στην Αρχαία Ολυμπία, στον χώρο όπου γεννήθηκαν τα Ολυμπιακά ιδεώδη και όπου εφαρμόστηκε η Ολυμπιακή εκχειρία στην αρχαιότητα. Το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκχειρίας θα προσφέρει μια μόνιμη «αγορά» η οποία θα φέρνει κοντά όλες τις σχετικές δυνάμεις, έτσι ώστε να εφαρμοστεί η εκχειρία σε εμπόλεμες περιοχές. Η εφαρμογή της Ολυμπιακής Εκχειρίας μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα προς το ύστατο επίτευγμα της ειρήνης σε εμπόλεμες περιοχές.

Η εφαρμογή της Ολυμπιακής Εκχειρίας θα ξεκινήσει ενέργειες που θα στοχεύουν στην παρότρυνση και υποστήριξη της οικοδόμησης, κατανόησης και εμπιστοσύνης, για την ίδρυση μακροχρόνιας ειρήνης.

Το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκχειρίας θα σχηματίσει μια στρατηγική εκστρατείας με την υποστήριξη μιας αφοσιωμένης ομάδας ειδικών, για την

προώθηση της ιδέας, την εύρεση επιπρόσθετων πόρων, την αύξηση της κοινής αντίληψης και την διαμόρφωση σχέσεων μεταξύ των μέσων μαζικής ενημέρωσης, σε στενή συνεργασία με τη ΔΟΕ και την Ολυμπιακή Οικογένεια.

Με την δημιουργία σελίδας στο Internet στοχεύει στην πληροφόρηση και τη ενεργή συμμετοχή του κοινού σε όλες τις ηπείρους. Θα φιλοξενεί επίσης και ένα «Παρατηρητήριο Ολυμπιακής Εκεχειρίας», ένα χάρτη αλληλεπίδρασης που θα ενημερώνεται καθημερινά με πληροφορίες για τη τρέχουσα κατάσταση των εμπόλεμων περιοχών ανά το κόσμο.

Το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας θα συμβάλλει και θα συμμετέχει σε προγράμματα ανθρωπιστικού χαρακτήρα. Τέτοια προγράμματα θα γίνουν βάση των ήδη υπαρχουσών συμφωνιών μεταξύ της ΔΟΕ και των ειδικών υπηρεσιών των Ηνωμένων Εθνών, όπως ο Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών (UNICEF), το παιδικό ταμείο των Ηνωμένων Εθνών, ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας (WHO).

Θα οργανωθεί μια κατασκήνωση νεότητας Ολυμπιακής Εκεχειρίας, στην Αρχαία Ολυμπία, για νέους από τις εμπόλεμες περιοχές. Τέτοιες κατασκηνώσεις θα δίνουν την ευκαιρία στους νέους να μοιραστούν τα Ολυμπιακά Ιδεώδη Ειρήνης και Διεθνούς Κατανόησης με στόχο την κινητοποίηση των νέων, να γίνουν πρεσβευτές της Ολυμπιακής Εκεχειρίας και των Ιδεωδών.

Τέλος, το Διεθνές Κέντρο Εκεχειρίας μπορεί να αναπτύξει εκπαιδευτικά και ερευνητικά προγράμματα, συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη των στόχων του σε στενή συνεργασία με τη ΔΟΑ, το πανεπιστήμιο της Ολυμπίας και άλλα ιδρύματα.

4.11 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ 2004

Η χώρα μας και ειδικότερα η Αθήνα στην προσπάθειά της να αναλάβει τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, επεξεργάστηκε και υιοθέτησε ένα πολύπλευρο σχέδιο δράσης για το περιβάλλον από το Σεπτέμβριο του 1996.

Η συγκρότηση και εφαρμογή ενός τέτοιου σχεδίου δράσης απορρέει από τη σαφή σύλληψη, κατάρτιση και υιοθέτηση μιας συνολικής περιβαλλοντικής στρατηγικής, που έγινε σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ και τον Οργανισμό Αθήνας.

Η περιβαλλοντική στρατηγική συγκροτήθηκε στοχεύοντας σε δύο επίπεδα:

- υπερκάλυψη των απαιτήσεων της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής για τα θέματα περιβάλλοντος.
- δράση για την πραγματική βελτίωση του περιβάλλοντος, γεγονός που θα ενισχύει το κλίμα συναίνεσης με βάση τους πραγματικούς όρους κατάστασης του περιβάλλοντος.

Με αυτή την στρατηγική η ΕΔΟΑ Αθήνα 2004 ανέθεσε σε ομάδα Ελλήνων και ξένων ειδικών επιστημόνων να μελετήσουν την επίδραση των μεγάλων έργων στην εξέλιξη της ποιότητας αέρα στην Αθήνα έως το έτος 2004.

Το ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν ήταν:

Με δεδομένη την προβλεπόμενη βελτίωση των υποδομών στην Αθήνα μέχρι το έτος 2004, ποιές θα είναι οι αλλαγές στα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης μέχρι το έτος 2004, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990;

Η όλη μελέτη υποδιαιρέθηκε στις παρακάτω επιμέρους δραστηριότητες:

1. Εκτίμηση κυκλοφοριακών φόρτων στην Αθήνα το έτος 2004
2. Πρόβλεψη της σύνθεσης του στόλου οχημάτων και των συντελεστών εκπομπής ρύπων για κάθε κατηγορία οχημάτων το έτος 2004.
3. Σύνθεση της απογραφής εκπομπών ρύπων για την Αθήνα για το έτος 2004
4. Υπολογισμός των επιπέδων συγκεντρώσεων ρύπων στην Αθήνα το έτος 2004.
5. Αξιολόγηση πρόσθετων παρεμβάσεων για την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας αέρα στην Αθήνα.

Οι αναμενόμενες συγκεντρώσεις Nox (οξειδίου του αζώτου) στην Αθήνα το έτος 2004 υπολογίστηκαν με τέσσερα διαφορετικά μοντέλα για δύο μετεωρολογικές καταστάσεις που ευνοούν την εμφάνιση νέφους. Επίσης, έγιναν υπολογισμοί όζοντος με τρία διαφορετικά μοντέλα για τρεις επιμέρους μετεωρολογικές καταστάσεις.

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την εκπόνηση της παραπάνω μελέτης είναι:

- Τα μέσα ετήσια επίπεδα Nox το έτος 2004 αναμένεται ότι θα είναι περίπου 25% χαμηλότερα από εκείνα του 1990. Αν δεν υλοποιούνταν οι παρεμβάσεις με στόχο τη βελτίωση των υποδομών στην Αθήνα, αυτή η μείωση δεν θα ξεπερνούσε το 3,5%.
- Τα μέγιστα επίπεδα Nox, θα έχουν μειωθεί το έτος 2004 κατά 35% σε σχέση με εκείνα του 1990.
- Για όλες τις εξεταζόμενες περιπτώσεις, η περιοχή στην οποία οι συγκεντρώσεις όζοντος υπερβαίνουν το όριο των 90 ppb, είναι μικρότερη το έτος 2004 συγκριτικά με το έτος 1990.
- Η μείωση τόσο της περιοχής όσο και του μεγέθους της υπέρβασης έχει ως αποτέλεσμα, η επιβάρυνση από όζον το έτος 2004 να είναι για όλες τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν μικρότερη από τη μισή εκείνης του 1990.
- Τέλος, αποδείχθηκε ότι πρόσθετες παρεμβάσεις είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας αέρα στην Αθήνα τα προσεχή έτη. Η πλήρης ανανέωση του στόλου, η απαγόρευση κυκλοφορίας των πλέον ρυπογόνων επιβατικών οχημάτων στο εσωτερικό του μεγάλου δακτυλίου και κατάλληλες ρυθμίσεις σχετικά με τη χρήση των βαρέων οχημάτων στην Αθήνα είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές παρεμβάσεις που πρόκειται να μπουν σύντομα σε εφαρμογή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 28^η ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ
Ή
ΤΙ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΔΙΑΦΩΝΟΥΝΤΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 28^Η ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ
ή
ΤΙ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΔΙΑΦΩΝΟΥΝΤΕΣ

Η διεξαγωγή της 28^{ης} Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα θέτει επί τάπητος μια σειρά σοβαρά ζητήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον και την οργάνωση του χώρου στην Αττική. Ζητήματα που σχετίζονται με την οικονομία και τον πολιτισμό, με τα συμφέροντα και τις ιδεολογίες, με την σχέση πρωτεύουσας και της Ελληνικής επαρχίας, με την θέση της χώρας μας στην ευρύτερη περιοχή, με την έναρξη της χώρας μας στον διεθνή καταμερισμό.

5.1 ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ 2004 & ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Η Αττική από την μεταπολεμική περίοδο χαρακτηρίζεται από πυκνοδόμηση και πυκνοκατοίκηση από τεράστιες ελλείψεις σε δημόσιες εγκαταστάσεις κοινωνικού εξοπλισμού, από μεγάλη ανεπάρκεια σε δημόσια μέσα μεταφοράς, από σημαντικά κυκλοφοριακά προβλήματα, ως αποτέλεσμα κυρίως της κυρίαρχης χρήσης του υφισταμένου οδικού δικτύου από ιδιωτικά μέσα μεταφοράς, της αδιάκοπης επέκτασης της πόλης σε βάρος των τελευταίων ελεύθερων χώρων που απέμειναν, της ανεξέλεγκτης αυθαίρετης δόμησης, της ραγδαίας καταπάτησης της δημόσιας γης, της συνύπαρξης οχλουσών και ρυπογόνων βιομηχανικών εγκαταστάσεων με περιοχές κατοικίας, αρχαιολογικούς χώρους, κλπ.

Όλα τα παραπάνω έχουν δημιουργήσει μια σειρά εντόνων κοινωνικών, πολεοδομικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων καθιστώντας την Αθήνα μια πόλη προβληματική. Έτσι οι προτάσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αθήνας του 1985, έρχονται ακριβώς για να αντιμετωπίσουν ριζικά αυτά τα προβλήματα.

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας θέτει μια σειρά από στόχους και κατευθύνσεις για την εξέλιξη της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας σε σχέση με το εθνικό επίπεδο, καθώς και για τη χωροταξική οργάνωσή της. Μερικοί από τους στόχους ήταν:

- Σταθεροποίηση του πληθυσμού της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας με στόχο και απώτερη προοπτική την μείωση του.
- Ανάσχεση της διόγκωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην πρωτεύουσα - αναπροσανατολισμός των δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων στην περιφέρεια.
- Ανάσχεση της εξάπλωσης της πόλης, με την απαγόρευση των παραπέρα καταμήσεων γης, με περιορισμένες επεκτάσεις τους Σχεδίου Πόλεως στις διαμορφωμένες περιοχές κατοικίας και περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης.
- Προστασία των ακτών από παραπέρα εξάπλωση της οικιστικής χρήσης.
- Οργάνωση ενιαίου συστήματος μεταφορών, στα πλαίσια του οποίου προβλέπονταν:
  - Κύριο δίκτυο δημοσίων συγκοινωνιών
  - Σύστημα οδικών δακτυλίων και δημιουργία χώρων στάθμευσης σε άμεση συσχέτιση με αυτούς καθώς και στους σταθμούς του κυρίου δικτύου δημοσίων συγκοινωνιών.

Όμως η διεξαγωγή της 28^{ης} Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα δεν μπορεί να εναρμονιστεί με τους στόχους του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας, όπως συνοπτικά περιγράφονται παραπάνω εφόσον:

- Συμβάλλει στην ενίσχυση (και όχι στην ανάσχεση) της διόγκωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην πρωτεύουσα.
- Αποτρέπει τον προσανατολισμό δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων στην περιφέρεια και δεν συμβάλλει στην ισομερή ανάπτυξη της χώρας.
- Ενισχύει τον υδροκεφαλισμό της πρωτεύουσας και κατά συνέπεια τη συσσώρευση ακόμα περισσότερου πληθυσμού στην Αττική.
- Συμβάλλει στην διαδικασία της οικιστικής επέκτασης προς τους εναπομείναντες δασικούς χώρους, προς τους τελευταίους υδροβιότοπους, ενώ αποδίδει τις ελάχιστες ακτές που απέμειναν σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού.
- Όσον αφορά το σύστημα των μεταφορών της Αθήνας, δεν προκύπτει τίποτα συγκεκριμένο προς την κατεύθυνση της οργάνωσης ενός ενιαίου συστήματος μεταφορών γιατί προφανώς, δεν αποτελεί συμβολή στην ενίσχυση των δημοσίων συγκοινωνιών η χρήση ειδικών γραμμών λεωφορείων στους άξονες που θα συνδέουν τις αθλητικές εγκαταστάσεις με το Ολυμπιακό Χωριό, το Κέντρο Τύπου και το αεροδρόμιο, ούτε η χρησιμοποίηση ορισμένων λωρίδων ή οδών αποκλειστικά από τα οχήματα της Ολυμπιακής Οικογένειας.
- Ιδιαίτερα αυξημένη θα είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση, εφόσον το 2004 η κυρίαρχη επιλογή για τη μετακίνηση στο χώρο της Αττικής θα παραμείνει η χρήση του Ι.Χ.

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας του '85 αποτέλεσε τα προηγούμενα χρόνια και αποτελεί και σήμερα ένα εμπόδιο για τα «συμφέροντα» εκείνα τα οποία είχε αποφασίσει να συγκρουστεί.

Η Ολυμπιάδα του 2004 εντάσσεται στο «όραμα» για μια δυναμική και ανταγωνιστική μητροπολιτική περιοχή (Αττική), έρχεται όμως σε αντίθεση με το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας που είχε ως στόχο την ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων της πρωτεύουσας.

5.1.1 Χωροθέτηση νέου Ολυμπιακού Χωριού

Σύμφωνα με τον φάκελο υποψηφιότητας της Αθήνας το νέο Ολυμπιακό Χωριό, μια πόλη 15.000 κατοίκων προβλέπεται να χτισθεί στις πλαγιές της Πάρνηθας, μεταξύ του οικισμού των Θρακομακεδόνων και του πρώην βασιλικού τμήματος Τατοΐου. Πρόκειται για μια περιοχή που είναι χαρακτηρισμένη ως δασική ή αναδασωτέα και όχι οικιστική.

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας όμως απαγορεύει ρητά την οικιστική ανάπτυξη στην περιοχή. Μπροστά όμως στο ευρύτερο κοινωνικό όφελος και οι νόμοι αλλάζουν και τα ρυθμιστικά τροποποιούνται υποστηρίζουν οι υπέρμαχοι της Ολυμπιάδας.

Σήμερα, οι αλληπάλληλες επεκτάσεις του δομημένου χώρου έχουν καταβροχθίσει τους δύο άλλους ορεινούς όγκους του Λεκανοπεδίου, Υμηττό και Πεντέλη. Η περιοχή της Πάρνηθας είναι ο τελευταίος δασικός πνεύμονας που έχει απομείνει στο Λεκανοπέδιο, με δασοκάλυψη πάνω από 75%. Ένα τμήμα της έκτασής της, περίπου 40.000 στρεμμάτων έχει χαρακτηριστεί Εθνικός Δρυμός. Ένα άλλο τμήμα της, ίσης περίπου έκτασης, στις υπώρειες αποτελεί το πρώην βασιλικό τμήμα Τατοΐου. Αλλά αυτή η τεράστια δασική έκταση βρίσκεται πολύ κοντά στην Αθήνα και η αξία της δασικής γης ολοένα και μεγαλώνει. Εξασκούνται λοιπόν πολυάριθμες πιέσεις, υπαγορευμένες από ποικίλα συμφέροντα. Ανάμεσα στις τόσες πιέσεις που υφίσταται η περιοχή της Πάρνηθας έρχεται τώρα να προστεθεί και η διεκδίκηση μιας έκτασης στους πρόποδες της για την ανέγερση του νέου Ολυμπιακού Χωριού.

Η συγκεκριμένη περιοχή, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του Φακέλου Υποψηφιοτήτας, έχει εξαιρεθεί απ' το πρόγραμμα αναδάσωσης. Στην πραγματικότητα όμως πρόκειται για μια περιοχή χαρακτηρισμένη αναδασωτέα και το Δασαρχείο της Πάρνηθας, υπεύθυνο για την προστασία του Εθνικού Δρυμού, εξετάζει την επέκταση της περιφερειακής ζώνης προς τα κάτω.

Υπάρχει βέβαια και το γνωστό «ρεαλιστικό» επιχείρημα ότι μια περιοχή που υφίσταται οικιστικές πιέσεις και η πολιτεία / κοινωνία αδυνατεί να την περιφρουρήσει ώστε να παραμείνει φυσικός βιότοπος, παρά να αφεθεί βορά στην αυθαίρετη δόμηση, είναι προτιμότερη να σχεδιαστεί και αν δομηθεί με σωστό, οργανωμένο τρόπο, με τις κατάλληλες υποδομές της κλπ. Μια τέτοια πρακτική όμως δεν αποκλείει την αυθαίρετη δόμηση, αφού είναι γνωστό ότι ένας άριστα σχεδιασμένος οικισμός λειτουργεί πάντα ως πόλος έλξης και είναι σίγουρο ότι γρήγορα θα ξεφυτρώσουν γύρω του πλήθους αυθαίρετα με ποικίλες χρήσεις (κατοικία, ψυχαγωγία, κλπ.).

Εξάλλου η τύχη του οικισμού μετά τους Ολυμπιακούς είναι ασαφής. Φιλοδοξία αποτελεί να γίνει το λεκανοπέδιο των Αθηνών πρότυπη οικιστική λύση. Όμως το υπερτροφικό τέρας που λέγεται Αθήνα με τους 600.000 κατοίκους, στα πρόθυρα πολεοδομικής κατάρρευσης, είναι γνωστό ότι έχει πλεονάζον οικιστικό απόθεμα. Έτσι σύμφωνα με τους διαφωνούντες των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 κάθε άλλο παρά κάποιες οικιστικές ανάγκες θα καλύψει το Ολυμπιακό Χωριό, όπως ισχυρίζεται και εγγυάται το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. Αντίθετα προβλέπεται η πλήρης εγκατάλειψη – υποβάθμιση των κεντρικών περιοχών σαν μοιραία προοπτική.

5.1.2 ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Ο φάκελος προβλέπει την δημιουργία Αθλητικού Κέντρου πολλαπλών χρήσεων που περιλαμβάνει πέντε (5) κλειστά γυμναστήρια για την διεξαγωγή επτά (7) ολυμπιακών αθλημάτων, στον χώρο του Ιππόδρομου.

Ο χώρος του Ιππόδρομου, ο οποίος χαρακτηρίζεται από το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας ως χώρος πράσινου, μετά την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων πρόκειται να παραχωρηθεί στους ιδιώτες που θα αναλάβουν εργολαβικά την καταστροφή του, εκτελώντας έργα προϋπολογισμού 25 δις δραχμές. Ουσιαστικά δημόσια έκταση 250 στρεμμάτων ανυπολόγιστης αξίας θα παραχωρηθεί σε ιδιώτες με μοναδικό αντισταθμιστικό όφελος την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Οι εγκαταστάσεις θα χρησιμοποιηθούν μετά από τους ιδιώτες, όχι μόνο για αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες αλλά και για αναψυχή, για εμπορικές εκθέσεις και άλλες εμπορικές δραστηριότητες.

5.1.3 Οι αθλητικές εγκαταστάσεις του Φαλήρου

Για να πραγματοποιηθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες θυσιάζονται 1.000 από τα 1.300 στρέμματα της ευρύτερης περιοχής του Φαληρικού όρμου, μιας περιοχής ζωτικής σημασίας για την Αθήνα, καθώς αποτελεί την κύρια διέξοδο της πόλης προς τη θάλασσα και έναν από τους τελευταίους εναπομείναντες ελεύθερους χώρους της ασφυκτικά πυκνοδομημένης πρωτεύουσας.

Η περιοχή αυτή καθορίζεται τόσο από το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας (Ν. 1515/85) όσο και από την σχετική μελέτη του Οργανισμού Αθήνας (ΟΡΣΑ) σαν

«υπεροπτικός πόλος αναψυχής, αθλητισμού και πολιτιστικών λειτουργιών για όλους τους κατοίκους του λεκανοπεδίου».

5.1.4 Σημαντικός βιότοπος πουλιών θυσία της 28^{ης} Ολυμπιάδας

Σύμφωνα με την ειδική μελέτη της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας στο Δέλτα του Ιλισού, στην παραλία Καλλιθέας – Μοσχάτου έχει διατηρηθεί σημαντικός βιότοπος μεταναστευτικών πουλιών, μικρό μέρος από τον άλλο υδροβιότοπο του Φαληρικού Δέλτα, ο οποίος στο παρελθόν ήταν ένας από τους σημαντικότερους στην Αττική.

Σύμφωνα με το φάκελο της Αθήνας εκεί όπου υπάρχει βιότοπος πουλιών, πρόκειται να κατασκευαστούν έξι (6) γήπεδα για σόφτμπολ, μπέιζμπολ και μπητς-βόλεϊ.

Μετά τους Αγώνες 2004 προβλέπεται ότι οι εγκαταστάσεις αυτές θα χρησιμοποιηθούν μετά για αθλητικούς, πολιτιστικούς και άλλους κοινωφελείς σκοπούς.

Όσοι όμως αντιτίθεται στους Αγώνες προβλέπουν ότι τα τέσσερα (4) γήπεδα δεν θα μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν έστω και για αθλητικούς σκοπούς αφού τα αθλήματα είναι άγνωστα (με εξαίρεση το μπητς-βόλεϊ) στην Ελλάδα και το ιδιόμορφο σχήμα τους τα καθιστά απ' την άλλη μεριά ακατάλληλα για κάθε άλλη χρήση.

5.1.5 Κέντρο Κωπηλασίας Σχοινιά: η καταστροφή ενός υδροβιότοπου

Αντίθετα με το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας είναι και το τελευταίο για το κωπηλατοδρόμιο στον Σχοινιά, στον τελευταίο υδροβιότοπο που απέμεινε στην Αττική.

Ο Σχοινιάς παρόλο που είναι ένας σημαντικός υγρότοπος με μεγάλη οικολογική αξία προβλέπεται χρηματοδοτούμενος από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης να αναδειχθεί σε έναν υπερτοπικό πόλο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και αναψυχής!

Οι διεθνείς προδιαγραφές για τους προστατευόμενους υδροβιότοπους απαιτούν ελάχιστη και ευτελώς διακριτική και αυστηρώς ελεγχόμενη ανθρώπινη παρουσία.

Ήδη περιβαλλοντικές οργανώσεις, πανεπιστήμια, επιστημονικοί φορείς και κινήσεις πολιτών έχουν προσφύγει στο Συμβούλιο Επικρατείας για ακύρωση της καταστροφικής παρέμβασης.

5.2 ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ 2004

Για την μετακίνηση των πολιτών της Αθήνας κυρίαρχη επιλογή θα παραμείνει και το 2004 το Ι.Χ, καθώς το δίκτυο του Μετρό, ακόμη και μετά την ολοκλήρωσή του, δεν θα επαρκεί για να καλύψει πλήρως τις ανάγκες κατοίκων και επισκεπτών, ενώ η λεωφόρος Ελευσίνας – Σταυρού – Σπάτων δεν θα καλύπτει τις ανάγκες πρόσβασης στο αεροδρόμιο των Σπάτων, αφού δεν θα υπάρχει προαστιακός σιδηρόδρομος.

Τα Ι.Χ λοιπόν θα καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες μετακίνησης και θα μεγιστοποιήσουν το κυκλοφορικό πρόβλημα και την ατμοσφαιρική ρύπανση.

5.3 ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ 2004

Ένα επιπλέον επιχείρημα εκείνων που εναντιώνονται στην 28^η Ολυμπιάδα είναι και η αύξηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Σύμφωνα με μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί προκύπτει ότι:

- Η ενδοαστική χρήση οχημάτων θα εξαπλωθεί σε περιοχή τουλάχιστον διπλάσια σε σχέση με την σημερινή.
- Ο στόλος των οχημάτων της Αθήνας ενώ αριθμούσε περίπου 1,5 εκατομμύρια οχήματα το 1990 αναμένεται να αυξηθεί στα 2,2 για το έτος 2004.

Αυτό σημαίνει εξάπλωση της κυκλοφορίας σε μεγάλη έκταση και συνεπώς αύξηση της κίνησης άρα και της παραγωγής ρύπων, εκτός αν αλλάξει η μεταφορική πολιτική υπέρ των μέσων μαζικής μεταφοράς.

5.4 ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΕΥΜΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ 2004

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι η Αθήνα διαθέτει τουριστική υποδομή υψηλής στάθμης. Ο αριθμός των επισκεπτών την εποχή αγώνων υπολογίζεται από την Επιτροπή Διεκδίκησης σε 145.000 άτομα, ενώ ο φάκελος προβλέπει για διαμονή 200.000 ατόμων. Και εδώ όμως σύμφωνα με τους διαφωνούντες των Ολυμπιακών αγώνων κινδυνεύει να δοκιμαστεί η αξιοπιστία μας καθώς έχουν περιληφθεί στην λίστα κότερα, εξοχικές κατοικίες, κατασκηνώσεις, αρκετά δωμάτια σε ξενοδοχεία Γ' κατηγορίας αλλά και καταλύματα κατά μήκος των οδικών αξόνων Αθηνών – Λαμίας και Αθηνών – Πατρών. Τα νούμερα μπορεί να είναι πιθανότατα σωστά αλλά ίσως αποδειχθεί δύσκολο να τηρηθούν τα χρονικά όρια των μετακινήσεων (η μικρότερη από τις αποστάσεις προβλέπεται να μπορεί να καλυφθεί σε 90 λεπτά) ιδιαίτερα χωρίς κανονικό ή ανεπαρκές δίκτυο προαστιακού σιδηρόδρομου.

Επίσης είναι σημαντικό ότι τονίζεται ότι θα είναι τόσο ο όγκος τουριστών που αναμένεται να όχι λειτουργεί μόνο το αεροδρόμιο των Σπάτων αλλά και το Ελληνικό καθώς προβλέπεται και ενδεχόμενη χρήση των στρατιωτικών αεροδρομίων της Δεκέλειας, της Τανάγρας, της Ελευσίνας και του ιδιωτικού αεροδρομίου στο Μαραθώνα.

Ένα άλλο πρόβλημα εξίσου σημαντικό που ίσως δημιουργήσει η υπερσυγκέντρωση ατόμων και που αν προκύψει θα συνιστά σοβαρή δυσφήμιση της χώρας, είναι η αποκομιδή και διάθεση των απορριμμάτων τις ημέρες των αγώνων.

Η Ατλάντα παρά τον ειδικό σχεδιασμό που είχε για την περίπτωση αντιμετώπισε τεράστια προβλήματα, ενώ σε ότι αφορά στην Αθήνα έχει κάτσει έως τώρα αδύνατο να βρεθεί χώρος υγιεινής ταφής που να καλύπτει ήδη τις ανάγκες της πόλης υπό κανονικές συνθήκες.

5.5 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΓΩΝΩΝ 2004

Η πλευρά των διαφωνούντων με τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004 εκφράζει φόβους ότι οι Αγώνες θα βλάψουν οικονομικά την Ελλάδα διότι:

- Τα αναμενόμενα έσοδα κάθε άλλο παρά βέβαια είναι, με εξαίρεση τα χρήματα από τηλεοπτικά δικαιώματα (170 δις δραχμές) και διεθνείς χορηγίες (32 δις δραχμές), για τα οποία εγγυάται η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή.

Γιατί πως είναι δυνατόν να προσδιορίζουμε σε τέτοια ύψη τα αναμενόμενα κέρδη από χορηγίες ελληνικών επιχειρήσεων (57 δις δραχμές) και επίσημους προμηθευτές (24,2 δις δραχμές) ή από χρήστες του σήματος των Αγώνων (11,4 δις δραχμές), όταν τα αντίστοιχα έσοδα από την μεγάλη διοργάνωση του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Στίβου στην Αθήνα ήταν σχεδόν μηδαμινά;

- Περιμένουμε τεράστια οικονομικά οφέλη για τον τουρισμό και από την πώληση πέντε (5) εκατομμυρίων εισιτηρίων των Αγώνων (εκ των οποίων δύο εκατομμύρια σε αλλοδαπούς επισκέπτες), αλλά κανείς δεν εξηγεί σε ποία ξενοδοχεία θα φιλοξενηθεί ένας τόσος μεγάλος αριθμός τουριστών, τη στιγμή που η ευρύτερη περιοχή της πόλης διαθέτει μόλις 841 μονάδες όλων των κατηγοριών (ξενοδοχεία, μοτέλ, επιπλωμένα διαμερίσματα, ξενώνες, οικοτροφεία, κ.λ.π) με περίπου 38.000 δωμάτια και 71.000 κλίνες. Βέβαια ο φάκελος υποψηφιότητας προβλέπει την φιλοξενία τους σε ξενοδοχεία που βρίσκονται ακόμη και 200 χλμ. μακριά απ' την Αθήνα, αλλά και σε κρουαζιερόπλοια.

Όμως με ποία μεταφορικά μέσα θα διακινούνται καθημερινά; Επίσης, που θα ελλιμενιστούν τα κρουαζιερόπλοια, όπου ο αριθμός τους είναι απροσδιόριστος;

- Υπολογίζονται ή αναφέρονται με ασαφή τρόπο ή δεν αναφέρονται δαπάνες όπως για απαλλοτριώσεις γηπέδων, για πρόσθετα μέτρα ασφαλείας, για πρόσθετο κόστος οδικών συνδέσεων κ.α. Ασάφεια μερικών δεκάδων εκατομμυρίων σύμφωνα πάντα με όσους έχουν αντίθετη άποψη για τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

- Στον προϋπολογισμό των εξόδων δεν περιελήφθησαν δαπάνες, όπως για την τηλεοπτική κάλυψη, τα προγράμματα πληροφορικής, τους δρόμους που θα πρέπει να κατασκευασθούν για να λειτουργήσει το νέο Ολυμπιακό χωριό κ.α.

Οι πολέμιοι των Αγώνων υποστηρίζουν ότι οι δαπάνες που υπολογίζονται επισήμως σε 350 δις δραχμές (χωρίς τις παρεμβάσεις) βρίσκονται εκτός προϋπολογισμού με το «επιχείρημα» ότι δεν αφορούν άμεσα τους Αγώνες.

- Τεράστια υπέρβαση θα υπάρχει και στα έξοδα που έχουν προϋπολογισθεί, κυρίως στις δαπάνες για την κατασκευή των νέων αθλητικών εγκαταστάσεων – συνολικής χωρητικότητας 170.000 θεατών – που θα απαιτηθούν.

Αυτά, βέβαια θα τα καλύψει ο εγγυητής δηλαδή το Κράτος, και συνεπώς ο φορολογούμενος πολίτης. Επίσης, είναι απορίας άξιον πως η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Δημόσιο δεν θα κληθεί να πληρώσει για την διοργάνωση, την ώρα που η άλλη βασική υποψήφια πόλη, η Ρώμη δήλωνε ότι το 34% των εξόδων θα το κάλυπτε η ιταλική κυβέρνηση!

- Οι υπεύθυνοι της Επιτροπής Διεκδίκησης παραδέχονται ότι δεν υπάρχουν ποινικές ρήτρες αν τα μεγάλα έργα υποδομής δεν έχουν ολοκληρωθεί έως το 2004. Επίσης, οι ίδιοι εκφράζουν επιφυλάξεις για το αν ο κρατικός μηχανισμός θα μπορέσει να ανταποκριθεί στην τεράστια ευθύνη μιας τέτοιας διοργάνωσης. Αν λοιπόν, κάτι απ' όλα αυτά δεν πάει καλά, το πλήγμα για το γόητρο της χώρας θα είναι τεράστιο.

Να σημειώσουμε ακόμη ότι το κόστος σε αυτή τη χώρα σύμφωνα με τους πολέμιους των Ολυμπιακών Αγώνων αρχίζει να αυξάνεται καθώς παρατηρούνται συνεχείς καθυστερήσεις όσον αφορά τα έργα και την ολοκλήρωσή τους. Υπήρξαν ενδοκυβερνητικές αντιπαραθέσεις και ανταγωνισμοί διάφορων συμφερόντων γύρω από τους τομείς των έργων και της χρηματοπιστωτικής διαχείρισης. Υπήρξαν ακόμη

καθυστέρηση – αναβολή στην δημιουργία της ανώνυμης εταιρείας «Ολυμπιακών έργων», διαφορές μεταξύ της Οργανωτικής Επιτροπής ή τουλάχιστον ορισμένων μελών της με την διυπουργική επιτροπή, εφησυχασμός με τις κατάλληλες ημερομηνίες, γεγονότα που οδήγησαν σε καθυστερήσεις.

5.6 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ

5.6.1 Ασφάλεια Ολυμπιακών Αγώνων

Σημαντική συμβολή στην επιτυχία της χώρας μας να αναλάβει τελικά την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 έχει και το υπουργείο Δημόσιας Τάξης και η Ελληνική Αστυνομία, αφού ένας τομέας του φακέλου υποψηφιότητας της χώρας μας ήταν η ασφάλεια όλων των αθλητών, προπονητών και παραγόντων στους αγώνες.

Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων πρέπει να είναι μια μεγάλη ευκαιρία για μια καλύτερη αστυνομία, για εκσυγχρονισμό της Ελληνικής Αστυνομίας. Επειδή όμως είναι δύσκολο να σχεδιασθούν από σήμερα μέτρα για το 2004, πρέπει να αρχίσουν οι προβληματισμοί όλων των κατά περίπτωση αρμόδιων κλιμακίων της Ελληνικής Αστυνομίας, βάσει των δεδομένων και των δυνατών προοπτικών, όπως προκύπτουν και σε συνάρτηση με τα προγράμματα και τις ενέργειες των συναρμοδίων υπουργείων και υπηρεσιών, όσον αφορά τις προεργασίες για την πραγματοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων δεδομένου ότι θα εκτελεσθούν σημαντικά έργα.

Εκτιμάται, λοιπόν ότι όλα αυτά θα οδηγήσουν στην αναδιάρθρωση ορισμένων υπηρεσιών της αστυνομίας, στην ανάγκη απαιτήσεως υλικοτεχνικής υποδομής, στην εξειδίκευση μέρους του προσωπικού της αστυνομίας. Ενέργειες που θα συντελέσουν στην ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας του πολίτη.

Φαινόμενα που κάνουν το έργο της αστυνομίας δύσκολο και θα το κάνουν ακόμα δυσκολότερο το 2004 είναι το κυκλοφοριακό και τη εγκληματικότητα.

Το κυκλοφοριακό είναι ένα σοβαρό και χρόνιο πρόβλημα. Οι βασικοί παράγοντες που το έχουν δημιουργήσει είναι οι δρόμοι, ο κυκλοφοριακός φόρτος, η ρυμοτομία, η έλλειψη βασικών έργων, κ.λ.π. Παράγοντες που δέχονται δύσκολα βελτιώσεις από τις υπηρεσίες της αστυνομίας. Είναι αλήθεια βέβαια, ότι η αστυνομία στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της δεν εκτελεί το καλύτερο και ότι χρειάζεται να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος.

Όσον αφορά, την εγκληματικότητα πρόκειται για πρόβλημα πολυσύνθετο με πολλούς αστάθμητους και συνεχώς διαφοροποιούμενους παράγοντες. Η εγκληματικότητα στο Λεκανοπέδιο, όπως προκύπτει από διεθνείς στατιστικές, βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα σε σχέση με άλλων ευρωπαϊκών πρωτευουσών. Αυτό, βέβαια δεν σημαίνει ότι το επίπεδο είναι τόσο χαμηλό ώστε η αστυνομία να μην καταγίνεται με την αντιμετώπιση του φαινομένου.

5.6.2 Νομικά προβλήματα

Στην διάρκεια της συζήτησης του νομοσχεδίου Οργάνωση Ολυμπιακών Αγώνων – Αθήνα 2004 (Ν. 2598/1998) υποστηρίχθηκε από την αντιπολίτευση ότι η σύμβαση

που υπογράφηκε στη Λοζάννη προβλέπει, ότι την Οργανωτική Επιτροπή την συγκροτεί ή την ορίζει ο Δήμος Αθηναίων σε συνεργασία με την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή και όχι ο Πρωθυπουργός. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει τεράστια νομικά προβλήματα, σε περίπτωση αντιδικιών ή προσφυγής σε δικαστήρια, εάν προκύψουν διαφορές. Για παράδειγμα με το άρθρο 2, παράγραφος 16 του νομοσχεδίου περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως δεν δίνονται εγγυήσεις, ούτε υπάρχουν ασφαλιστικές δικλείδες για τους θιγόμενους από τις απαλλοτριώσεις, ενώ είναι δυνατόν να υπάρξουν προβλήματα προς την νομιμότητα τους υπέρ εταιρείας και όχι υπέρ του Δημοσίου. Το νομοσχέδιο λοιπόν δεν θα πρέπει να επιτρέψει στο όνομα του 2004 να γίνεται διαχείριση του μισού προϋπολογισμού της χώρας εκτός δημοσίου λογιστικού.

Όπως γνωρίζουμε, όλα τα προβλήματα των έργων, των τεχνικών έργων, είναι προβλήματα νομικά και οικονομικά, δεν είναι προβλήματα τεχνικά υπό την στενή έννοια του όρου – τα οποία λύνονται με πάρα πολύ μεγάλη ευκολία, γιατί εξαρτώνται από την οικονομική δραστηριότητα και από την διανοητική δυνατότητα – αντίθετα όμως τα νομικά δεν εξαρτώνται ούτε από το ένα ούτε από το άλλο. Πρέπει να λαμβάνονται σωστές και έγκυρες αποφάσεις. Γι' αυτό σύμφωνα με το Ν. 2598/1998 το Υπουργικό Συμβούλιο αποτελεί το συλλογικό που δεσμεύει τους πάντες, που υπερκαλύπτει την ανάγκη λήψης των επιμέρους αποφάσεων που αποτελεί όργανο αντιμετώπισης της ενδοδιοικητικής και ενδοκυβερνητικής γραφειοκρατίας και καθυστέρησης και που παρέχει ασφάλεια νομική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ 2004

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ 2004

6.1 ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

6.1.1 Διαχείριση απορριμμάτων

Η μείωση του όγκου των σκουπιδιών, η διαλογή στην πηγή, η ανακύκλωση η υγειονομική ταφή είναι οι σταθερές αρχές που θα πρέπει να καθορίζουν την πολιτική των αρμοδίων (Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, Τοπική αυτοδιοίκηση) και στις συνήθειες των πολιτών.

Δεδομένου, ότι οι αφίξεις των τουριστών λόγω της ανάληψης της 28^{ης} Ολυμπιάδας θα είναι μεγαλύτερη από ποτέ, η Ελλάδα πρέπει να λάβει μέτρα για την αποκομιδή και διάθεση των απορριμμάτων τις ημέρες των αγώνων αλλά και μετά από αυτές.

Έτσι, το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ είναι ανάγκη αμέσως να προωθήσει την απαγόρευση χρήσης του τοξικού πλαστικού PVC στα αναψυκτικά και το εμφιαλωμένο νερό και να επιβάλλει την αντικατάσταση των σημερινών φιαλών με άλλες πολλαπλών χρήσεων.

Ο Δήμος Αθηναίων, ο μεγαλύτερος Δήμος της χώρας, ακόμη και τώρα, «λάμπει δια της απουσίας του» από προγράμματα ανακύκλωσης, ενώ καμία ουσιαστική συζήτηση δεν έχει γίνει για το που θα βρίσκονται οι σταθμοί μεταμόρφωσης (τόσο αναγκαίοι στην αλυσίδα καλύτερης διαχείρισης των απορριμμάτων). Οι «Πολίτες για την Αθήνα» έχουν υποβάλλει σχετικές προτάσεις πριν από ένα χρόνο περίπου και αναμένουν και τώρα τη συζήτησή τους.

Κατάπληξη εξάλλου προκαλούν οι απόψεις του Δημάρχου Αθηναίων Δημήτρη Αβραμόπουλου, ο οποίος συνεχίζει να αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο καύσης («μια από τις προσπάθειες διαχείρισης είναι η αποτέφρωση», Συνέδριο ΚΕΔΚΕ, Κεφαλονιά 10/5/96) όταν το σύνολο του επιστημονικού κόσμου και όλες οι οικολογικές οργανώσεις συμφωνούν στα αδιαμφισβήτητα καταστροφικά για το περιβάλλον αποτελέσματα της μεθόδου.

Με δεδομένο τέλος, ότι είναι αδύνατο αλλά και ηθικά απαράδεκτο, μια μόνο περιοχή (Α. Λιόσια) να δέχεται όλα τα απορρίμματα του Λεκανοπεδίου, η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ανάγκη να αναλάβει τις ευθύνες της και να συμμετάσχει ουσιαστικά στην εξεύρεση χώρων εντός της Αττικής για οργανωμένους χώρους υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων.

Σε περίπτωση που δεν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την αποκομιδή και διάθεση των απορριμμάτων συνιστάται σοβαρή δυσφήμιση για τη χώρα μας από τον μεγάλο αριθμό επισκεπτών που αναμένεται εκείνη την περίοδο των Αγώνων. Συνέπεια αυτής, η μείωση του τουριστικού ρεύματος προς την χώρα μας, που αποτελεί μια σημαντική πηγή εσόδων για την Ελληνική Οικονομία.

6.1.2 Πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον από την κατασκευή του Ολυμπιακού

Χωριού

Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο πραγματοποίησε μελέτη για την περιβαλλοντική θεώρηση του Ολυμπιακού Χωριού τόσο στην άμεση όσο και στην ευρύτερη περιοχή επιρροής του και κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

- Τα υγρά απόβλητα αναμένεται ότι θα ανέρχονται σε 5.500 m³ κατά την διάρκεια της Ολυμπιακής περιόδου και σε 1.500 m³ ανά ημέρα κατά την μεταολυμπιακή περίοδο.
- Όσον αφορά τα στερεά απόβλητα θα αυξηθεί η παραγωγή απορριμμάτων στην Αττική κατά 2,5% κατά την περίοδο διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων άνω μεταολυμπιακά έχουμε μηδενικό ποσοστό αύξησης της ημερήσιας παραγωγής.
- Στην περιοχή όπου θα ανεγερθεί το Ολυμπιακό Χωριό διέρχονται δύο γραμμές τάσεις υπερυψηλής τάσης (400 KV) και δύο γραμμές υψηλής τάσης (190 KV) της ΔΕΗ.
- Οι γραμμές αυτές διασχίζουν σε μεγάλο μήκος την περιοχή εγκατάστασης του Ολυμπιακού Χωριού με αποτέλεσμα να δημιουργούνται αισθητικά προβλήματα, προβλήματα αδυναμίας ανέγερσης υψηλών κτιρίων, προβλήματα κάλυψης πολύτιμης έκτασης εξ' αιτίας των απαιτούμενων ελεύθερων επιφανειών περί τον άξονα διέλευσης των γραμμών και άλλα.
- Ο αγωγός φυσικού αερίου – κλάδος Λαυρίου – θα διέρχεται από την περιοχή του Ολυμπιακού Χωριού και θα έχει μήκος περίπου 700 μ. Το νομοθετικό πλαίσιο προβλέπει δεσμεύσεις όπως απαγόρευση φύτευσης δένδρων σε ζώνη 4 μ. εκατέρωθεν του άξονα καθώς και απαγόρευση οποιασδήποτε δόμησης σε 10 μ. εκατέρωθεν ειδικά για τον κλάδο του Λαυρίου.
- Τον μεγαλύτερο κίνδυνο για τα δάση του Εθνικού Δρυμού αντιπροσωπεύουν οι δασικές πυρκαγιές. Το πρόβλημα αυτό είναι τόσο παλιό όσο και τα δάση της περιοχής αυτής. Από την ανάλυση στατιστικών στοιχείων προέκυψε ότι πλην του ελατοδάσους, όλα τα υπόλοιπα δάση της Πάρνηθας κάηκαν εξ' ολοκλήρου τουλάχιστον μια φορά τα τελευταία 80 χρόνια, ενώ μερικά από αυτά κάηκαν περισσότερες φορές.

Το πρόβλημα κατά συνέπεια των δασικών πυρκαγιών είναι μεγάλο και γίνεται προφανές ότι το Ολυμπιακό Χωριό και πολύ περισσότερο ο χώρος όπου θα υφίσταται μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, θα αποτελέσει σοβαρό παράγοντα ενίσχυσης των πυρκαγιών στις γύρω περιοχές. Παρατηρώντας τις εστίες των πυρκαγιών τα τελευταία χρόνια, είναι φανερή η συγκέντρωσή τους στο νότιο μέρος του Δρυμού της Πάρνηθας, και είναι σχεδόν σίγουρο ότι πρόκειται για προσπάθειες επέκτασης του οικισμού των Θρακομακεδόνων προς τα βόρεια, καίγοντας τα υπάρχοντα δάση. Ο κυριότερος λοιπόν φόβος μετά την εγκατάσταση των νέων κατοικιών σε αυτή την αναβαθμισμένη, σε σχέση με τις γύρω περιοχή, ενδέχεται να δημιουργήσει έντονο πόλο έλξης οικονομικών και γενικότερων δραστηριοτήτων που θα σημάνει την ανάγκη επέκτασης της περιοχής.

6.1.3 Αστυφιλία και ανασφάλεια

Πόρισμα της έρευνας της V-PRC θίγει το θέμα του αισθήματος ασφάλειας που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της Αθήνας σε σχέση με την κατάσταση που θα

διαμορφωθεί από την ανάληψη της Ολυμπιάδας. Μόλις το 13% των πολιτών της Αθήνας θεωρεί ότι θα καλυτερεύσει η κατάσταση, ενώ το 87% θεωρεί ότι η κατάσταση θα χειροτερεύσει. Οι αριθμοί αυτοί θα μπορούσαν να διαβαστούν σε συνδυασμό με το σύνολο των πρόσφατων δημοσκοπήσεων που δείχνουν ραγδαία αύξηση (σε επίπεδα διπλασιασμού τον τελευταίο χρόνο) των αισθημάτων ξενοφοβίας και μάλιστα στην νεολαία. Το συμπέρασμα αυτό συνδέεται άμεσα με τον φόβο, ότι θα ενταχθούν φαινόμενα αστυφιλίας σε σχέση με την ήδη επιβαρημένη πληθυσμιακά πρωτεύουσα.

6.2 ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

6.2.1 Αύξηση ΑΕΠ και επενδύσεων

Η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 θα επιφέρει ανάπτυξη σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, αλλά κυρίως για τον τομέα των υπηρεσιών, της βιομηχανίας και των κατασκευαστών. Το γεγονός αυτό μπορεί να λειτουργήσει πολλαπλασιαστικά για την οικονομία όλης της χώρας, δημιουργώντας μεγάλη αύξηση στο ΑΕΠ πριν και μετά τους αγώνες, ιδιαίτερα εάν προβλεφθεί μια οργανωμένη αποκέντρωση και διάχυση των ωφελειών προς την περιφέρεια.

Γενικά υπάρχει η πεποίθηση ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες επιδρούν θετικά στην παραγωγικότητα και αποτελεσματικότητα της οικονομίας. Από διεθνείς στατιστικές που έχουν γίνει σε όλες τις χώρες όπου διοργανώθηκαν Ολυμπιακοί Αγώνες από το 1960 και μετά, διαπιστώθηκε ότι το ετήσιο ΑΕΠ αυξανόταν κατά μέσο όρο κατά 1,3% πάνω από τον αντίστοιχο μακροπρόθεσμο ρυθμό αύξησης, ενώ ειδικά στον τομέα των κατασκευών ο αντίστοιχος δείκτης ήταν αυξημένος κατά 5,4%. Ειδικά, για την περίπτωση της Ελλάδας, εκτιμάται ότι κατά την περίοδο 2001 – 2005 το ΑΕΠ θα αυξάνεται κάθε χρόνο κατά 1,5 - 2% ταχύτερα, που σημαίνει ότι σωρευτικά ο ρυθμός ανάπτυξης θα είναι μεγαλύτερος σχεδόν κατά επτά (7) ποσοστιαίες μονάδες.

Στις περιπτώσεις που μελετήθηκαν, τα οφέλη συνεχίστηκαν τουλάχιστον τέσσερα (4) χρόνια μετά τους αγώνες, καθώς οι αγώνες δημιούργησαν ένα νέο ρεύμα εκατοντάδων χιλιάδων τουριστών και επιχειρηματιών που επισκέπτονταν τον τόπο που γνώρισαν στους Ολυμπιακούς και στην συνέχεια κινούνταν στην υπόλοιπη χώρα.

Σε αύξηση των εισροών κεφαλαίου από το εξωτερικό, των επενδύσεων και των θέσεων απασχόλησης θα οδηγήσει επίσης η ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία θεωρεί ότι οι ανησυχίες για αναζωπύρωση του πληθωρισμού δεν είναι ρεαλιστικές και ότι δεν χρειάζεται να επιβληθούν νέοι φόροι για την κάλυψη του κόστους της Ολυμπιάδας. Εξελίξεις που μεταβάλλουν ριζικά το οικονομικό και επιχειρηματικό σκηνικό και ενδέχεται να συμβάλλουν στην αναβάθμιση της Ελλάδος στις λίστες αξιοπιστίας και δανειοληπτικής ικανότητας. Εάν αυτό συμβεί, θα υπάρξουν πολλαπλασιαστικές εξελίξεις οι οποίες θα φέρουν την Ελληνική οικονομία στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των διεθνών επενδυτών με αποτέλεσμα την περαιτέρω εισροή κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση του Δημοσίου και των επιχειρήσεων.

Η αύξηση των επενδύσεων θα προέλθει κυρίως από τις κατασκευές, τον τουρισμό και τις τηλεπικοινωνίες. Στις κατασκευές η ανάπτυξη θα γίνει ορατή νωρίτερα, ενώ η επίδραση στον τουρισμό και στις τηλεπικοινωνίες θα είναι σταδιακή αλλά σημαντική

και μακροπρόθεσμη επίδραση. Όσον αφορά, τους επιμέρους τομείς, οι μεγάλες δαπάνες για έργα βελτίωσης της υποδομής τηλεπικοινωνιών θα εμφανιστούν σε τρία με τέσσερα χρόνια, ενώ για τον τουρισμό έχουν ήδη εκδηλώσει ενδιαφέρον μεγάλες τουριστικές επιχειρήσεις του εξωτερικού για συμμετοχή σε ελληνικές ξενοδοχειακές μονάδες ή για ανεξάρτητη εγκατάσταση στην Αθήνα.

Όσον αφορά τον τρόπο κάλυψης των επενδυτικών δαπανών για την Ολυμπιάδα, ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος εκτιμά ότι δεν διαφαίνεται η ανάγκη επιβολής νέων φόρων, αλλά υπάρχει ανάγκη δανεισμού.

Συγκεκριμένα υποστηρίζει ότι ο τρόπος χρηματοδότησης των έργων που έχουν προγραμματισθεί ή κατασκευάζονται έχει ήδη προσδιορισθεί. Το κόστος των έργων της Ολυμπιάδας, δηλαδή των αθλητικών εγκαταστάσεων, των επεκτάσεων του Μετρό, του Ολυμπιακού Χωριού, κ.λ.π, θα δημιουργήσουν από μόνα τους κάποια έσοδα. Τα έσοδα αυτά σε μεγάλο ποσοστό καλύπτουν τις δαπάνες κατασκευής των έργων. Βεβαίως, η απόδοση αυτή θα είναι ετεροχρονισμένη σε σχέση με τις δαπάνες και για το λόγο αυτό θα υπάρξει ανάγκη δανεισμού.

Όσον αφορά τις δαπάνες της διοργάνωσης θα καλυφθούν από πρόσθετους πόρους που έχουν ήδη προβλεφθεί όπως για παράδειγμα από την εκμετάλλευση των τηλεοπτικών δικαιωμάτων και από άλλα εμπορικά έσοδα.

Η οικονομική ανάπτυξη που θα επιταχυνθεί από την επερχόμενη Ολυμπιάδα αναμένεται ότι θα προκαλέσει και αύξηση των θέσεων απασχόλησης. Ενδεικτικό της αύξησης του αριθμού των θέσεων εργασίας στα πλαίσια της Ολυμπιάδας 2004 είναι το γεγονός ότι πραγματοποιούνται έργα και δραστηριότητες που σχετίζονται άμεσα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η ανάπτυξη έργων υποδομής, ο εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών, η αύξηση του τουρισμού ταυτόχρονα με τα μέτρα για την περιφερειακή ανάπτυξη θα δημιουργήσουν όπως αναμένεται από την Επιτροπή Διεκδίκησης 130.000 θέσεις εργασίας.

Σχετικά, με τις ανησυχίες που εκφράζει η αγορά για αύξηση του πληθωρισμού, ενδεχομένως να υπάρξει μια γενική αυξητική τάση. Μπορεί να υπάρξει αύξηση των τιμών στα επόμενα τρία (3) χρόνια σε ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες που σχετίζονται με την Ολυμπιάδα, λόγω της αυξημένης ζήτησης. Όμως δεν θα είναι μια γενική τάση η οποία θα απλωθεί σε όλα τα είδη. Ο πληθωρισμός, είναι σε μεγάλο βαθμό νομισματικό μέγεθος και κατά συνέπεια εφ' όσον δεν αυξηθεί η ποσότητα χρήματος δεν θα υπάρξει αυξητική τάση. Συνεπώς, η πορεία του πληθωρισμού δεν θα επηρεαστεί από την Ολυμπιάδα.

Το μεγάλο όμως κέρδος από την Ολυμπιάδα, είναι ότι θα συμβάλλει στην καλύτερη οργάνωση της χώρας και θα βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών και των προϊόντων, παράγοντα μακροπρόθεσμης βελτίωσης της οικονομίας.

6.2.2 Κλάδοι που ωφελούνται από τα έργα

Οι κλάδοι των κατασκευών, των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής καθώς και οι τράπεζες, είναι οι τομείς της οικονομίας που αναμένεται να δεχθούν πρώτοι τις θετικές επιδράσεις από την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων 2004.

Μετά την ανάληψη των Αγώνων επιταχύνθηκαν οι διαδικασίες για μια σειρά επενδύσεων για την πραγματοποίηση εκείνων των έργων που θα οδηγήσουν στην καλύτερη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Στα έργα αυτά αναμένεται να μετάσχουν ελληνικές και ξένες κατασκευαστικές εταιρείες. Το πρόβλημα όμως για τις κατασκευαστικές εταιρείες είναι η εξεύρεση πόρων. Ωστόσο, ακόμη και αν οι ανάδοχοι είναι ξένες κατασκευαστικές, θα συνεργασθούν με ελληνικές εταιρείες οι οποίες και τεχνογνωσία διαθέτουν και εξοπλισμό.

Οι τράπεζες αναμένεται να ωφεληθούν από τη συμμετοχή τους στα σχήματα που θα δημιουργηθούν και οι προφανείς ωφέλειες για τις τράπεζες θα ανακύψουν και από τη χρηματοδότηση της γενικότερης επιχειρηματικής δραστηριότητας που θα προκαλέσει η διοργάνωση των Αγώνων.

Ο κλάδος της πληροφορικής ευνοείται ιδιαίτερα καθώς μόνο το πρόγραμμα επεξεργασίας και μετάδοσης των αποτελεσμάτων έχει προϋπολογισμό 30 δις δραχμές. Σε αυτό πρέπει να προστεθούν και παράλληλα έργα πληροφορικής που εκτιμάται ότι πλησιάζουν τα 20 δις δραχμές, ενώ το Δημόσιο αναμένεται ότι θα επιταχύνει μια σειρά επενδύσεων πληροφορικής που συναρτώνται με τον εκσυγχρονισμό της κρατικής μηχανής, όπως π.χ του προγράμματος «Κλεισθένης» κόστους 100 δις δραχμές.

Επίσης θεαματικές εξελίξεις θα υπάρξουν και στον τομέα τηλεπικοινωνιών πριν και μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες λόγω της αύξησης στη ζήτηση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Ο ΟΤΕ σχεδιάζει μάλιστα να εγκαταστήσει ένα πλήρες αυτόνομο και ολοκληρωμένο Ολυμπιακό Δίκτυο με εγκαταστάσεις εναλλαγής και δικτύου, με πλήρες υπηρεσίες Β-ISDN και οποιαδήποτε άλλη ευκολία είναι κοινώς διαθέσιμη κατά το χρόνο των Αγώνων.

Ο τουρισμός θα είναι από τους μεγάλους κερδισμένους των Αγώνων του 2004. Στον τομέα αυτό αναμένονται μεγάλες επενδύσεις τόσο από διεθνείς αλυσίδες όσο και από Έλληνες επιχειρηματίες, καθώς υπολογίζεται ότι μόνο το έτος της διοργάνωσης θα υπάρξει κύκλος εργασιών τουλάχιστον 140 εκατομμυρίων δολαρίων.

Ο τομέας των υπηρεσιών θα ευνοηθεί από την αύξηση της ζήτησης λόγω των απαιτήσεων της διοργάνωσης. Εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες μεταφορών, χρηματοοικονομικές, εμπορίου, μεταφραστικές, ασφάλειας και φύλαξης χώρων, εξοπλισμών γραφείων και ξενοδοχείων είναι βέβαιο ότι θα δουν τον κύκλο εργασιών τους να αυξάνει.

Επίσης κατά την περίοδο διεξαγωγής των Αγώνων όπως και τα χρονικά διαστήματα πριν και μετά, θα ευνοηθούν οι βιομηχανίες τροφίμων, ποτών και αναψυκτικών. Θετική επίδραση θα υπάρξει και σε κλάδους που θα ευνοηθούν εμμέσως από την διοργάνωση των Αγώνων όπως για παράδειγμα οι ασφαλιστικές εταιρείες που θα κληθούν να ασφαλίσουν έργα, συγκεκριμένες επενδύσεις κ.α.

6.2.3 Επιπτώσεις από τη βελτίωση μεταφορών και τηλεπικοινωνιών

Η βελτίωση των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών θα συμβάλλει ώστε να ενταχθεί λειτουργικά η Πρωτεύουσα και γενικότερα η Αττική στα αντίστοιχα διευρωπαϊκά

δίκτυα, θα διευκολύνει την γεωγραφική επικοινωνία της με τον ευρωπαϊκό χώρο και θα αξιοποιήσει γενικότερα την κεντροβαρική γεωπολιτική θέση της:

- Ως σημείου διασταύρωσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Βαλκανίων, της Κύπρου και του Αραβικού κόσμου
- Ως κέντρου παροχής υπηρεσιών χρηματοσκοπικών, ασφαλιστικών, τεχνολογικών, εμπορικών, συνεδριακών, υγείας, παιδείας, διαμετακομιστικού εμπορίου, κ.λ.π.

Ειδικώς, για τις τουριστικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, η βελτίωση του περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με τη βελτίωση των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, μπορούν να συμβάλλουν στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Πρωτεύουσας και της Αττικής γενικότερα (κλίμα, τοπίο, πολιτιστικό απόθεμα).

6.2.4 Επιπτώσεις για την απασχόληση

Είναι προφανές ότι θα υπάρξει έξαρση της εργασιακής δραστηριότητας λόγω της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 στην Αθήνα και δεδομένου ότι θα πραγματοποιηθούν μεγάλα κατασκευαστικά έργα. Έτσι περισσότερο ευνοημένοι θα είναι οι εργαζόμενοι στον κατασκευαστικό κλάδο, ενώ χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας, αλλά εποχικού χαρακτήρα και περιορισμένης διάρκειας, αναμένεται να δημιουργηθούν στον τομέα των υπηρεσιών και ειδικότερα στον επισιτιστικό και τουριστικό κλάδο.

Εξαιρετική ευκαιρία, τόσο για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον κατασκευαστικό κλάδο όσο και για την κάλυψη των αυξανόμενων στεγαστικών αναγκών των δικαιούχων του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, αποτελεί η κατασκευή του Ολυμπιακού Χωριού. Πάντως η ανάθεση στον ΟΕΚ της κατασκευής των 3.000 κατοικιών, με δεδομένη και την αξιόλογη εμπειρία που έχει στο κατασκευαστικό έργο οικισμών, μπορεί να καλύψει άνετα 15.000 δικαιούχους στην περιοχή της Αττικής, διασφαλίζοντας και χαμηλό κατασκευαστικό κόστος.

Κορυφαία γεγονότα όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες, είναι καταρχήν πρόσφοροι όροι για την ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού. Και ένα ανθρώπινο δυναμικό εκπαιδευμένο σε σύγχρονες ειδικότητες, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την δημιουργία ανταγωνιστικών συνθηκών στην οικονομία, την εξισορρόπηση της προσφοράς και της ζήτησης ειδικοτήτων στην αγορά εργασίας, και συναφώς, την καταπολέμηση της ανεργίας και του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας. Για την δημιουργία όμως θετικών εξωτερικών οικονομιών, απαιτείται, επιπλέον, συγκέντρωση και άλλων προϋποθέσεων που αφορούν, ενδεικτικά, τη μείωση της τεχνολογικής υστέρησης, το θεσμικό εκσυγχρονισμό, τη διαμόρφωση δομών, τη δημιουργία ανταγωνιστικών επιχειρηματικών μονάδων, την εγκαθίδρυση ευέλικτων εργασιακών σχέσεων, σε συνδυασμό με την εφαρμογή πολιτικών απασχόλησης, αποτελεσματικής καταπολέμησης του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας και γενικότερα του κοινωνικού αποκλεισμού.

6.2.5 Μείωση του νέφους

Μια νέα, καλύτερη, «καθαρότερη» και πιο ανθρώπινη πόλη θα είναι η Αθήνα το 2004. Τα έργα που θα γίνουν, αλλά και οι αλλαγές που δρομολογούνται σε σημαντικούς τομείς της λειτουργίας της, εν' όψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, θα την απαλλάξουν από πολλά προβλήματα και θα αλλάξουν ριζικά το πρόσωπο του Λεκανοπεδίου.

Το 2004 θα βρει την Αθήνα με νέο, καλύτερο σύστημα συγκοινωνιών, καθαρότερο περιβάλλον, λιγότερα εν κινήσει αυτοκίνητα και περισσότερα πάρκα και κήπους. Πρόκειται για τις μεγάλες κυκλοφοριακές παρεμβάσεις, την ανάπτυξη μηχανισμών ελέγχου των καυσαερίων, την τήρηση περιβαλλοντικών όρων σε έργα και δραστηριότητες, την αύξηση του αριθμού των καταλυτικών αυτοκινήτων και την αύξηση του πράσινου, έργα και δράσεις που θα συμβάλλουν στην μείωση του νέφους.

Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με μελέτη που είχε εκπονηθεί για λογαριασμό της Επιτροπής Διεκδίκησης Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004», το έτος 2004 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990 οι τιμές των οξειδίων του αζώτου θα είναι χαμηλότερες κατά 25%. Με τις πρόσθετες παρεμβάσεις που προτείνουν οι μελετητές και περιλαμβάνουν απαγόρευση της κυκλοφορίας των ρυπογόνων οχημάτων στο κέντρο της Αθήνας, το νέφος μπορεί να μειωθεί περισσότερο.

6.2.6 Περιορισμός εμπορευματοποίησης

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα επιστρέψουν στην χώρα που τους γέννησε και για μια ακόμη φορά, θα φιλοξενηθούν το μεγαλύτερο γεγονός του πλανήτη. Ένα γεγονός που θα προσελκύσει:

- 16.000 αθλητές και προπονητές από περισσότερες από 200 χώρες.
- 20.000 δημοσιογράφους και τεχνικούς της τηλεόρασης, οι οποίοι θα παράγουν πάνω από 3.000 ώρες τηλεοπτικής κάλυψης.

Ένα γεγονός που θα απαιτήσει:

- Το μεγαλύτερο προσωρινό σύστημα ηλεκτρονικών υπολογιστών του κόσμου.
- Το μεγαλύτερο Κέντρο Ραδιοτηλεόρασης του κόσμου.

Πρόκειται που έχει λύσει η Αθήνα πριν καν δημιουργηθεί η Οργανωτική Επιτροπή. Η μακρόχρονη στρατηγική και τα χορηγικά προγράμματα της ΔΟΕ εγγυώνται την παροχή προς την Οργανωτική Επιτροπή της Αθήνας του ποσού, του οποίου ξεπερνάει το \$ 1.000.000.000.

Το Ολυμπιακό Marketing έχει δώσει την δυνατότητα στην ΔΟΕ να:

- Παρέχει τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που αναφέραμε προηγουμένως,
- εξασφαλίζει το ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι το μεγαλύτερο και δημοφιλέστερο γεγονός του πλανήτη,
- καταστήσει τους πέντε (5) Ολυμπιακούς κύκλους ως το πιο αναγνωρίσιμο σύμβολο στον κόσμο.

Υπάρχει όμως η εντύπωση ότι το Marketing και το Ολυμπιακό Κίνημα είναι έννοιες μη συμβατές. Ότι υπάρχει αντίθεση ανάμεσα στο marketing και στο τι πρεσβεύει το Ολυμπιακό Κίνημα και το λόγο για τον οποίο δημιουργήθηκε. Όμως η ΔΟΕ έχει χειριστεί αποτελεσματικά τα ζητήματα του marketing, γνωρίζοντας ότι η οικονομική εξασφάλιση αποτελεί βασικό στοιχείο της επιβίωσης του Ολυμπιακού Κινήματος.

Η διαφήμιση και η προώθηση μας βοηθούν να εξηγούμε την Ολυμπιακή ιστορία σε επίπεδα που δεν θα μπορούσαμε ποτέ να φτάσουμε μόνοι μας. Το μήνυμα των Ολυμπιακών φτάνει σε δισεκατομμύρια ανθρώπους μέσω των χορηγών.

Η ΔΟΕ εστιάζει την προσοχή της στη διαχείριση της όλης διαδικασίας. Το Ολυμπιακό Κίνημα δεν λειτουργεί όπως μια εταιρεία, αλλά είναι αναγκαίο να κρατάμε οτιδήποτε θετικό από εταιρικές πρακτικές και να τις εφαρμόσουμε σε κάθε περίπτωση ώστε να μπορούμε να χρηματοδοτούμε τους Αγώνες, τους αθλητές και να διατηρήσουμε τους Ολυμπιακούς ψηλά στις συνειδήσεις όλων.

Η ΔΟΕ δημιούργησε ένα πρόγραμμα marketing που παρέχει τα απαραίτητα έσοδα προς την Ολυμπιακή οικογένεια, ενώ την ίδια στιγμή μεγιστοποιεί τις δυνατότητες αύξησης της αξίας τόσο για το Ολυμπιακό Κίνημα, όσο και για τους χορηγούς του. Για τον λόγο αυτό μεγάλο ενδιαφέρον απαιτούν οι μακροχρόνιες συμφωνίες με τα τηλεοπτικά δίκτυα (τα συμβόλαιά τους ισχύουν ήδη μέχρι το 2008) και τους χορηγούς (το ποσοστό που ανανεώνει τα συμβόλαια φτάνει το 90%).

Οι συνεργασίες αυτές:

- δίνουν την δυνατότητα στον αθλητισμό να εξαπλωθεί,
- φέρνουν έσοδα στους Αγώνες, στο Κίνημα και στα Ολυμπιακά προγράμματα,
- περιορίζουν την δυνατότητα για εμπορικές καταχρήσεις από την πλευρά των Οργανωτικών Επιτροπών, λόγω των εγγυημένων εσόδων από τη ΔΟΕ,
- αυξάνουν το πεδίο δράσης των Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών,
- δίνουν τη δυνατότητα στη ΔΟΕ να προχωρά στην εφαρμογή μεγαλύτερου αριθμού προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας, καθώς η προσοχή του marketing δεν εστιάζεται πλέον στην αύξηση των εσόδων, αλλά στο χτίσιμο της εικόνας του Ολυμπιακού Κινήματος.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΕΥΘΕΙΑ

Η Ολυμπιάδα είναι μια ευκαιρία για την Ελλάδα σε έναν αιώνα. Είναι ευκαιρία για την χώρα να αποταθεί στο διεθνές κοινό. Να αναδείξει μια εικόνα εκσυγχρονισμού, προόδου ή και πρωτοπορίας σε όλους τους τομείς της σύγχρονης ζωής: κοινωνικό, πολιτιστικό, οικονομικό – επιχειρηματικό, τεχνολογικό, οργανωτικό και πριν από όλα στον τομέα του αθλητισμού.

Σε πολλούς παραγωγικούς τομείς η Ολυμπιάδα δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες. Στον τουρισμό, μας δίνεται η δυνατότητα να αποταθούμε σε νέα κοινά, να αναβαθμίσουμε την εικόνα της χώρας ως τουριστικού προορισμού, να βελτιώσουμε την υποδομή μας και το επίπεδο των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Στη βιομηχανία, το πρόγραμμα των εθνικών χορηγών παρέχει ευκαιρία για την διεθνή προβολή μεγάλων Ελληνικών εταιρειών, αλλά και για προβολή της ελληνικής παραγωγής γενικότερα. Το γεγονός ότι η περίοδος προετοιμασίας της Ολυμπιάδας συμπίπτει με την εφαρμογή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την ανάπτυξη των σχέσεων της βιομηχανίας με τις νότιες μεσογειακές χώρες αφενός, αλλά και με τις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας αφετέρου ανοίγει τη δυνατότητα πολλαπλασιαστικών συνεργειών. Αντιστοίχως η σύμπτωση της περιόδου προετοιμασίας της Ολυμπιάδας (και της προβολής που αυτή συνεπάγεται) με την είσοδο της χώρας στην ΟΝΕ και την αποδοχή του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίματος παρέχει διευκολύνσεις για νέες μαζικές επιχειρηματικές δικτυώσεις της ελληνικής βιομηχανίας. Κατά ευνοϊκή συγκυρία η αύξηση της ζήτησης και ακολούθως της προσφοράς υπηρεσιών πληροφορικής για την αντιμετώπιση του προβλήματος της νέας χιλιετίας στα συστήματα πληροφορικής και της μετάβασης στο ευρώ με το 2001, μπορεί στην συνέχεια να βρει διέξοδο στις ανάγκες προετοιμασίας και διοργάνωσης της Ολυμπιάδας και να αποφευχθεί έτσι η περίσσεια ειδικευμένου προσωπικού πληροφορικής μετά το 2001. Τέλος η διαθεσιμότητα μεγάλου αριθμού ειδικευμένων στελεχών σε θέματα σύγχρονων εφαρμογών πληροφορικής μετά την διοργάνωση της 28^{ης} Ολυμπιάδας παρέχει την δυνατότητα στην Ελληνική βιομηχανία να προχωρήσει σε μαζική εισαγωγή της πιο σύγχρονης τεχνολογίας της πληροφορικής στη λειτουργία της.

Στις επικοινωνίες, η σύμπτωση της περιόδου προετοιμασίας και διοργάνωσης των αγώνων με την αποπεράτωση ενός μεγάλου προγράμματος εκσυγχρονισμού του ΟΤΕ διανοίγει δυνατότητες νέων ρόλων για την Ελληνική βιομηχανία επικοινωνιών. Πολύ νωρίς κατά την περίοδο προετοιμασίας, η Ελλάδα θα διαθέτει μεγάλη πρόσθετη δυναμικότητα επικοινωνιών, σύγχρονη υποδομή που θα εξασφαλίζει επικοινωνιακή ποιότητα και σύγχρονα επικοινωνιακά προϊόντα. Διανοίγεται η δυνατότητα να αποτελέσει η Ελλάδα κέντρο πληροφορίας, και κέντρο διακίνησης της πληροφορίας. Η ανάπτυξη εθνικών δικτύων πληροφορίας όπως το Forthnet θα συμβάλλει αποφασιστικά στην επιτυχή ανάληψη τέτοιου ρόλου στον επικοινωνιακό τομέα. Παράλληλα ο εθνικός broadcaster θα μπορεί να συμβάλλει ώστε να αναπτυχθούν στην Ελλάδα δραστηριότητες κέντρου τηλεψίας και τηλεοπτικής παραγωγής.

Ο εθνικός αερομεταφορέας, έχει μια ευκαιρία παγκόσμιας καθιέρωσης καθώς το όνομά του θα συνδεθεί αμέσως με τους αγώνες (Olympic Airways – Olympic Games). Η σύμπτωση της ολοκλήρωσης του νέου σύγχρονου αεροδρομίου της 28^{ης} Ολυμπιάδας, θα βοηθήσει προς την κατεύθυνση αυτή. Είναι δυνατή μια πολιτική που θα συντονίζεται με την προβολή του ελληνικού τουρισμού για να καθιερωθεί με

αξιώσεις η χώρα και ο αερομεταφορέας σε πανευρωπαϊκά πακέτα μεταφορών και τουρισμού και να επιτύχει αυξημένη διείσδυση σε υπερπόντιες αγορές. Η καθιέρωση του ευρώ από το 2001 διευκολύνει επίσης προς την κατεύθυνση αυτή. Στρατηγικές συμμαχίες και συνεργασίες που θα μείνουν μπορούν να συμβάλλουν ώστε η Ελλάδα να βελτιώσει της θέση της ως κέντρο διεθνών μεταφορών.

Οι επιπτώσεις της προετοιμασίας και διοργάνωσης της Ολυμπιάδας στην απασχόληση έχουν ήδη αναλυθεί. Η εντατική προσαρμογή και κατάρτιση για την κάλυψη νέων θέσεων σε νέες και παλαιές ειδικότητες παρέχει ευκαιρίες, αλλά μπορεί να δημιουργήσει και σημαντικό σοκ στην αγορά εργασίας πριν και μετά τους αγώνες. Εάν οι νέες ειδικότητες δεν προσανατολισθούν παρά μόνον στις πρόσκαιρες θέσεις απασχόλησης που προσφέρει η προετοιμασία και διοργάνωση της Ολυμπιάδας, θα πρέπει να προσδοκούμε δυσκολίες για την αντιμετώπιση της αιχμής της ζήτησης πριν την διοργάνωση, αλλά και της πληθώρας της προσφοράς μετά από αυτήν. Διανοίγεται μια ευκαιρία διεθνούς προσανατολισμού των στελεχών που θα στραφούν προς τις νέες ειδικότητες, αλλά και αύξησης της κινητικότητας τους προς άλλους τομείς της παραγωγής, ώστε να στελεχώσουν τη βιομηχανία, το εμπόριο, τις μεταφορές, τις λειτουργίες logistics και πληροφορικής γενικά.

Η αναβάθμιση της υποδομής της Αθήνας, παράλληλα με την προβολή της, λόγω Ολυμπιάδας, της δίνει αυξημένη δυνατότητα να διαδραματίσει τεχνογνωσία που θα προκύψει θα αποτελέσει πολύτιμο κεφάλαιο για το μέλλον, όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή, στις γειτονικές χώρες που ευρισκόμενες στο στάδιο της ανοικοδόμησης, της αλλαγής τεχνολογίας, αντιλήψεων και διοικητικού σχεδιασμού αναζητούν πρότυπα τεχνογνωσίας και εφαρμογών, για να βγουν από την κρίση που τις μαστίζει.

Στις διεθνείς σχέσεις, η Ελλάδα έχει μια μοναδική ευκαιρία για να καλλιεργήσει και να καθιερώσει μια εικόνα αποτελεσματικού εταίρου. Να προωθήσει την εικόνα ενός συντελεστού ειρήνης και διεθνούς συνεννόησης, αλλά και μια εικόνα που βοηθάει στην κινητοποίηση του ελληνισμού της διασποράς. Το πρόγραμμα εθελοντών μπορεί να επεκταθεί στον ελληνισμό της διασποράς. Μπορούμε να αναζητήσουμε παράλληλα τρόπους να συνδεθεί η Ελλάδα με την εικόνα ενός καταλύτου στις τάσεις παγκοσμιοποίησης αλλά και ενοποίησης της Ευρώπης.

Οι παραπάνω αναφορές είναι ενδεικτικές των δυνατοτήτων που παρέχει η διοργάνωση της Ολυμπιάδας σε όλους τους τομείς της εθνικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Προφανώς δεν εξαντλούν την περιγραφή των δυνατοτήτων, ως προς τους τομείς στους οποίους μπορούν να υπάρξουν σημαντικές επιδράσεις.

Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων και η υλοποίηση θετικών επιδράσεων από την διοργάνωση της Ολυμπιάδας δεν θα συμβεί αυτομάτως. Σε όλους τους τομείς χρειαζόμαστε στρατηγικό σχεδιασμό αλλά πιθανώς και ειδικές προβλέψεις για να αξιοποιήσουμε την ευκαιρία και να παράγουμε θετικά αποτελέσματα με διάρκεια στον χρόνο, όχι μόνο για τη χώρα αλλά και για τις διεθνείς οργανώσεις που εμπλέκονται με οποιονδήποτε τρόπο στην διοργάνωση της Ολυμπιάδας.

Άλλωστε η επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων θα κριθεί κυρίως από τη διοργάνωση των ιδίων των αγώνων, είτε σε ανοικτά, είτε σε κλειστά στάδια και ιδίως από την άριστη εξυπηρέτηση όλων των συμμετεχόντων σε αυτούς. Γι' αυτό για λόγους ουσίας και πολιτικής τα χρόνια που έρχονται θα πρέπει οι αποφάσεις, οι δραστηριότητες και η επικοινωνία της Οργανωτικής Επιτροπής να δίνουν μεγάλη έμφαση στο γεγονός, ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι κατά πρώτο λόγο αγώνες και κατά δεύτερο λόγο δημόσια ή αθλητικά έργα. Οι φορείς λοιπόν που χρειάζεται να διαδραματίσουν ρόλο είναι η Κυβέρνηση και ο πολιτικός κόσμος, οι κοινωνικοί

εταίροι, η Εθνική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων και η Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004», για την πλήρη και σαφέστατη επιτυχία της 28^{ης} Ολυμπιάδας.

Σημαντικότερη όμως παράμετρος για την επιτυχή διεθνή απήχηση των Αγώνων είναι και η παρουσία των φιλάθλων σε όλα τα στάδια και σε όλα τα αθλήματα. Η παρουσία των Ελλήνων φιλάθλων, που θα αποτελέσουν και τον κύριο όγκο των φιλάθλων που αναμένεται ότι θα παρακολουθήσουν ζωντανά τους αγώνες, θα κριθεί πάνω απ' όλα από την ύπαρξη και τις επιδόσεις Ελλήνων πρωταθλητών με δυνατότητες Ολυμπιακής διάκρισης.

Η οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων είναι τεράστιο εγχείρημα, που θα χρειαστεί την κινητοποίηση και αξιοποίηση ενός τεράστιου μέρους του αθλητικού, επιστημονικού και επαγγελματικού δυναμικού της χώρας όλων των ειδικοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό πέρα από κακομοιριά και μιζέρια και από μικροπολιτικές σκοπιμότητες, όλες οι πολιτικές δυνάμεις θα πρέπει να στρέψουν στη συμφωνία για αξιοποίηση ολόκληρου αυτού τού δυναμικού που θα έχει τα προσόντα και τη δυνατότητα να εργασθεί προς το αυτό το σκοπό.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 θα πρέπει να αποτελέσουν αφορμή για την ανάπτυξη ολόκληρης της χώρας και να μη γίνουν αιτία για την ενίσχυση κακοπροαίρετων διχαστικών απόψεων περί κέντρου και περιφέρειας, Βορρά και Νότου και άλλα πολλά. Ωστόσο, επειδή ο Ολυμπιακός Καταστατικός Χάρτης περιορίζει την οργάνωση των Αγώνων στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής, θα πρέπει με τους κατάλληλους χειρισμούς της Κυβέρνησης και η περιφέρεια της χώρας να αποκομίσει σημαντικά οφέλη και να ενισχυθεί αθλητικά, οικονομικά και κοινωνικά.

Τέλος, μεγάλο ρόλο στην επιτυχή οργάνωση των Αγώνων όχι μόνο οργανωτικά αλλά και οικονομικά θα παίξει η διαφάνεια των αποφάσεων, η αξιοκρατική στελέχωση όλων των οργάνων, η συνέπεια και οι χαμηλοί τόνοι της λειτουργίας της Οργανωτικής Επιτροπής. Πάνω από όλα θα παίξει μεγάλο ρόλο η ξεκάθαρη ύπαρξη στόχων και στρατηγικής τόσο για την Οργανωτική Επιτροπή Α.Ε όσο και για την χώρα, την Κυβέρνηση, τον κρατικό μηχανισμό και τους πολίτες. Οι ξεκάθαροι ιεραρχημένοι στόχοι και μια ολοκληρωμένη στρατηγική κινήσεων θα δημιουργήσουν εκείνο το πλαίσιο αρχών λειτουργίας και διαφάνειας που θα εξασφαλίσουν για την χώρα μας διαρκή κοινωνική υποστήριξη και το απαιτούμενο κύρος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Olympic Investments Opportunities», Pricewaterhousecoopers in association with Morgan Stanley Dean Witter – Financial advisors to Athens 2004 S.A.
2. Ολυμπιακοί Αγώνες: ζήστε τους στην οθόνη του υπολογιστή σας, Τεύχος 4, Σεπτέμβριος 2000.
3. Λεύκωμα Ολυμπιακών Αγώνων, 776 π.Χ – 1896 – 1980, Χρ. Σβολόπουλος, Αντ. Γ.Δοντέλλης Ε.Ε, Εκδόσεις «Ολυμπιάδα».
4. Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896: «Όπως τους έζησαν τότε οι Έλληνες και οι ξένοι», Νίκος Ε. Πολίτης, Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1996.
5. Ολυμπιακοί Αγώνες: Έθνος της Κυριακής, Σεπτέμβριος 2000.
6. Μεγάλα έργα – Ολυμπιάδα 2004 – Έκδοση του οργανισμού Hellenews με τη συνεργασία της εφημερίδας ΕΞΠΡΕΣ, Δεκέμβριος 2000.
7. Φάκελος Υποψηφιότητας της Αθήνας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004.
8. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως: Αριθμός φύλλου 66, 24 Μαρτίου '98
& Αριθμός φύλλου 130, 25 Ιουνίου '99
9. Οικονομικός ταχυδρόμος
Τεύχη: 8, 9, 10, 12, 31, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 49,
10. Εφημερίδες
Ισοτιμία: 14/09/97, 20/06/98
Ομάδα: 24/02/99, 24/04/00, 15/05/00.
Ακρόπολις: 06/09/97, 25/02/99.
Εξουσία: 22/07/97, 08/09/97, 21/08/98, 10/02/99.
Οικονομία: 02/12/99.
Κέρδος: 18/11/99, 02/12/99.
Εξπρές: 01/08/98, 17/02/99, 01/02/00, 03/02/00.
Αδέσμευτος Τύπος: 24/07/96, 19/01/98, 25/7/98
Νέα: 10/01/98, 01/08/98
Ναυτεμπορική: 01/06/98, 28/06/98, 18/09/98, 26/02/99.
Ελεύθερη Ωρα: 28/06/95, 23/08/98, 23/09/98
Καθημερινή: 25/12/97, 10/01/98, 06/09/98, 21/03/99, 09/07/00

Απογευματινή: 20/07/98

Έθνος: 18/05/99, 18/07/99, 10/10/99, 07/11/99, 18/06/00.

Επιχειρήσεις: 26/03/00

11. Περιοδικό SAMIZDAT, Αύγουστος '97.

